Školní vzdělávací program

Dvojjazyčné česko-španělské studium

(šestileté)

Non enim paranda solum, sed fruenda etiam sapientia est.
Nemůžeme moudrost stále jenom sbírat, musíme ji také užívat.

Cicero

OBSAH

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE **4**

II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY **6**

III. CHARAKTERISTIKA ŠVP **13**

IV. UČEBNÍ PLÁN **23**

V. UČEBNÍ OSNOVY **27**

VI. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY **324**

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

NÁZEV ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program Gymnázia Hladnov a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, Ostrava, příspěvková organizace, zpracovaný podle RVP DG 2021.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Dvojjazyčné gymnázium s vyučovacím jazykem českým a španělským; šestiletý vzdělávací program (nařízení vlády č. 197/2015 Sb. – novela NV 211/2010 Sb. – obor vzdělání 79-43-K/61 Dvojjazyčné gymnázium)

Studijní forma vzdělávání

Denní forma vzdělávání.

PŘEDKLADATEL

Název školy:	Gymnázium Hladnov a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Ostrava, příspěvková organizace
Adresa školy:	Hladnovská 35, 710 00 Ostrava-Slezská Ostrava
Ředitel školy:	Mgr. Daniel Kašička
Koordinátor ŠVP:	PaedDr. Ivana Freitagová
IČ:	00 842 753
IZO:	000 842 753
RED-IZO:	600 017 494
Telefon/ fax:	596 241 073/ +420 604 110 623
E-mail:	gymnazium@hladnov.cz
Webové stránky:	www.hladnov.cz

ZŘIZOVATEL

Název:	Moravskoslezský kraj
Adresa:	28. října 117, 702 18 Ostrava

PLATNOST DOKUMENTU

Dokument je platný od 1. 9. 2025.

…….

razítko

Mgr. Daniel Kašička

ředitel školy

II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

HISTORIE ŠKOLY V DATECH

1953	vznik JSŠ (jedenáctiletá střední škola) ve Slezské Ostravě, Chittussiho ulice
1956	změna na Dvanáctiletou střední školu
1968	název Gymnázium Hladnov
1977	nové umístění školy na ulici Jízdárenská, Moravská Ostrava
1985	Gymnázium přestěhováno na ulici Hladnovská
1990	škola získává právní subjektivitu a je zařazena do sítě škol rozhodnutím MŠMT čj. 12 924/99-21
2002	zřizovatelem se stává Moravskoslezský kraj
2003/2004	otevřen obor Gymnázium všeobecné, osmileté studium
2004	otevřen nový obor Gymnázium – vybrané předměty v cizím jazyce
2005/2006	útlum osmiletého studia
2006	změna názvu školy na Gymnázium, Slezská Ostrava, příspěvková organizace
2006/2007	zaveden nový studijní obor Gymnázium – živé jazyky
2007	na základě dodatku č. 5 ZL/016/2001 úprava oficiálního názvu na Gymnázium Hladnov, Slezská Ostrava, příspěvková organizace
2011	k 1.1.2011 změna názvu na Gymnázium Hladnov a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Ostrava, příspěvková organizace
2016	otevřen šestiletý obor Dvojjazyčné gymnázium s vyučovacím jazykem českým a španělským

VELIKOST ŠKOLY

K 1. 9. 2025 je ve škole ve třech studijních oborech celkem 540 žáků.

Kód	Název	Počet tříd
7941K/401	Gymnázium – všeobecné, čtyřleté studium	4
7941K/408	Gymnázium – jazykové, čtyřleté studium	8
7943K/61	Dvojjazyčné gymnázium, šestileté studium	1

Kapacita školy je 570 žáků.

Dle stanovené koncepce školy se počítá s 18 třídami a s 540 žáky.

Studijní obory od 1. 9. 2025:

- 7941K/41 gymnázium, 12 tříd (4 třídy gymnázium – všeobecné; 8 tříd gymnázium – jazykové)
- - 79-43-K/61 dvojjazyčné gymnázium (6 tříd)

VYBAVENÍ ŠKOLY

Škola prochází v posledních letech značnou materiální i personální proměnou a poskytuje žákům velmi dobré materiálně-technické podmínky pro studium i trávení volného času. Pro žáky má připravenu širokou nabídku mimoškolních aktivit.

Kmenové třídy jsou prostorné a vybavené novým osvětlením. V současné době je šest tříd vybaveno novými lavicemi a židlemi. Ve čtyřech učebnách je nainstalována pro výuku interaktivní tabule, včetně internetu a v dalších čtyřech učebnách je k dispozici dataprojektor, včetně internetu. Žáci mají neomezený přístup k vysokorychlostnímu internetu. Škola má pro výuku k dispozici celkem 30 učeben, z toho je 10 odborných.

Jazykové učebny	2
Jazyková laboratoř	1
Laboratoře	2 (fyzika a chemie, biologie)
Učebna výtvarné výchovy	1
Učebna hudební výchovy	1
Multimediální učebna	2
Přírodovědná posluchárna	1
Učebna pro integrovanou výuku	1
Venkovní učebna	1
Učebny pro ICT	1
KPZ (studentský klub)	1
Tělocvična	1
Posilovna	1
Školní hřiště	1
Knihovna španělské sekce	1
Knihovna	žákovská i učitelská
Školní jídelna - výdejna	1
Bufet	1
Bezbariérová škola	Ano

Stravování

Ve škole je školní jídelna-výdejna; jídlo se dováží ze Střední průmyslové školy chemické akademika Heyrovského, Ostrava, příspěvková organizace. Ve škole je zřízen ve vestibulu školy bufet a zároveň jsou ve vestibulu a v prvním patře umístěny nápojové automaty na studené i teplé nápoje.

Ubytování

Ubytovací služby škola nenabízí, lze však využít ubytování v domovech mládeže prostřednictvím organizací:

- Domova mládeže, Ostrava-Mariánské Hory, Fráni Šrámka 3, příspěvková organizace a Domova mládeže a Školní jídelna-výdejna, Ostrava-Hrabůvka, Krakovská 1095, příspěvková organizace.

ICT ve školní praxi

Škola má k dispozici:

- internet zpřístupněný přes webové rozhraní jako informační zdroj pro žáky, rodiče a veřejnost
- intranet (PC v kabinetech)
- učebnu ICT
- multimediální učebny
- přírodovědnou posluchárnu
- učebny s technikou – interaktivní tabulí, dataprojektory
- venkovní učebnu
- přístupný internet pro žáky
- tablety do výuky

Charakteristika pedagogického sboru

K 1. 9. 2025 veškerou činnost školy zajišťuje 56 zaměstnanců, z toho 46 pedagogů a 10 správních zaměstnanců. Dva z pedagogů jsou španělští učitelé zaměstnaní na základě dohody mezi českým a španělským ministerstvem školství. Na částečný úvazek pracují 4 zaměstnanci; aprobovanost pedagogického sboru je 100 %. Věkový průměr pedagogického sboru je 42, 6 let.

Vedení školy je čtyřčlenné, ředitel školy a tři zástupci (statutární zástupce, zástupce a zástupce pro věci ekonomické), poradním orgánem ředitele školy je rozšířené vedení.

V roce 2007 bylo na škole zřízeno Školské poradenské pracoviště, a to ve složení: výchovná poradkyně, metodik prevence a školní psycholog. Od roku 2025 byla zřízena pozice kariérového poradce. Cílem je poskytnout konzultační a poradenské služby a pomoci při řešení problému v oblasti edukační a sociální pro žáky i rodiče, pedagogy a ostatní pracovníky školy.

Na škole jsou dále ustanoveny tyto pozice:

- správce sítě
- metodik ICT
- metodik environmentální výchovy
- koordinátor bilingvní sekce
- dva koordinátoři školního vzdělávacího programu
- předsedové předmětových komisí
- výchovný poradce
- metodik prevence
- školní psycholog
- kariérový poradce

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) vychází z potřeb školy a je zpracováno ve vnitřní směrnici školy.

Někteří pedagogové naší školy jsou členy řídících orgánů olympiád a soutěží na okresní, krajské a celostátní úrovni, někteří jsou lektory dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v rámci kraje, někteří jsou krajskými lektory školení ke státním maturitám.

Charakteristika žáků

Žáci studující čtyřleté studium jsou převážně ze základních škol z ostravského regionu a blízkých okolních měst. Žáci studující bilingvní studium dojíždějí i ze vzdálenějších míst (Opava, Frýdek-Místek, Havířov, apod.). Mají možnost využít nabízené ubytování v domovech mládeže v Ostravě.

Na škole je ustanovena Žákovská rada, která se vyjadřuje k činnosti školy a předkládá své požadavky směrem k vedení školy.

Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Mezinárodní projekty

eTwinning

je aktivita Evropské komise zaměřená na online spolupráci mezi školami, vzdělávání a vzájemnou komunikaci evropských učitelů realizovanou na portálu www.etwinning.net. V jednotlivých zemích jsou za činnost eTwinningu zodpovědna Národní podpůrná střediska. V České republice je Národním podpůrným střediskem Dům zahraniční spolupráce, který je jedinou organizací oprávněnou šířit informace o aktivitě eTwinning v ČR, poskytovat poradenství a realizovat informační a metodické semináře a konference.

Gymnázium Hladnov a Jazyková škola s právem SJZ je do programu eTwinning zapojeno od roku 2008. Od té doby bylo zrealizováno 15 eTwinningových projektů, ze kterých dva, A day at school a Číslo π, získaly eTwinningovou cenu kvality.

V roce 2016 se eTwinningový projekt „Y.E.S. + Youth Empowering Society“ stal platformou pro spolupráci v projektu výzvy KA2 – Erasmus plus.

Projekty jsou nejčastěji realizovány v hodinách cizích jazyků, především španělského a anglického jazyka, a v hodinách matematiky.

Erasmus +

Program Erasmus+ je nedílnou součástí rozvojové koncepce naší školy a významně přispívá k naplňování jejích dlouhodobých cílů v oblasti internacionalizace, profesního rozvoje pedagogů a podpory žáků. Prostřednictvím projektů Erasmus+ rozvíjíme nejen odborné a jazykové kompetence učitelů a žáků, ale také školní kulturu, spolupráci a otevřenost vůči Evropě.

1. Rozvoj internacionalizace a mezinárodní spolupráce

Jedním z klíčových cílů školy je rozvoj internacionalizace a dlouhodobé mezinárodní spolupráce. Škola se aktivně zapojuje do projektů Erasmus+ a eTwinning, čímž systematicky posiluje evropský rozměr vzdělávání. Navazujeme na předchozí projekty Evropská škola I–IV, v jejichž rámci jsme vybudovali pevné partnerství se školami v zahraničí. Učitelé se pravidelně účastní job shadowingů a výukových stáží, čímž si rozšiřují pedagogické dovednosti a přinášejí nové metody do výuky. Tím podporujeme kontinuitu a udržitelnost mezinárodní spolupráce.

2. Integrace zahraničních žáků

Zvyšující se počet žáků se zahraničním původem představuje pro školu novou výzvu. Cílem je zajistit, aby se každý žák mohl plně zapojit do školního života bez ohledu na jazykové či kulturní rozdíly. Díky programu Erasmus+ získávají učitelé možnost navštěvovat školy v zemích s delší tradicí v oblasti integrace, přebírat jejich zkušenosti a zavádět ověřené přístupy v prostředí našeho gymnázia. Důraz klademe na podporu jazykové adaptace a začleňování do třídních kolektivů.

3. Rozvoj identity a koheze třídních kolektivů

Na základě zkušeností z poradenského pracoviště škola reaguje na rostoucí potřebu posilování sociálních vazeb a duševní pohody žáků. Erasmus+ nám umožňuje realizovat skupinové mobility žáků, které přispívají k budování identity, sebepojetí a týmové spolupráce.

Cílem je vytvořit příležitosti pro společné zážitky a mezinárodní setkávání, která podporují empatii, spolupráci a otevřenost vůči jiným kulturám. Téma duševního zdraví a koheze tříd je obzvláště aktuální po období distanční výuky během pandemie.

4. Rozvoj jazykových a komunikačních kompetencí

Rozvoj jazykových dovedností je dlouhodobým cílem školy. V rámci programu Erasmus+ jsou vysíláni učitelé na jazykové kurzy a metodické vzdělávání v zahraničí. Zatímco v počátečních fázích programu vyjížděli především učitelé cizích jazyků, v dalších letech se aktivity rozšířily také na nejazykové pedagogy, zejména ty, kteří vyučují v bilingvních třídách nebo spolupracují se zahraničními kolegy. Škola zároveň hostí učitele z partnerských zemí v rámci jejich stáží, čímž se mezinárodní komunikace stává běžnou součástí každodenního školního života.

5. Inovativní metodické přístupy a profesní rozvoj pedagogů

Erasmus+ představuje klíčový nástroj pro rozvoj moderních metod výuky a podporu celoživotního vzdělávání pedagogických pracovníků. Učitelé se účastní zahraničních kurzů zaměřených na formativní hodnocení, badatelskou výuku, skupinové vyučování, podporu podnikavosti a metodu CLIL. Zkušenosti získané v zahraničí dále sdílejí v rámci metodických sdružení a projektů školy. Spolupráce s Ostravskou univerzitou posiluje vědecko-výzkumný rozměr pedagogické práce, zejména v oblasti badatelských přístupů k výuce.

6. Dlouhodobé mobility žáků a ŠVP

Dlouhodobé mobility žáků představují významný prvek rozvoje osobnosti a kompetencí našich studentů. Účast žáků na zahraničních pobytech v rámci programu Erasmus+ je plně začleněna do Školního vzdělávacího programu, který umožňuje propojit zkušenosti získané v zahraničí s obsahem vzdělávání na naší škole. Cílem dlouhodobých mobilit je rozvoj samostatnosti, odpovědnosti, interkulturní komunikace a schopnosti adaptace v novém prostředí. Součástí mobility je také příprava žáků před odjezdem – jazyková, kulturní a organizační, a následné začlenění získaných zkušeností do výuky po návratu. Tímto způsobem škola podporuje propojení formálního, neformálního i informálního učení a posiluje evropský rozměr ŠVP.

Zapojení do programu Erasmus+ je systematicky integrováno do školního vzdělávacího programu. Přispívá ke zvyšování kvality vzdělávání, profesionalizaci učitelů, rozvoji mezinárodního rozměru školy a podpoře žáků v rozvoji klíčových kompetencí potřebných pro život v současné Evropě.

Šablony I. OP JAK (Operační program Jan Ámos Komenský)

Účelem je zvyšování kvality, inkluzivity a účinnosti systémů vzdělávání, zajišťování rovného přístupu ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání, včetně usnadňování vzdělávání mobility znevýhodněných skupin.

Národní a oblastní projekty

Adaptační kurz
Žáci 1. ročníků se zúčastňují adaptačního kurzu, kde za účasti třídních učitelů a zkušených lektorů se zapojují do různých aktivit, jejichž cílem je poznání a začlenění se do nově vzniklého třídního kolektivu.

Exkurze, kurzy a výměnné pobyty
Škola každoročně žákům nabízí několik českých i zahraničních exkurzí a zahraniční studijní pobyty, a to především do Španělska a Anglie. V rámci evropských projektů (Erasmus +) pořádá výměnné pobyty s partnerskými školami.

Dále se žáci mohou během studia zúčastnit lyžařských a turistických kurzů.

Humanitární akce

Žáci různých ročníků se účastní pravidelně těchto humanitárních akcí:

- Den pro lemura
- Adra – sbírka na humanitární pomoc postiženým oblastem
- Hakuna Matata

SRPG
Sdružení rodičů a příznivců Gymnázia ve Slezské Ostravě vzniklo ve školním roce 2001/2002. Jednalo se o sdružení, které vypomáhalo škole financovat její výdaje. Rada je tvořena zástupci jednotlivých tříd. Od roku 2015 došlo v souvislosti se změnou legislativy ke změně na Spolek rodičů a příznivců gymnázia. Tento spolek financuje a pořádá některé akce. Motivuje žáky k lepšímu výkonu a odměňuje jejich aktivity.

Podrobnější informace najdete na webových stránkách školy.

Školská rada
Školská rada při Gymnáziu Hladnov a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky, Ostrava, příspěvková organizace, byla zřízena usnesením rady kraje č. 18/895 ze dne 13. července 2005.

Španělské ministerstvo školství
Škola úzce spolupracuje prostřednictvím jazykového oddělení španělského velvyslanectví se španělským ministerstvem školství (MECD, které každoročně zajišťuje pro dvojjazyčné studium kvalifikované španělské učitele, učebnice a další didaktický materiál.

Španělská strana se také významně podílí na zefektivňování výuky (přípravou a publikováním didaktických materiálů určených španělským dvojjazyčným gymnáziím) a spolupodílí se na přípravě a průběhu maturit (téma písemné práce ze španělského jazyka a literatury určuje španělské ministerstvo školství; představitelé španělského ministerstva školství jsou členy maturitní komise).

Ostravská univerzita
Již řadu let patříme mezi partnery Ostravské univerzity. Úzce spolupracujeme s Centrem pregraduálních praxí (CPP) při metodické pomoci budoucím učitelům. Studenti OU u nás realizují průběžné praxe, navštěvují výuku jednotlivých předmětů a se svými metodiky poté provádějí rozbory tzv. náslechových hodin.

ICeMSK
V rámci realizace Státní informační politiky ve vzdělávání (dále jen SIPVZ) byl i naší škole udělen odborem SIPVZ Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) statut Informačního centra SIPVZ. Vzhledem k ukončení podpory aktivit informačních center ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy aktivně vstoupilo do této problematiky Krajské zařízení pro další vzdělávání a informační centrum Nový Jičín (dále jen KVIC) a ve spolupráci s Moravskoslezským krajem - Krajským úřadem, Odborem školství, mládeže a sportu nastartovalo projekt "Informační centra Moravskoslezského kraje (ICeMSK)", jehož cílem je vybudovat a provozovat funkční metodickou a poradenskou pomoc v oblasti informačních a komunikačních technologií (dále jen ICT) na základních a středních školách s kontaktními centry plošně na území Moravskoslezského kraje.

Tělovýchovná jednota Gymnázium Hladnov
Tělovýchovná jednota Gymnázium Hladnov byla založena v roce 1989. Od roku 1996 se TJ zaměřuje výhradně na chlapecký basketbal. Činnost TJ i nadále pokračuje a v tělocvičně denně trénují chlapci od 9 do 18 let, ať už žáci našeho gymnázia či z jiných škol.

Podrobnější informace o hráčích, výsledcích, možnosti trénování a mnohém dalším naleznete na stránkách TJ Gymnázia Hladnov.

III. CHARAKTERISTIKA ŠVP

ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Škola poskytuje všeobecné vzdělání a připravuje žáky pro studium na různých typech vysokých škol doma i v zahraničí. Našim cílem je vytvořit pro žáky takové vzdělávací, výchovné i materiální podmínky, aby mohli rozvíjet své studijní předpoklady. Škola nabízí studijní programy s jazykovým i všeobecným zaměřením. Ve všech studijních programech se žáci mohou profilovat dle svého zájmu a potřeb prostřednictvím široké nabídky volitelných předmětů ve 3. a 4. ročníku a u šestiletého studijního oboru v 5. a 6. ročníku studia.

Škola nabízí studijní obory s rozšířenou výukou anglického a španělského jazyka s ohledem na individuální pokročilost úrovně znalosti cizího jazyka. U žáků, kteří začínají studovat šestiletý studijní obor v česko-španělské třídě, se nepožaduje předchozí znalost španělského jazyka. Žáci jsou během studia připravováni k možnosti profesionálního využití profilového cizího jazyka.

Čtyřletý obor **Gymnázium – jazykové** poskytuje žákům všeobecné gymnaziální vzdělání. V 1. ročníku je posílena hodinová dotace výuky anglického jazyka a podobně jako u klasického oboru zahrnuje předměty humanitní, přírodovědné i společenskovědní. Žáci mají možnost individuálního zaměření pro budoucí studium na vysoké škole prostřednictvím volitelných seminářů ve 3. a 4. ročníku.

Čtyřletý obor **Gymnázium – všeobecné** nabízí žákům klasické všeobecné gymnaziální vzdělání zahrnující humanitní, přírodovědné i společenskovědní předměty, možnost individuálního zaměření žáka pro budoucí studium na vysoké škole se nabízí ve 3. a 4. ročníku prostřednictvím volitelných seminářů.

Šestiletý obor **Dvojjazyčné gymnázium s vyučovacím jazykem českým a španělským** je studium s posílenou hodinovou dotací na výuku španělského jazyka, od 3. ročníku se vybrané předměty vyučují ve španělském jazyce (matematika, fyzika, chemie, dějepis a zeměpis). Dalším cizím jazykem je jazyk anglický. Studium je koncipováno jako všeobecné, tzn., že i rozsah ostatních předmětů umožňuje žákům hlásit se na všechny typy vysokých škol.

Žáci si během studia mohou vybrat:

- z nabídky povinných jazyků: jazyk anglický, jazyk německý, jazyk francouzský, jazyk španělský,
- z nabídky nepovinných jazyků: jazyk anglický, jazyk ruský, latina,
- z široké nabídky povinně volitelných seminářů,
- z nabídky mimoškolních aktivit (sborový zpěv, filmový klub, ekologický kroužek, divadelní kroužek, soutěže, olympiády, středoškolská odborná činnost).

Klademe důraz na dobré klima a atmosféru ve škole. Ve škole proto panuje otevřené a přátelské prostředí, umožňující diskusi a názorovou různorodost. Dobrá úroveň komunikace mezi žáky, učiteli a vedením školy je postavena na vzájemném respektu a úctě. Učitelé jsou zapojeni do projektů pro tvorbu nových výukových objektů, což inovuje postupy jejich práce a zvyšuje motivaci žáka k učení.

Umožňujeme žákům volný přístup k internetu, studijním materiálům a literatuře ve školní knihovně. Dále žáci mohou využívat sportovní areál školy; organizujeme sportovně turistické kurzy, zahraniční poznávací zájezdy a mnoho dalších mimoškolních aktivit.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent Gymnázia Hladnov a JŠ je připravován především pro studium na vysokých školách všech směrů a další typy terciárního vzdělávání. Absolvent má kvalitní znalosti jak v oblasti cizích jazyků, tak ve společenskovědních a přírodovědných předmětech. Je zřetelná snaha vytvářet pro žáky náročné a motivující studijní prostředí, uplatňovat přístupy a metody výuky pro tvořivost a kritické myšlení, samostatnost žáka, využívat při výuce různé formy a způsoby výuky, zařazovat nové výukové produkty.

Absolvent tak během studia získá ucelený všeobecný základ podložený vysokou jazykovou úrovní, díky němuž má nadprůměrné znalosti, poznatky, dovednosti a kompetence v oborech vybraných podle svého dalšího zaměření. Tyto dovednosti získá také díky možnosti volby nadstandardně rozsáhlé nabídky povinně volitelných a nepovinných předmětů. Kvalitní a prohloubená jazyková příprava dává možnosti pro studium i v zahraničí.

Škola vytváří svým žákům velké množství příležitostí a aktivit, aby si v průběhu gymnaziálního vzdělávání osvojili klíčové kompetence a naučili se vhodně využívat své vědomosti, dovednosti a schopnosti.

Cílem studia je zároveň přispívat ke kultivaci postojů, morálních a hodnotových kvalit pro osobní život a motivovat k samostatnému celoživotnímu vzdělávání.

ORGANIZACE PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ

Přijímací řízení je organizováno v souladu s platnou legislativou (školský zákon a příslušné prováděcí vyhlášky, správní řád, apod.) a metodickými pokyny MŠMT.

Do 1. ročníku šestiletého studia jsou přijímáni žáci ze 7. tříd ZŠ nebo odpovídajícího ročníku osmiletého gymnázia.

Přijímací řízení vychází z požadavků RVP ZV, respektuje úroveň vědomostí a dovedností žáka základní školy.

Podrobná kritéria přijímacího řízení jsou vždy zveřejněna na webových stránkách školy (www.hladnov.cz) pro všechny otevírané vzdělávací obory.

Ředitel školy nejpozději do konce ledna informuje na veřejném místě v budově školy i na webových stránkách o kritériích přijímacího řízení a rovněž o nejvyšším počtu přijímaných uchazečů do jednotlivých oborů vzdělávání.

Informace o přijímacích zkouškách a možnostech studia na naší škole jsou rovněž podávány na dnech otevřených dveří.

ORGANIZACE MATURITNÍ ZKOUŠKY

Organizace maturitní zkoušky se řídí příslušnou legislativou a vyhláškou MŠMT.

Společná část maturitní zkoušky

Sestává ze:

1) Dvou povinných zkoušek
   a) Český jazyk a literatura
   b) Cizí jazyk nebo matematika

2) Nepovinné zkoušky
   a) Matematika nebo cizí jazyk

Žák nemá možnost konat nepovinnou zkoušku z téhož předmětu, z něhož konal povinnou zkoušku.

Profilová část maturitní zkoušky

Skládá se ze dvou nebo tří povinných zkoušek. Ředitel školy určí nabídku těchto zkoušek tak, aby žák v profilové části konal jako povinné zkoušky:

a) Zkoušku ze španělského jazyka a literatury, při níž jsou ověřovány písemnou i ústní formou jazykové kompetence na úrovni C1 podle SERRJ, včetně literární komunikace.

b) Zkoušku alespoň z jednoho nejazykového předmětu vyučovaného v cizím jazyce (matematika, chemie, fyzika, dějepis, zeměpis).

Nepovinné zkoušky mohou být až ze dvou předmětů, a to z: matematiky, fyziky, chemie, biologie, dějepisu, zeměpisu, dalšího cizího jazyka, základů společenských věd, informatiky a výpočetní techniky a dějin umění.

Z předmětů matematika, fyzika, chemie, dějepis, zeměpis může žák maturovat v českém, nebo španělském jazyce.

Další podrobné informace k průběhu maturit naleznete na webových stránkách www.hladnov.cz.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

K utváření a prohlubování kompetencí žáků budeme uplatňovat různé strategie. Jedná se o:

Kompetence k učení

Škola:

- vede žáky ke stanovení krátkodobých cílů a hodnocení vlastního pokroku
- učí žáky organizovat učení a motivovat a připravovat je pro celoživotní vzdělávání
- učí žáky vyhledávat informace z různých zdrojů a kriticky je hodnotit
- umožní žákům využívat školní knihovnu a počítače s připojením na internet
- podporuje žáky v samostatném aktivním učení
- připravuje žáky na účast v soutěžích a poskytuje jim odbornou pomoc

Kompetence k řešení problémů

Škola:

- vyžaduje po žácích rozpoznat problém, vytvořit hypotézu a navrhnout kroky řešení
- při řešení problému umožňuje žákům hledat a nacházet nové postupy, přístupy a nová řešení
- učí žáky vyjadřovat závěry na základě získaných vědomostí a tyto závěry obhajovat
- poskytuje talentovaným žákům další možnosti rozvoje kompetencí k řešení problémů (mezinárodní projekty, soutěž středoškolská odborná činnost)
- vede žáky k orientaci v běžných životních situacích

Kompetence komunikativní

Škola:

- umožňuje účast žáků na zahraničních exkurzích, výměnných pobytech a aktivní účast v mezinárodních projektech
- vede žáky ke komunikaci způsobem, který vede jak ke kvalitní spolupráci, tak i k dosažení společného cíle
- vede žáky k přijímání kritiky a ponaučení se z ní
- vede žáky k používání odborné terminologie, u psaných i ústních projevů vyžaduje srozumitelné a jasné vyjadřování

Kompetence sociální a personální

Škola:

- napomáhá k vytváření a udržování mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- každoročně organizuje pro žáky adaptační, lyžařské a turistické kurzy a nabízí řadu mimoškolních aktivit
- vede žáky ke stanovení priorit a koriguje jejich chování

Kompetence občanská

Škola:

- vede žáky k respektování a pochopení kultur jiných národů
- vede žáky ke komplexnímu nahlížení na ekologické souvislosti
- pořádá besedy s významnými osobnostmi
- podporuje účast žáků v projektech a soutěžích se sociální tématikou
- pravidelně spolupracuje s Krajským úřadem Moravskoslezského kraje, Magistrátem města Ostravy, Úřadem městského obvodu Slezská Ostrava

Kompetence k podnikavosti

Škola:

- vede žáky k chápání principů podnikání a reality tržního prostředí a k orientaci ve světě práce
- důsledným hodnocením vede žáky k získávání návyků systematické a pečlivé práce
- seznamuje žáky s pracovními podmínkami z hlediska ochrany zdraví a životního prostředí

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

Žák:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při školní práci i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech;
- k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie; dokáže poradit s technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy; předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Škola integruje žáky s SVP do běžných třídních kolektivů, a tím přispívá k jejich socializaci a přípravě na běžný život, na další následné studium na VŠ nebo VOŠ . Pokud je doporučeno (ŠPZ) vytvoření IVP, škola jej na základě žádosti zákonného zástupce či zletilého žáka vytvoří. Obsah škola přizpůsobuje vzdělávacím možnostem žáků. Vycházíme při tom ze závazného rámce pro obsahové a organizační zabezpečení gymnaziálního vzdělávání všech žáků, který vymezuje RVP DG.

Pedagogičtí pracovníci, kteří žáka vyučují, jsou seznámení s jeho znevýhodněním a mají za povinnost řídit se doporučeními, která vyplývají z konkrétního znevýhodnění. PO se řídí dle pětistupňového členění a PLPP a IVP zpracovává škola. Důraz klademe nejen na zákonný postup, ale také na emocionální, lidský přístup pedagogů, který má být nedílnou součástí výuky.

V rámci tvorby IVP na doporučení ŠPZ uplatňujeme v souladu s principy individualizace a diferenciace pedagogickou intervenci. Jsou přesně stanoveny postupy při tvorbě IVP a PLPP, na kterých kromě vyučujících jednotlivých předmětů participuje také třídní učitel, výchovný poradce, popřípadě školní psycholog. Do tvorby IVP a PLPP je zapojen také samotný žák, případně i zákonní zástupci, aby bylo dosaženo vytýčených zásad a cílů vzhledem k zájmům žáka. Průběh plnění IVP, PLPP je sledován a vyhodnocován pracovníky ŠPP průběžně, pravidelně pak každé čtvrtletní klasifikační období.

Jelikož se ve škole můžeme setkat se všemi typy znevýhodnění, přistupujeme ke každému typu s ohledem na jeho specifika. Ve škole funguje ŠPP ve složení: výchovná poradkyně, metodik prevence a školní psycholog. Každý žák, který je zařazen do kategorie SVP, je v péči našeho pracoviště. Jsou mu na základě informovaného souhlasu poskytovány poradenské a intervenční služby, které provádíme na základě platných zákonných norem. Na tomto základě také škola dle potřeby spolupracuje s PPP, SPC, OSPOD a jinými odborníky.

Pracovníci ŠPP se účastní odborných seminářů, a pokud je to možné, směřuje škola na semináře i ostatní pedagogické pracovníky tak, aby se integrace žáků s SVP dařila co nejlépe. Ve výuce žáků se SVP se uplatňují takové metody a postupy, aby vyhovovaly potřebám jednotlivce v rámci zákonných možností.

Pro žáky se zdravotním postižením je zajištěn bezbariérový přístup do budovy školy, upravené sociální zařízení a dostupnost všech podlaží prostřednictvím výtahu. Pro všechny žáky, tedy i ty se SVP, jsou k dispozici moderně vybavené počítačové učebny s projekční technikou, dále je možnost odpočinku v zónách vnitřních i venkovních. Velký sportovní areál slouží k výuce i oddechu. V neposlední řadě je zajištěno stravování, ve škole funguje bufet a nápojové automaty.

VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH ŽÁKŮ

Žákům nadaným a mimořádně nadaným poskytuje škola podmínky pro co největší využití jejich schopností. Vyhledávání těchto žáků je jedním z úkolů, které jsou kladeny na pedagogy jednotlivých předmětů. Cílem pak podporovat, rozvíjet a umožnit co nejvíce rozvoj jejich potenciálu. Těmto žákům je poskytnuta specifikace provádění podpůrných opatření a možnosti úpravy vzdělávacího procesu jako :

- obohacování vzdělávacího obsahu daných předmětů
- zadávání specifických projektů
- zadávání mimořádných úkolů
- příprava, směřování na účast v soutěžích celostátních i mezinárodních
- nabídka volitelných a nepovinných předmětů

- spolupráce s odborníky vysokých škol a dalšími vzdělávacími institucemi
- možnost využívat multimediální interakci v daných předmětech

Škola poskytuje PO v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Průběh plnění IVP , PLPP je sledován a vyhodnocován pracovníky ŠPP průběžně, pravidelně pak každé čtvrtletní klasifikační období.

ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Všechna průřezová témata byla integrovaná do níže uvedených předmětů; Mediální výchova se realizuje jako samostatný předmět v šestém ročníku studia.

Výchova ke zdraví je obsažena v předmětech biologie, chemie a tělesná výchova; Člověk a svět práce je integrován do předmětu základy společenských věd.

Výchova demokratického občana (VDO) je obsažena v rámci vzdělávacích oborů Základy společenských věd a Dějepis.

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

1. Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

   - Bi (5. roč.)
   - M (1. roč.)
   - Zsv (1. roč., 4. roč.)
   - Čj (1. roč., 2. roč.)
   - Hv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)
   - Šj (1. roč., 2. roč., 3. roč.)

2. Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

   - Bi (5. roč.)
   - M(1. roč., 3. roč.)
   - Zsv (4. roč., 5. roč.)
   - Hv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)

3. Sociální komunikace

   - M (1. roč., 3. roč.)
   - Čj (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč., 6. roč.)
   - Aj (3. roč., 6. roč.)
   - Hv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)
   - Šj (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč., 5. roč.)
   - Vv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)

4. Morálka všedního dne

   - Bi (2. roč., 5. roč.)

- M (2. roč.)
- Zsv (3. roč., 5. roč.)
- Aj (2. roč.)
- Hv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)
- Šj (1. roč., 2. roč., 3. roč.)

5. Spolupráce a soutěž

- Aj (2. roč.)
- Hv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)
- Šj (1. roč., 2. roč., 3. roč.)
- Vv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

1. Globalizační a rozvojové procesy

- Z (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč., 5. roč.)
- D (3. roč.)
- Zsv (3. roč., 5. roč.)
- Aj (4. roč.)
- Hv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)
- Vv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)

2. Globální problémy, jejich příčiny a důsledky

- Bi (2. roč.)
- Z (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč., 5. roč.)
- D (6. roč.)
- Zsv (4. roč., 5. roč.)

3. Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce

- Z (1. roč., 2. roč., 4. roč.,5. roč.)
- D (6. roč.)

4. Žijeme v Evropě

- F (2. roč.)
- Z (1. roč., 5. roč.)
- D (1. roč., 4. roč., 5. roč., 6. roč.)
- Zsv (1. roč., 3. roč., 4. roč., 5. roč., 6. roč.)
- Čj (3. roč., 4. roč., 5. roč., 6. roč.)
- Aj (2. roč., 3. roč.)
- Hv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)
- Šj (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč., 5. roč., 6. roč.)
- Vv (4. roč.)
-

5. Vzdělávání v Evropě a ve světě

- Aj (5. roč.)

Multikulturní výchova (MUV)

1. Základní problémy sociokulturních rozdílů

   - Z (1. roč., 3. roč., 5. roč.)
   - Zsv (1. roč., 4. roč., 5. roč., 6. roč.)
   - Aj (3. roč.)
   - Hv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)
   - Šj (3. roč., 5. roč.)
   - Vv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)
   - D (5. roč.)

2. Psychosociální aspekty interkulturality

   - Z (1. roč., 3. roč.)
   - Hv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)

3. Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

   - Z (1. roč., 5. roč.)
   - Zsv (1. roč., 6. roč.)
   - Čj (3. roč.)
   - Hv (1. roč., 3. roč., 4. roč.)
   - Šj (1. roč., 2. roč., 3. roč.)

Environmentální výchova (ENV)

1. Problematika vztahů organismů a prostředí

   - Bi (2. roč.)
   - Z (3. roč.)
   - Aj (2. roč.)

2. Člověk a životní prostředí

   - F (1. roč., 3. roč., 4. roč., 5. roč.)
   - Ch (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč., 5. roč.)
   - Bi (1. roč., 2. roč.)
   - Z (1. roč., 3. roč.)
   - Zsv (4. roč., 5. roč.)
   - Aj (6. roč.)
   - Hv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)
   - Vv (1. roč., 3. roč.)
   - D (5. roč.)

3. Životní prostředí regionu a České republiky

- Ch (4. roč.)
- Bi (1. roč., 2. roč.)
- Z (1. roč.)
- Aj (4. roč.)

Mediální výchova (MEV)

1. Média a mediální produkce

   - Inf (3. roč.)
   - Aj (6. roč.)
   - Hv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)

2. Mediální produkty a jejich význam

   - Ch (1. roč., 2. roč., 4. roč.)
   - M (1. roč.)
   - Aj (6. roč.)
   - Hv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)

3. Uživatelé

   - Aj (5. roč.)
   - Hv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)

4. Účinky mediální produkce a vliv médií

   - Aj (5. roč.)
   - Hv (1. roč., 2. roč., 3. roč., 4. roč.)

5. Role médií v moderních dějinách

   - Aj (3. roč., 5. roč.)
   - Hv (2. roč., 3. roč., 4. roč.)
   - Vv (4. roč.)

IV. UČEBNÍ PLÁN

Vyučovací předměty	**1. roč.**	**2. roč.**	**3. roč.**	**4. roč.**	**5. roč.**	**6. roč.**	**Časová dotace**	**Min. časová dotace podle RVP DG**
Český jazyk a literatura	4	3	3	3	4	4	**21**	**18**
Španělský jazyk	10	9	-	-	-	-	**19**	**32**
Španělský jazyk a literatura	-	-	5	5	4	5	**19**	
Anglický jazyk	-	2	4	4	3	4	**17**	**16**
Mediální výchova	-	-	-	-	-	1	**1**	
Matematika	4	4	3+1	3+1	4	3	**23**	**17**
Fyzika	2	2	2	2	2	-	**10**	**52**
Chemie	2	2	2	2	2	-	**10**	
Biologie	2	1	3	2	2	2	**12**	
Zeměpis	1	2	2	2	2	-	**9**	
Občanská výchova	1	-	-	-	-	-	**1**	
Základy společenských věd	-	-	1	2	2	2	**7**	
Dějepis	2	2	2	2	2	2	**12**	
Hudební výchova / Výtvarná výchova	1+1	1+1	2	2	-	-	**8**	**8**
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	2	**12**	**12**
Informatika	-	2	2	2	-	-	**6**	**5**
1. volitelný předmět	-	-	-	-	2	2	**4**	**8**
2. volitelný předmět	-	-	-	-	2	2	**4**	
3. volitelný předmět	-	-	-	-	-	2	**2**	
4. volitelný předmět	-	-	-	-	-	2	**2**	
Celková hodinová dotace	**32**	**33**	**34**	**32**	**33**	**33**	**197**	**196**
Z toho počet hodin vyučovaných v druhém vyučovacím jazyce			**16**	**16**	**16**	**12**	**60**	**44**

POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU

1. Učební plán vychází z RVP DG.
2. Celková hodinová dotace činí 197 hodin. Ve 2. ročníku byla posílena výuka matematiky o 1 hodinu.
3. Předmět španělský jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Jazyková příprava.
4. Španělský jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk.
5. Jako další cizí jazyk se od 2. ročníku vyučuje anglický jazyk.
6. Předmět matematika vychází ze vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace.
7. Výuka matematiky, fyziky, chemie, dějepisu a zeměpisu probíhá od 3. ročníku zcela, nebo částečně ve španělském jazyce (viz červeně vyznačené hodiny).
8. Vzdělávací obor Geografie se realizuje jako zeměpis.
9. Obor Občanský a společenskovědní základ se realizuje v 1. ročníku jako občanská výchova, od 3. ročníku se učí základy společenských věd.
10. Vzdělávací obsah Geologie je integrován do zeměpisu a biologie.
11. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je integrována do základů společenských věd.
12. Výchova ke zdraví je integrována do základů společenských věd, biologie, chemie a tělesné výchovy.
13. Průřezová témata jsou součástí všech vzdělávacích oblastí.
14. Mediální výchova je zařazena do 6. ročníku jako samostatný předmět.
15. V českém jazyce a literatuře může být v každém ročníku třída dělena na skupiny alespoň v jedné vyučovací hodině týdně.
16. Výuka cizích jazyků může být dělena na skupiny ve všech vyučovacích hodinách.
17. V matematice může být v každém ročníku alespoň jedna vyučovací hodina vyčleněna pro cvičení (při cvičení může být třída dělena na skupiny).
18. Ve fyzice, chemii a biologii může být část dané časové dotace předmětu vyčleněna pro cvičení v daném oboru (při cvičení může být třída dělena na skupiny).
19. Hudební výchova a výtvarná výchova je vyučována v 1. a 2. ročníku v celé třídě, a to 1 hodinu týdně. Podle potřeby se žáci mohou dělit do dvou skupin.
20. Ve 3. a 4. ročníku si žáci vybírají buď hudební, nebo výtvarnou výchovu. Ta je pak vyučována ve dvouhodinovém bloku, jedenkrát za 14 dní.
21. V rámci tělesné výchovy je žákům nabízen lyžařský kurz, který se realizuje zpravidla ve třetím ročníku, a turistický kurz, který probíhá zpravidla v pátém ročníku.
22. Volitelné předměty jsou otevřeny dle zájmu žáků a podmínek školy a jejich nabídka a obsah jsou zcela v kompetenci ředitele školy. Alespoň jeden z volitelných předmětů v 6. ročníku musí být ve španělštině.

NABÍDKA VOLITELNÝCH PŘEDMĚTŮ PRO ŽÁKY 5. A 6. ROČNÍKU

Konverzace v anglickém jazyce

Konverzace ve španělském jazyce

Konverzace ve francouzském jazyce

Konverzace v německém jazyce

Seminář z anglického jazyka

Seminář a cvičení z chemie

Seminář a cvičení z biologie

Seminář a cvičení z fyziky

Dějiny umění

Seminář z dějepisu

Literární seminář

Seminář a cvičení z matematiky

Seminář z matematické analýzy

Seminář z informatiky a výpočetní techniky

Společenskovědní seminář

Seminář ze zeměpisu

Seminář z ekonomiky

Seminář z dějepisu ve španělštině

Seminář z fyziky ve španělštině

Seminář z chemie ve španělštině

Seminář z matematiky ve španělštině

Seminář ze španělského jazyka

Seminář ze španělské literatury

Seminář ze zeměpisu ve španělštině

V. UČEBNÍ OSNOVY

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK

Obsah předmětu

Vyučovací předmět **český jazyk a literatura** vychází ze vzdělávacího oboru český jazyk a literatura vymezeného v RVP G a RVP DG a částečně integruje průřezová témata: mediální výchova, osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v kontextu evropských a globálních souvislostí a multikulturní výchova.

Předmět rozvíjí klíčové kompetence gymnaziálního vzdělávání, především kompetence komunikativní. Vede žáka k vnímání a adekvátnímu užívání českého jazyka v konkrétních komunikačních situacích; k chápání jazyka jako prostředku k porozumění a naslouchání druhým i sobě samému, k orientaci v různých diskursivních kontextech komunikace psané i mluvené, veřejné i soukromé. Vede žáky k tomu, že poznání, skutečnost i pravda jsou aspekty jazyka, jenž tak nemusí být pouze nástrojem porozumění, ale i dezinterpretace a manipulace, neboť prostřednictvím jazyka formujeme své myšlenky. Největší důraz klademe na analýzu textů – mluvených i psaných, která by měla žáky podněcovat nejen k tomu, že se v něčem „vyznají“, ale k orozumění, vytváření souvislostí a respektování plurality možných interpretačních rámců. Koncepce předmětu spatřuje klíčový význam ve výchově ke „čtenářství“, jež vybízí žáky nejen k reflektovanému a kritickému čtení, ale i autentickému osobnímu čtenářskému prožitku a k formování vlastních názorů a tvoření vlastních textů.

Český jazyk je povinným předmětem ve společné části maturitní zkoušky.Výuka je rozdělena na mluvnickou, slohovou a literární část. V každé z těchto tří složek se žák postupně a důsledně učí pracovat s odbornými i uměleckými texty v soustavně se zvyšující náročnosti. V mluvnické a slohové části předmět působí esteticko výchovně. Žák je veden k tomu,aby rozuměl různorodým typům textu, dokázal je analyzovat a přemýšlel o nich. Získává schopnost vyjadřovat se spisovným jazykem a přiměřeně věku být pohotový a výstižný v ústních i písemných projevech.

Literární výchova je předmětem výchovně vzdělávacím s výraznou funkcí esteticko výchovnou. Žák získává základní přehled o vývoji české a světové literatury a je veden k tomu, aby respektoval a prohluboval naše tradice, získal pozitivní postoj k uměleckým dílům. Interpretace vybraných literárních děl přispívá k tvorbě žákových postojů a názorů.

Na předmět navazuje volitelný Literární seminář (pro 3 a 4. ročník studia).

Časové vymezení předmětu

Obor vzdělávání	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník
Hodin / týden	4	3	3	3	4	4

Organizace výuky

Výuka předmětu český jazyk a literatura probíhá průběžně ve všech ročnících studia. Realizuje se většinou v kmenových třídách, k dispozici jsou však i učebny vybavené didaktickou technikou. Žáci ke studiu využívají učebnice vyhovující požadavkům ke státní maturitní zkoušce doplněné o čítanky a učebnice gramatiky. Součástí výuky jsou návštěvy knihoven, a to vědecké a městské, návštěvy divadelních a filmových představení – minimálně jednou v průběhu školního roku, a jiných kulturních akci. V rámci předmětu český jazyk a literatura se také počítá se společnými projekty s předměty humanitní studia, estetická výchova, hudební kultura, výtvarná výchova nebo dějepis. Žáci také mohou plně využívat dobře vybavenou žákovskou knihovnu.

V českém jazyce a literatuře může být v každém ročníku třída dělena na skupiny alespoň v jedné vyučovací hodině týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

1. kompetence k učení:
   - předkládáme žákům dostatek spolehlivých zdrojů (primárních i sekundárních), které jim umožní orientaci v probírané látce a poznání problematiky jazyka, slohu i literatury
   - vybíráme a doporučujeme žákům vhodné texty, tím je motivujeme ke čtení a k následné analýze
   - zapojujeme žáky do mluvnických, literárních a slohových soutěží a olympiád, tím je motivujeme ke studiu jazyka
   - klademe důraz na mezipředmětové vztahy (historické souvislosti, tradice a kulturní dědictví)
2. kompetence k řešení problémů

- některá zadání referátů, slohových prací i řečnických (mluvních) cvičení jsou již předem koncipována jako problém a vyžadují zodpovědnou práci s primárními i sekundárními zdroji informací, jejich prezentací a obhájením připravenými argumenty (u slohových prací např.: výklad, odborný referát, úvaha; u mluvních cvičení či referátů např. reflexe současného stavu kultury atp.)

3. kompetence komunikativní
   - vychází již ze samotné podstaty předmětu, jehož cílem je naučit žáky vyjadřovat se výstižně, spisovně a v logickém sledu
   - umožňujeme žákům práci s různými typy textů a dokumentů
   - skupinová práce umožňuje rozvíjet komunikaci a pochopení rolí ve skupině
   - analýzou přečtených textů směřujeme žáky ke společné diskusi
   - prostřednictvím řečnických cvičení a jejich hodnocení učíme žáky formulovat myšlenky, kriticky se vyjadřovat k předkládané látce a zároveň přijmout kritiku a oponovat
   - zadáváme referáty a slohové práce k aktuálnímu kulturnímu a společenskému dění, tím žáky vedeme k vyslovení svého názoru, aby jej podpořili logickými argumenty
4. kompetence sociální a personální
   - při diskuzích směřujeme žáky k vzájemné toleranci k názorům jiných
   - organizujeme pro žáky návštěvy filmových a divadelních představení, výstav, exkurzí do nejrůznějších kulturních institucí (knihovny, galerie, muzea); rozvíjíme tím jejich estetické cítění a vytváříme prostor pro diskusi, analýzu a formulování závěrů
5. kompetence občanské
   - učíme žáky respektovat a pochopit naše tradice jednak v rámci jazykového a literárního vývoje, jednak v rámci evropského kulturněhistorického kontextu
   - vedeme žáky k aktivnímu zapojení se do kulturního dění ve městě, regionu účastí na soutěžích
   - rozvíjíme estetické cítění žáků, jejich vnímání společenských norem chování a základních environmentálních souvislostí vycházejících z reflexe literárních námětů
6. kompetence pracovní

- zadáváním samostatných prací, kdy musí žáci využívat znalosti a zkušenosti z jednotlivých vzdělávacích oblastí, vedeme žáky k přípravě na budoucnost
- získaný kulturní přehled, jazykové a formulační schopnosti umožní žákům lepší orientaci a uplatnění na vysokých školách a trhu práce.

1. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
	Mluvnice	
● Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ● Rozlišuje jednotlivé jazykovědné disciplíny	**Obecné výklady o českém jazyce** ● Útvary českého jazyka a jazyková kultura ● Čeština jako jeden ze slovanských jazyků	
● Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování	**Nauka o slovní zásobě** ● Slovní zásoba a tvoření slov	
● Správně třídí slovní druhy a druhy slov, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ● V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný a morfologický	**Tvarosloví** ● Skloňování obecných jmen přejatých ● Skloňování cizích vlastních jmen ● Slovesný vid, slovesa dokonavá a nedokonavá ● Tvoření slovesných tvarů z kmene přítomného a minulého ● Přehled slovesných vzorů a výcvik v užívání spisovných tvarů ● Využití různých slovesných tvarů	
● V písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché a v méně složitých souvětích ● Rozlišuje druhy vět v souvětí a vhodně je využívá v různých komunikačních situacích ● Využívá svých znalostí o větě při tvorbě jazykových projevů	**Skladba** ● Věta jednoduchá ● Věta jednočlenná a dvojčlenná ● Významový poměr mezi jednotlivými složkami v několikanásobném větném členu ● Větné členy v přístavkovém vztahu ● Souvětí podřadné	

	● Souřadně spojené věty vedlejší ● Souvětí souřadné ● Významový poměr mezi větami hlavními	
Sloh		
● Dorozumívá se výstižně a kultivovaně ● Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky ● Využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ● Vhodně užívá verbálních, nonverbálních prostředků řeči ● Uplatňuje své názory a osobní postoj	**Projevy mluvené** ● Zásady dorozumívání ● Mluvní cvičení (realizované v průběhu celého školního roku)	**OSV**: Sociální komunikace **HV:** Hlasová hygiena
● Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení ● Dorozumívá se výstižně a kultivovaně ● Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky v souladu se svým komunikačním záměrem ● Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel ● Vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ● Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ● Zachycuje nejdůležitější a nejzajímavější myšlenky daného textu	**Stylistika** ● nácvik různých funkčních stylů, slohových postupů ● funkční styly a jejich realizace v textech ● administrativní styl, umělecký styl (líčení, charakteristika), odborný styl (úvaha, výklad) ● práce s textem: osnova, výtah, výpisek....	**MEV**: Vnímání autora mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení, kritické čtení **Vv :** Vnímání uměleckého díla **OSV**: Sociální komunikace, poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

● Výstižně a přehledně zpracovává text ● Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu ● Vytvoří osnovu, výpisky nebo výtah z přečteného textu a samostatně připraví a s oporou o text přednese vytvořený referát ● Uplatní své postoje a názory.		

Literatura		
● Rozliší umělecký text od neuměleckého. ● Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ● Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a vyjadřuje názory na umělecké dílo ● Popíše specifické prostředky jazyka (prozaického i básnického), definuje jednotky vyprávění, rozezná typy promluv. ● Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. ● Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ● Vyhledává informace v různých typech katalogů, knihovně i v dalších informačních zdrojích, tvořivě využívá informací z	● Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, vybraní klíčoví autoři, literární směry a hnutí ● čtenářská gramotnost ● kritická recepce literárního díla ● význam a smysl textu, popis, analýza a jeho interpretace ● literárně vědné pojmy	**D:** Periodizace dějin **Vv:** Dějiny umění **Hv:** Vývoj hudby **MEV**: Fungování a vliv médií ve společnosti

různých dostupných zdrojů.		

2. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
	Mluvnice	
● Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ● V textu rozlišuje základní znaky různých období vývoje češtiny	**Obecné výklady o českém jazyce** ● Řeč a jazyk ● Jazyky slovanské ● Vývoj českého jazyka ● Útvary českého jazyka	
● Ovládá zásady spisovné výslovnosti, užívá vhodné zvukové prostředky řeči ● Rozumí pravopisu souvisejicím s fonetikou.	**Zvuková stránka jazyka** ● Hláskosloví ● Spisovná výslovnost	
● Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	**Tvoření slov** ● Stavba slova a tvoření slov ● Pravopis související se stavbou slova a s tvořením slov	
● Správně třídí druhy slov, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	**Význam slova** ● Slova jednoznačná a mnohoznačná ● Synonyma, antonyma, homonyma ● Odborné názvy	
● Správně třídí slovní druhy a druhy slov, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	**Tvarosloví** ● Ohebné a neohebné slovní druhy	

● V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný a morfologický		
● Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ● V písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché a v méně složitých souvětích ● Rozlišuje druhy vět a větné ekvivalenty a vhodně je využívá při různých komunikačních situacích	**Skladba** ● Základní a rozvíjející větné členy ● Samostatný větný člen, osamostatněný větný člen, elipsa ● Souvětí podřadné a souřadné ● Hlavní zásady českého slovosledu	
Sloh		
● Dorozumívá se kultivovaně a výstižně ● Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky ● Využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ● Vhodně užívá verbálních, nonverbálních prostředků řeči ● Uplatňuje své názory a osobní postoj	**Projevy mluvené** ● Zásady dorozumívání ● Řečnická cvičení	**ZSV:** Komunikace **OSV**: Mezilidské vztahy, sociální komunikace **Hv:** Hlasová hygiena Mluvní cvičení jsou realizována v průběhu celého školního roku
	Stylistika	

● Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení ● Dorozumívá se výstižně a kultivovaně ● Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky v souladu se svým komunikačním záměrem ● Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel ● Vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ● Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ● Zachycuje nejdůležitější a nejzajímavější myšlenky daného textu ● Výstižně a přehledně zpracovává text ● Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu ● Vytvoří osnovu, výpisky nebo výtah z přečteného textu a samostatně připraví a s oporou o text přednese vytvořený referát ● Uplatní své postoje a názory.	● nácvik různých funkčních stylů, slohových postupů ● funkční styly a jejich realizace v textech ● umělecký styl (vypravování, líčení), administrativní (životopis), publicistický ● práce s textem (osnova, výpisky, výtah….)	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace **MEV**: Vnímání autora mediálních sdělení, kritické čtení **Vv:** Vnímání uměleckého díla
Literatura		
● Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ● Rozliší umělecký text od neuměleckého. ● Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	● Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, vybraní klíčoví autoři, literární směry a hnutí ● čtenářská gramotnost ● kritická recepce literárního díla	**D:** Periodizace dějin **Vv:** Dějiny umění

● Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a vyjadřuje názory na umělecké dílo ● Popíše specifické prostředky jazyka (prozaického i básnického), definuje jednotky vyprávění, rozezná typy promluv. ● Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. ● Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ● Vyhledává informace v různých typech katalogů, knihovně i v dalších informačních zdrojích, tvořivě využívá informací z různých dostupných zdrojů. ● Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	● význam a smysl textu, popis, analýza a jeho interpretace ● literárně vědné pojmy	**Hv:** Vývoj hudby **MEV**: Fungování a vliv médií ve společnosti

3. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
Mluvnická a slohová část		
● žák odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ● odlišuje různé variety národního jazyka ● v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení	**Úvod do studia jazyka a slohu** ● Jazyk a řeč, jazyková komunikace ● Národní jazyk a jeho útvary ● Čeština a jazyky příbuzné ● Základní vývojové tendence jazyka ● Jazyková kultura	**MUV**: Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
● v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování)	**Nauka o zvukové stránce jazyka** ● Fonetika, fonologie ● Zvuková stránka souvislé řeči ● Spisovná výslovnost češtiny	
● Žák ve svém samostatném písemném projevu uplatňuje znalost zásad českého pravopisu	**Nauka o písemné stránce jazyka** ● Písmo, jeho vznik a druhy ● Základní pravidla českého pravopisu	
● v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané	**Stylistika** ● Styl, stylistika, slohotvorní činitelé	**OSV**: Sociální komunikace

situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu ● vhodně používá jazykové prostředky v závislosti na dané komunikační situaci ● uvědomuje si význam praktického nácviku pro pozdější využití v praxi	● Nácvik různých fuknčních stylů, slohových postupů ● funkční styly a jejich realizace v textech	Mezilidská komunikace a problémy v mezilidských vztazích
Literární výchova		
● Žák rozliší umělecký text od neuměleckého, chápe vztah mezi reálným světem a literární fikcí, prostřednictvím konkrétních textů popíše specifické prostředky básnického jazyka, rozliší a specifikuje prostředky užité v prozaickém textu a zhodnotí jejich funkci ● Teoretické poznatky uplatňuje při rozboru přečtených děl autorů české i světové literatury, rozvíjí své čtenářské kompetence ● Výběr děl je konkretizován pro každý ročník; nácvik začíná v prvním ročníku a prolíná se všemi ročníky	**Základy literární vědy** ● Obecná charakteristika literatury – literární teorie, literární historie, literární kritika ● Literatura a její funkce ● Struktura literárního díla ● Literární druhy a žánry ● Literární interpretace	
● Žák si uvědomuje odlišnosti v pojetí a chápání literatury v jednotlivých etapách vývoje, charakterizuje daná období vývoje světové i české literatury ● Rozezná základní literární žánry a uvede jejich příklady ● Uplatňuje poznatky ve vlastní četbě, dokládá základní rysy probíraných uměleckých směrů a jejich odraz v přečtených dílech ● Objasní vztahy literárních památek minulosti k současné literární tvorbě	**Počátky psané literatury, mimoevropské litaratury** ● Sumersko-akkadská literatura, literatura v Egyptě, Indii, Číně a hebrejská literatura ● Řecká antická literatura, římská antická literatura **Literatura ve středověku**: ● křesťanství; literatura duchovní a světská, počátky písemnictví v českých zemích, Velká Morava, Čechy (staroslověnská, latinská, česká literatura)	**D:** Starověk **VV:** Antika; Románská a gotická kultura **ZSV:** Antická filozofie

	● Literatura doby lucemburské ● Literatura husitská **Renesance a humanismus** ● Literatura italská, francouzská, španělská, anglická, česká **Baroko** ● Literatura italská, španělská, anglická, česká barokní literatura **Klasicismus** ve francouzské literatuře, osvícenská literatura	**VMEGS**: Žijeme v Evropě **Doporučené metody:** skupinová práce, práce s informačními zdroji, návštěva divadelního představení a následný rozbor **Hv:** Dějiny hudby **Vv:** Důvěra ve smysl a rozum, renesance **D:** Renesance a humanismus **Vv:** Baroko **Hv:** Dějiny hudby – baroko **D:** Barokní kultura

4. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
Mluvnická a slohová část		
● V písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi. ● Ve svém projevu uplatňuje znalost zásad českého pravopisu, tvarosloví a slovotvorných principů českého jazyka. ● Ovládá rozvrstvení slovní zásoby, používá vhodně jazykové prostředky spisovné i nespisovné. ● Vysvětlí změny ve slovní zásobě, význam frazeologických spojení, vztahy mezi slovy. ● Umí najít poučení ve vhodných příručkách.	**Nauka o slovní zásobě a tvoření slov** ● Jednotky slovní zásoby (včetně frazeologických) ● Významové vztahy mezi slovy ● Rozšiřování slovní zásoby ● Způsoby tvoření slov ● Změny ve slovní zásobě ● Slovotvorný a morfematický rozbor slova	
● Užívá českou normu skloňování jmen i časování sloves včetně hlavních výjimek, umí najít poučení ve vhodných příručkách. ● Odliší spisovné a nespisovné tvary. ● Orientuje se v celém tvaroslovném systému, zvládá třídění slov na slovní druhy. ● Objasní mluvnické kategorie a chápe možnosti využití této znalosti při výuce cizích jazyků.	**Tvarosloví** ● Slovní druhy a jejich mluvnické kategorie a tvary	
● Prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu.	**Grafická stránka jazyka** ● Pravopis vyplývající ze stavby slova, pravopis vyplývající z tvarosloví	

● vhodně využívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary; volí adekvátní komunikační strategie; posuzuje a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří všestrannou analýzou textu; pořizuje z textu výpisky, zpracovává osnovy, výtahy, anotace, efektivně a samostatně používá různé informační zdroje jako jsou slovníky, encyklopedie, internet ● vyhodnotí kvalitu informací z různých zdrojů ● zhodnotí vliv médií na člověka	**Stylistika** ● styl, stylistika, slohotvorní činitelé ● nácvik různých funkčních stylů, slohových postupů s akcentem na publicistický styl ● funkční styly a jejich realizace v textech	**MEV**: Média a mediální produkce, práce s mediálními produkty **OSV**: Sociální komunikace **ZSV:** Komunikace **AJ:** Reklamní leták
Literární výchova		
● Vystihne podstatné rysy základních period vývoje světové a české literáty, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele, charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení. ● Vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové, objasní vztahy současné literatury k literárním dílům minulosti na příkladech z vlastní četby. ● Na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů, popíše, jak se projevily v různých uměních, rozezná základní žánry a uvede jejich příklady. ● Samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl.	**Česká literatura v době národního obrození** **Česká a světová literatura 19. století** ● Pojmy: romantismus, realismus ● Tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností ● Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla ● Literární kritika – počátky v české literatuře 19. století ● Čtenářské kompetence	**ZSV:** Novověká filozofie **Vv:** Klasicismus, romantismus, realismus **Hv:** Dějiny hudby **D:** Počátky kapitalismu

● Rozliší umělecký text od neuměleckého, objasní rozdíly mezi fiktivním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu. ● Na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka, rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře. ● Rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu.	**Světová a česká literatura na přelomu 19. a 20. století** ● Periodizace literatury, vývoj kontextu světové a české literatury počátku 20. století. ● Tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností ● Vývoj literárních druhů a žánrů ● Pojmy: symbolismus, impresionismus, dekadence ● Čtenářské kompetence	**VMEGS**: Žijeme v Evropě **Hv:** Dějiny hudby (moderna)

5. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
Mluvnická a slohová část		
● Využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědí a k odlišení záměru mluvčího ● Používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu	**Skladba** ● Základní principy větné stavby; výpověď jako jednotka komunikace; souvětí ● Základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby ● Nepravidelnosti větné stavby; narativní postupy	srovnání syntaktických systémů v cizích jazycích, např. **AJ** – pořadí adjektiv ve větě
● Ve svém projevu uplatňuje znalost zásad českého pravopisu a syntaktických principů českého jazyka	**Grafická stránka jazyka** ● Interpunkce v celém rozsahu i s výjimkami a obtížnějšími případy.	
● Vhodně využívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary; volí adekvátní komunikační strategie; posuzuje a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří všestrannou analýzou textu; pořizuje z odborného textu výpisky, zpracovává osnovy, výtahy, anotace, efektivně a samostatně používá různé informační zdroje jako jsou slovníky, encyklopedie, internet	**Stylistika** ● styl, stylistika, slohotvorní činitelé ● nácvik různých funkčních stylů, slohových postupů s akcentací odborného stylu ● funkční styly a jejich realizace v textech ● ročníková práce	
Literární výchova		

● Rozliší umělecký text od neuměleckého, objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu ● Na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka, rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře ● Rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu – nácvik začíná v 1. ročníku a prolíná všemi ročníky následujícími ● Vystihne podstatné rysy základních period vývoje světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení ● Na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů, popíše, jak se projevily v různých uměních, rozezná základní žánry a uvede jejich příklady	**Světová literatura od přelomu 19. a 20. století do II. světové války** ● Periodizace literatury, vývoj kontextu světové a české literatury počátku 20. století ● Avantgarda a modernismus: futurismus, kubismus,dadaismus, surrealismus, expresionismus, počátky existencialismu, metoda proudu vědomí, antiutopie ● Realismus v literatuře 20. století: sociální tematika, zdůraznění autenticity ● Literatura a válka ● Populární literatura ● Epické divadlo, psychologické drama ● Tematický a výrazový přínos autorských osobností ● Čtenářské kompetence	**VMEGS**: Žijeme v Evropě **D:** Moderní doba I. – kultura a věda v meziválečném období **ZSV:** Filozofické směry první poloviny 20.stol. **VV:** Hledání I. – zrod moderního umění
● Vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové, objasní vztahy současné literatury k literárním dílům minulosti na příkladech z vlastní četby ● Na konkrétních dílech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu, rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře, rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich	**Česká literatura od přelomu 19. a 20. století do II. světové války** ● Periodizace české literatury ● Generace buřičů – anarchistů ● ohlasy války ● **p**roletářské umění ● poetismus ● surrealismus ● filozofická a existenciální tematika ● psychologická, experimentální a lyrická próza	**VV:** Hledání I. – zrod moderního umění **D:** Moderní doba I. – kultura a věda v meziválečném období

funkci na konkrétním textu, rozezná základní žánry a uvede jejich příklady	● spisovatelé v zápase na obranu republiky a demokracie ● divadlo a drama: prolínání avantgardní a tradiční poetiky ● Tematický a výrazový přínos autorských osobností ● Čtenářské kompetence	

6. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
Mluvnická a slohová část		
● Na vybraných textech vyloží základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence	**Historický vývoj češtiny** ● Základní vývojové tendence českého jazyka ● Jazyková kultura	
● V písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi	**Stylistika** ● styl, stylistika, slohotvorní činitelé ● nácvik různých funkčních stylů, slohových postupů s akcentací administrativního a uměleckého stylu ● funkční styly a jejich realizace v textech	**AJ:** Formální, neformální dopis
● Odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá v souladu s komunikační strategií ● v mluveném projevu využívá základní principy rétoriky ● volí adekvátní komunikační strategie, respektuje partnera a přizpůsobuje se mu nebo s ním polemizuje ● rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit ● vhodně využívá jazykové prostředky i nonverbální prostředky a interpretuje je v řeči	**Řečnický styl** ● samostatná řečnická vystoupení, sebevyjádření, apel, přesvědčování, argumentace, kontakt aj. jako dominantní funkce komunikátu (nácvik průběžně od 1. ročníku)	**OSV**: Sociální komunikace
Literární výchova		

● rozliší umělecký text od neuměleckého, objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu ● na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka, rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře ● rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu – nácvik začíná v 1. ročníku a prolíná všemi ročníky následujícími ● vystihne podstatné rysy základních period vývoje světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení ● na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů, popíše, jak se projevily v různých uměních, rozezná základní žánry a uvede jejich příklady ● samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl ● při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech; identifikuje využití jednoho textu v jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře, postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu ● rozliší texty spadající do oblasti tzv.literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní ● tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje,	**Světová literatura v 2. polovině 20. století – poezie, próza, drama** ● Periodizace literatury ● Vývoj kontextu světové literatury 20. století ● Tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností ● Vývoj literárních druhů a žánrů ● Pojmy: o neorealismus o nový román o magický realismus o existencialismus o rozhněvaní mladí muži o absurdní drama o beatnická literatura o antiutopie o postmoderna o protestsong o triviální a braková literatura ● Metody interpretace textu o interpretační postupy a konvence o význam a smysl, popis, analýza o výklad a vlastní interpretace textu, interpretace a přeinterpretování ● Text a intertextovost o kontext, vliv a způsoby mezitextového navazování a mezitextové komunikace (motto, citát, aluze) o žánry založené na mezitextovém navazování (parodie, travestie, plagiát) o hraniční rysy textu (předmluva, …) ● Čtenářské kompetence	**VMEGS**: Žijeme v Evropě **Hv:** Dějiny hudby (postmoderna), moderní hudba **ZSV:** Hlavní proudy moderní filozofie 20. stol. **D:** Druhá světová válka

získané schopnosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl		
● vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny), objasní vztahy současné literatury k literárním dílům minulosti na příkladech z vlastní četby	**Česká poezie, próza a drama po II. světové válce** ● Periodizace české literatury s důrazem na roky 1948, 1968, 1989 ● Pojmy: o generace Května o schematismus 50.let o oficiální, ineditní a samizdatová literatura (poezie, próza, drama) o experimentální poezie o underground o normalizace o malé divadelní scény o literatura faktu o postmoderna ● Tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností ● Vývoj literárních druhů a žánrů s důrazem na moderní literaturu ● Čtenářské kompetence	**D:** Moderní doba II. **ZSV:** Filozofické směry druhé poloviny 20. století **VV:** Hledání II.

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Obsah předmětu

Předmět španělský jazyk, který se uskutečňuje v prvních dvou ročnících šestiletého cyklu, patří do oboru Jazyková příprava. Nepředpokládá se u něj předchozí znalost jazyka a cílem je připravit žáky podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERRJ) k dosažení úrovně B1. Důraz je kladen především na zvyšování komunikativní úrovně; žáci by měli úspěšně komunikovat na běžná témata, navazovat společenské a osobní vztahy, poznat a porozumět kultuře a zvykům španělsky mluvících zemí.

Komunikace by měla probíhat prostřednictvím ústní i písemné formy, žák by měl prokázat své receptivní (poslech, čtení), produktivní (písemný a ústní projev) i interaktivní řečové dovednosti (ústní interakce). Měl by mít dostatečné vyjadřovací prostředky a odpovídající slovní zásobu k tomu, aby se domluvil. Předpokládá se dobrá znalost gramatiky, i když vliv mateřského jazyka je patrný. V rámci předvídatelných situací žák správně použije běžné gramatické prostředky, při vyjadřování složitější myšlenky nebo promluvy na neznámé téma se může dopustit závažných chyb. Využije běžné vyjadřovací prostředky neutrálního funkčního stylu.

V rámci daného předmětu jsou probírána následující průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova.

Časové vymezení předmětu

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník
Hodin/týden	10	9	0	0	0	0

Organizace

Výuka probíhá v kmenových třídách, jazykových laboratořích a multimediálních učebnách, které jsou vybaveny moderní

výuky

technikou, počítačem, možností použití tabletů a mají možnost využívat jak knihovnu, tak mediotéku. Žáci jsou od počátku rozděleni do dvou skupin; nepředpokládá se u nich předchozí znalost španělského jazyka.

V 2. ročníku je jedna hodina týdně věnována kultuře, zvykům a životnímu stylu španělsky mluvících zemí, aby se tak žáci seznámili s malou i velkou kulturou Španělska a Latinské Ameriky.

K výuce jsou používány učebnice a další didaktický materiál zapůjčený španělským ministerstvem školství a zakoupený školou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Žák si osvojuje:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k vybírání a užívání vhodných metod a strategií, které vedou k efektivnímu učení španělskému jazyku
- učíme žáky samostatně pracovat, číst a poslouchat v cizím jazyce, zajímat se o aktuální informace vztahující se ke Španělsku a Latinské Americe
- vedeme žáky k účasti v soutěžích ve španělském jazyce, a to jak na školní, tak na krajské a národní úrovni
- umožňujeme zájemcům aktivně se podílet na činnosti divadelního kroužku, který je zaměřen na prezentaci her ve španělském jazyce

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky operovat s odbornými termíny, vyhledávat podstatné informace z různých vzdělávacích oblastí, hledat souvislosti a smysl v sdělení
- dáváme žákům prostor k vyjádření vlastního názoru, k vyřešení nastoleného problému; nabídneme mu vhodné postupy, případně správná řešení
- učíme žáky pracovat s nekompletními informacemi; využívat slovníky, internetové a jiné zdroje
- vedeme žáky k řešení problému v rámci týmové práci

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k formulování a vyjadřování myšlenek a názorů, podněcujeme diskusi mezi žáky
- napomáháme žákům, aby se vyjadřovali výstižně, souvisle a kultivovaně, a to jak v ústním tak písemném projevu
- učíme žáky naslouchat jiným, porozumět jim a vhodně reagovat

- vedeme žáky k porozumění psaným i mluveným projevům, k využívání různých informačních a komunikačních prostředků
- učíme žáky uvědomovat si rozdíly v neverbální komunikaci, vnímat rozdíly mezi mluvčími Španělska a Latinské Ameriky
- vedeme žáky k tomu, aby získané znalosti a dovednosti využívali pro účinnou komunikaci

Kompetence sociální a personální:

- vytváříme podmínky pro skupinovou i týmovou práci
- nastolujeme pravidla pro práci v kolektivu
- podílíme se na vytváření příjemné atmosféry při práci ve třídě
- vedeme žáky ke spolupráci, ohleduplnosti a toleranci při jednání s druhými lidmi

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k poznávání tradic španělsky mluvícího světa a k respektování lidí jiných kultur a ras
- podporujeme u žáků pozitivní postoj k vytvořenému kulturnímu dědictví
- vedeme žáky k vyjádření vlastního stanoviska k současným problémům

1. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● vyjmenuje španělskou abecedu a hláskuje slova, hláskovaná zapíše ● označí dny a jejich části, pojmenovává měsíce ● zařadí základní svátky do jednotlivých měsíců ● umí napočítat do miliardy, porozumí časovým údajům ● umístí předměty ● používá přítomný čas ● vytvoří množné číslo, rozliší rody ● je schopen označit předměty ve třídě ● pojmenuje zaměstnání a vysvětlí, čím se zabývají ● přijme radu či příkaz ● porovnává jednotlivé věci ● popíše lidské tělo ● rozliší hlavní informace v jednoduchém španělském textu ● je schopen číst se slovníkem nekomplikované faktografické texty na známá témata ● zachytí v bodech delší mluvený projev ● čte krátké texty s reáliemi hispanofonních zemí	**Fonetika a pravopis:** ● abeceda ● česká vs. španělská výslovnost ● hlásky odlišné od českého systému (rr, /x/ a /g/, /Ø/ a /k/, m/n) ● změna pravopisu sloves končících na –ger, - gir, -cer, -cir ● interpunkční znaménka ● intonace oznamovacích, tázacích a rozkazovacích vět ● přízvuk ve španělštině	**OSV:** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Sociální komunikace; Morálka všedního dne; Spolupráce a soutěž **MUV:** Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí **VMEGS:** žijeme v Evropě projekty na téma rodina, bydlení, město písně příběhy a pohádky

● rozumí pomalé, zřetelné promluvě týkající se osobních informací, studia, zaměstnání, nakupování, orientace ve městě ● porozumí přání k narozeninám		scénky filmy interaktivní hry práce s obrazovým materiálem účast na Dni jazyků účast na Dni otevřených dveří
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● popíše dům a jednotlivé pokoje, umístí nábytek do příslušných pokojů ● charakterizuje sebe a další osoby jak po fyzické, tak psychické stránce ● mluví o počasí a geografii určitého místa, zmíní i možnosti dopravy ● sdělí své plány do budoucnosti, své vize ● napíše pozdrav z prázdnin či dovolené ● vyplní osobní formuláře ● popíše svůj rodokmen a vztahy mezi jednotlivými členy ● vypráví o svých denních činnostech ● přikáže a zakáže někomu něco ● vyjádří povinnost či nutnost	**Gramatika:** ● osobní zájmena – přízvučná, nepřízvučná ● přítomný čas (presente de indicativo) pravidelných sloves 1., 2., a 3. třídy a některých sloves nepravidelných ● slovesa se změnou kmenové samohlásky (e – ie, e – i, o – ue) ● člen podstatných jmen ● rod podstatných a přídavných jmen, přechylování ● množné číslo podstatných a přídavných jmen ● tázací zájmena ● ukazovací zájmena este, ese, aquel ● přivlastňovací zájmena ● základní číslovky ● slovesa „ser x estar x haber“ ● zápor ve španělštině	

● gramaticky správně a stručně formuluje svůj názor ústně i písemně na běžné, známé téma ● jednoduše a souvisle popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související ● shrne ústně i písemně a sdělí podstatné informace z jednoduchého španělského textu ● napíše stručný osobní dopis ● určí polohu, popíše věc a její účel ● vyjádří vlastnictví ● mluví o minulých událostech ● popíše místa, osoby a věci v minulosti ● popíše změnu stavu ● identifikuje osoby ● mluví o svých zvyklostech, o svém volném čase ● mluví o opakovaných dějích v minulosti ● mluví o osobních zkušenostech ● mluví o budoucnosti ● ptá se na názor a vyjádří svůj názor ● vyjádří nutnost, povinnost, zákaz ● vyjádří nejistotu a pochyby	● předložky ve významu místním ● příslovce místa (aquí, allí, ahí) ● stupňování přídavných jmen, porovnání pomocí tan...como, más/menos...que ● zvratná slovesa ● zdvořilostní podmiňovací způsob „querría“ ● vyjádření blízké budoucnosti pomocí vazby „ir + infinitiv“ ● vazby „hay que“, „tener que“, “deber”	
● požádá o dané produkty v obchodě ● objedná si v restauraci ● omluví se, udá důvody ● porovnává ● popíše svou momentální činnost ● poblahopřeje někomu k narozeninám ● popíše svou cestu a zážitky z ní	● přímý a nepřímý předmět ● časové věty se spojkou “cuando” v přítomném čase ● vyjádření časových vztahů pomocí infinitivních vazeb „al /antes de/ después de + infinitiv“ ● vazba „para + infinitiv“ ● příslovce a příd. jména vyjadřující množství ● gerundium	**ČJ:** vyjádření přímého a nepřímého předmětu

● rozliší barvy	● vazba „estar + gerundium“ ● předpřítomný čas (pretérito perfecto compuesto) ● minulé časy (pretérito indefinido a pretérito imperfecto) ● podmínková souvětí 1. typu (s indikativem)	**ČJ:** funkce přechodníků
INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● pozdraví, představí sebe a své známé ● reaguje na základní pokyny učitele, poděkuje ● dokáže se zeptat na slovo, kterému nerozumí ● vyjádří svou či jinou národnost ● zjistí adresu a telefonní číslo základních institucí a úřadů ● požádá slušně o určitou informaci či věc, zeptá se na cenu, nakoupí si potraviny a oblečení ● zeptá se na zdravotní stav, popíše svůj momentální stav ● odmítne radu, reaguje na nevhodný příkaz ● domluví si schůzku ● objedná si prázdniny, zajistí hotel, zjistí dopravu ● vyjádří svůj názor, preference, libost a nelibost ● své názory a stanoviska na známá témata vysvětlí písemně i ústně v krátkém a jednoduchém projevu	**Tematická slovní zásoba:** ● dny, části dne, názvy měsíců ● státy, národnosti, jazyky ● základní osobní údaje ● svátky, narozeniny ● číslovky ● školní pomůcky a vybavení tříd ● rodinné vztahy a rod.stav ● profese ● byt, dům, nábytek ● počasí, roční období ● popis města, dopravní prostředky ● denní program, každodenní činnosti ● nákupy, potraviny, oblečení ● barvy ● zdraví a nemoci, lidské tělo, symptomy, léky ● dopravní prostředky, cestování, destinace, ubytování ● volnočasové aktivity	

● reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích ● argumentuje, vyjádří souhlas a nesouhlas ● formuluje podmínky ● požádá o dovolení, odmítne ● požádá o pomoc a nabídne ji, přijme či odmítne ● umí blahopřát, pochválit, poděkovat, popřát štěstí ● vede jednoduchý rozhovor ● vede telefonní rozhovor	● sporty ● restaurace, jídlo ● krajina a příroda ● vnější popis a charakteristika osob	

● vyjádří a popíše to, co dělal a dělával v minulosti ● popíše představení, které zhlédl ● baví se o práci a o studiích ● diskutuje o dopravě a dopravních prostředcích ● nakoupí si v obchodě s potravinami, oblečením ● nabídne pohoštění a reaguje na odpověď	**Komunikační situace:** ● tykání a vykání ● libost a nelibost ● diář, osobní dotazník ● dopis, pohled, adresa ● zkratky (spojené s adresou) ● pozdravy, rozloučení, představení se ● základní instrukce ● veřejná místa a služby ve městě ● požádat o dovolení, o laskavost ● nabídnout, přijmout či odmítnout pomoc ● vyjádřit nutnost, (ne)zbytnost ● identifikovat osoby a věci, popsat je a určit polohu ● blahopřát, chválit, poděkovat ● formulovat svá přání ● hovořit o svých zážitcích ● vyjádřit názor, souhlas či nesouhlas ● mluvit o (svých) zvyklostech v minulosti ● vyprávět o životě osob ● popisovat okolnosti v minulosti a porovnat je se současností ● formulovat podmínky ● vyjádřit nejistotu a pochybnosti ● gratulovat a blahopřát ● hodnotit	

	Reálie: ● postavení španělského jazyka ve světě ● geografie Španělska ● geografie Latinské Ameriky ● slavné osobnosti hispánského a španělského světa ● běžný život ve Španělsku ● hudba ● filmy ● španělská gastronomie ● turisticky zajímavá místa ve Španělsku a v Latinské Americe	**Z:** geografie Španělska **Z:** geografie Latinské Ameriky

2. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● rozumí hlavním myšlenkám autentického španělského ústního projevu i psaného textu na známé téma ● je schopen číst se slovníkem jednoduché španělské faktografické texty ● porozumí jakýmkoliv nekomplikovaným informacím a je schopen sledovat i delší diskusi ve spisovném jazyce (zřetelná výslovnost) ● pochopí základní smysl rozhlasových a televizních programů (včetně filmů) ● odvodí z kontextu celkový smysl vět ● čte texty (úryvky) s reáliemi hispanofonních zemí ● hovoří o budoucnosti, popisuje děje, které nastanou v budoucnosti, vyjádří pravděpodobnost této skutečnosti, určitou dávku jistoty či nejistoty	**Fonetika a pravopis:** ● pravidla psaní velkých a malých písmen ● významové rozdíly v odlišném přizvukování: pretérito indefinido × presente ● intonace oznamovacích, tázacích a rozkazovacích vět	**OSV:** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Sociální komunikace; Morálka všedního dne; Spolupráce a soutěž **MUV:** Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí **VMEGS:** žijeme v Evropě **Vv:** významné osobnosti malířského světa **Z:** geografie, populace Latinské Ameriky projekty píseň film

● rozliší jednotlivé způsoby vyjádření budoucnosti, cítí drobné rozdíly a významové odstíny ● plánuje budoucnost, naprogramuje si činnosti ● chápe sociální normy a způsob chování spojený s hispánskou kulturou ● odhalí chyby a poučí se z nich ● vydedukuje význam slov z textu		ukázky literárních textů v originále beseda a diskuse účast na Dni jazyků účast na Dni otevřených dveří
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný autentický španělský text se slovní zásobou na známá témata ● sestaví ústně i písemně souvislý španělský text na jednoduché téma ● popíše město, zeměpisnou polohu místa, klima ● porovná místa a zvyklosti ● popisuje místa z kulturního hlediska ● mluví o své rodině, příbuzenských vztazích ● mluví o každodenních činnostech; vyjádří trvání	**Gramatika:** ● minulé časy pravidelných i nepravidelných sloves – opakování a shrnutí; použití a rozdíly (indefinido, imperfecto, perfecto compuesto, pluscuamperfecto) ● kladný a záporný rozkaz pravidelných i nepravidelných sloves ● přítomný subjuntiv (presente de subjuntivo) pravidelných i nepravidelných sloves – tvoření a použití ● jazykové prostředky pro vyjádření přání (ojalá, espero que, quiero que, etc.) ● čas budoucí (futuro imperfecto) a předbudoucí (futuro perfecto) – tvoření a použití	

● vypráví a popisuje minulé zážitky, příběhy, události ● vypráví o životě významných osob ● reprodukuje obsah knihy nebo filmu ● vypráví o svých náladách a pocitech; reaguje na zprávy ● vyjádří své plány, záměry, preference, mluví o budoucnosti a budoucích dějích ● dokáže poradit, doporučit, přikázat ● popíše danou činnost, její začátek, průběh i konec ● označí svůj psychický stav, pojmenuje pocity ● ohodnotí, srovná, udělá výčet výhod a nevýhod, vyjádří svůj postoj k danému tématu ● požádá o laskavost ● vyjádří své přání, žádost, žádá o prominutí ● mluví o svých přáních, touhách, očekávání ● formuje svůj názor, domněnky, pochybnosti ● vytvoří definice, vidí rozdíl mezi osobním přístupem a zevšeobecněním ● předá informaci dalším osobám ● vypráví vtipy, historky ● popíše zvyklosti a chování, sociální normy ● vyjádří údiv ● ohodnotí film či jiné zhlédnuté představení ● vyjádří děj minulý, který se stal před jiným minulým dějem	● kondicionál jednoduchý (condicional simple) ● jazykové prostředky k vyjádření pravděpodobnosti, pochybnosti a nejistoty (domněnky) ● adjektiva a zájmena neurčitá a záporná ● vyjádření názoru a mínění, souhlasu a nesouhlasu pomocí podmětných a předmětných vět se spojkou “que” (me parece, es cierto, está claro, etc.) ● konektory - prostředky textové návaznosti a organizace textu ● ser/estar - opakování a rozšíření ● věty účelové; spojky vět účelových (para que) ● minulý subjuntiv složený (pretérito perfecto de subjuntivo) – tvoření a užití ● opisné vazby vyjadřující nutnost a povinnost (deber a tener que) - opakování	

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● se zapojí do rozhovoru s rodilým mluvčím španělského jazyka na známé téma v běžných každodenních situacích ● prezentuje své názory, zapojí se do diskuse ● diskutuje, argumentuje, obhájí si vlastní názor ● požádá o radu, reaguje na ni ● vyjádří údiv, překvapení, radost, nespokojenost ● má objektivní i subjektivní pohled na jakoukoliv záležitost, okomentuje ji ● předá vzkaz ● hovoří o svých zážitcích z cestování, objedná si pokoj, zařídí si letenky, poznává zahraniční kuchyni ● vyjádří účel, souhlas či nesouhlas ● domluví si schůzku	**Tematická slovní zásoba:** ● vzhled a povahové rysy; mezilidské vztahy ● volný čas a cestování; prázdniny ● zvyky a obyčeje ● budoucnost, sny a plány ● studium cizích jazyků, škola a vzdělání ● zdravý způsob života, sporty ● životní prostředí; zvířata ● reklama ● návody a pokyny ● média	
	Komunikační situace: ● diskuse ● názor a argumentace ● gratulace, korespondence ● kulturní odlišnosti ● žádost o dovolení ● porovnávání ● vyjádření domněnky	

	● vyjádření souhlasu a nesouhlasu ● reagovat na radu ● divit se ● zdůvodnit své chování ● obhájit se ● popsat obsah filmu, knihy apod.	
	Reálie: ● významné události španěl. a latinskoamerických dějin ● americká španělština ● vzdělávací systém ve Španělsku ● svátky a slavnosti ● reálie Španělska a španělsky mluvících zemí v Latinské Americe ● Česká republika - porovnání odlišností se Španělskem	

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU ŠPANĚLSKÝ JAZYK A LITERATURA

Obsah předmětu

Předmět španělský jazyk a literatura navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERRJ), které žák získal v rámci předmětu španělský jazyk vzdělávacího oboru Jazyková příprava, a to v prvních dvou ročnících studia. Cílem předmětu španělský jazyk a literatura, který je vyučován ve 3., 4., 5. a 6. ročníku, je dosažení úrovně C1 podle SERRJ a získání solidních znalostí o španělské fonetice, morfologii, syntaxi. Velká pozornost je věnována literatuře španělsky mluvících zemí.

Žák se vyjadřuje plynule a pohotově, přesně formuluje své myšlenky a názory, vhodně navazuje na ostatní mluvčí. Využívá široký repertoár slovní zásoby. Jeho gramatická znalost je na vysoké úrovni, užívá idiomatické a hovorové výrazy, opisy a parafráze. Žák je schopen rozumět a tvořit velmi specifický typ ústního a písemného sdělení.

V rámci daného předmětu jsou probírána následující průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova.

Časové vymezení předmětu

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník
Hodin/týden	0	0	5	5	4	5

Organizace výuky

Výuka probíhá v kmenových třídách a jazykových laboratořích, které jsou vybaveny moderní technikou, počítači a možností práce na tabletech. K dispozici mají žáci také knihovnu a mediotéku titulů ve španělskom jazyce. Žáci jsou ve 3. a 4. ročníku rozděleni do dvou skupin; třídu je možno dělit také v 5. a 6. ročníku, kdy je těžištěm výuky jazykověda a literatura. K výuce jsou používány učebnice a další didaktický materiál zapůjčený španělským ministerstvem školství.

Výchovné a vzdělávací strategie

Žák si osvojuje:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vybírání a užívání vhodných metod a strategií, které vedou k efektivnímu učení španělskému jazyku

- učíme žáky samostatně pracovat, číst a poslouchat v cizím jazyce, zajímat se o aktuální informace vztahující se ke Španělsku a Latinské Americe

- vedeme žáky k účasti v soutěžích ve španělském jazyce, a to jak na školní, tak na krajské a národní úrovni

- umožňujeme zájemcům aktivně se podílet na činnosti divadelního kroužku, který je zaměřen na prezentaci her ve španělském jazyce

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky operovat s odbornými termíny, vyhledávat podstatné informace z různých vzdělávacích oblastí, hledat souvislosti a smysl sdělení

- dáváme žákům prostor k vyjádření vlastního názoru, k vyřešení nastoleného problému; nabídneme mu vhodné postupy, případně správná řešení

- učíme žáky pracovat s nekompletními informacemi; využívat slovníky, internetové a jiné zdroje

- vedeme žáky k řešení problému v rámci týmové práci

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování a vyjadřování myšlenek a názorů, podněcujeme diskusi mezi žáky

- napomáháme žákům, aby se vyjadřovali výstižně, souvisle a kultivovaně a to jak v ústním, tak písemném projevu

- učíme žáky naslouchat jiným, porozumět jim a vhodně reagovat

- vedeme žáky k porozumění psaným i mluveným projevům, k využívání různých informačních a komunikačních prostředků

- učíme žáky uvědomovat si rozdíly v neverbální komunikaci, vnímat rozdíly mezi mluvčími Španělska a Latinské Ameriky

- vedeme žáky k tomu, aby získané znalosti a dovednosti využívali pro účinnou komunikaci

Kompetence sociální a personální

- vytváříme podmínky pro skupinovou i týmovou práci
- nastolujeme pravidla pro práci v kolektivu
- podílíme se na vytváření příjemné atmosféry při práci ve třídě
- vedeme žáky ke spolupráci, ohleduplnosti a toleranci při jednání s druhými lidmi

Kompetence občanské

- vedeme žáky k poznávání tradic španělsky mluvícího světa a k respektování lidí jiných kultur a ras

- podporujeme u žáků pozitivní postoj k vytvořenému kulturnímu dědictví

- vedeme žáky k vyjádření vlastního stanoviska k současným problémům

3. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● orientuje se v lingvistické terminologii ● rozumí autentickému textu, audio i videonahrávkám ● porozumí rodilému mluvčímu ● sleduje diskusi ● čte beletrii ve španělském jazyce ● čte prozaické literární texty (úryvky) s reáliemi hispanofonních zemí ● čte bez větších problému i bez slovníku, zachytí hlavní dějovou linku i bez slovníku ● orientuje se ve španělských zvyklostech ● odhalí chybu a opraví ji ● vidí rozdíly v jednotlivých časech ● rozumí některým španělským idiomům ● porozumí reklamám	**Gramatika:** ● rozdíl mezi užitím SER a ESTAR – významové rozdíly (rozšíření) ● frazémy spojené s lidským tělem ● frazémy spojené s jídlem ● opisné vazby s infinitivem, gerundiem a participiem; slovesa vyjadřující změnu stavu (hacerse, volverse, ponerse, llegar a ser) ● odvozování podstatných a přídavných jmen ● užití minulých časů (pretérito perfecto, pretérito indefinido, pretérito imperfecto, pretérito pluscuamperfecto) ● subjuntivy přítomného i minulého času – užití (časové věty, účelové věty, vyjádření podmínky, možnosti, hodnotící výrazy) ● zájmeno „se“ a možnosti jeho použití (zvratné, k vyjádření trpného rodu, všeobecného podmětu, náhrada za 3. pád osobních zájmen) ● vztažné věty ● věty časové, důsledkové, příčinné a účelové	**OSV:** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Sociální komunikace; Morálka všedního dne; Spolupráce a soutěž **MUV:** Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí **VMEGS:** žijeme v Evropě projekty píseň film ukázky literárních textů v originále

● reaguje na instrukce člověka, zápisu i automatu (záznamník, telefon, recept apod.) ● utvrzuje nabyté poznatky v oblasti gramatiky a prohlubuje je, rozšiřuje jejich použití ● vydedukuje význam neznámých slov s dost velkou přesností, nemusí použít slovník k pochopení významu ● používá výkladový slovník	● použití budoucích časů (domněnka, předpoklad) ● použití podmiňovacího způsobu jednoduchého a složeného ● podmínková souvětí všech typů ● používání členů ● superlativ absolutní ● nepřímá řeč – souslednost časová ● předložky (rozšíření)	beseda a diskuse účast na Dni jazyků účast na Dni otevřených dveří poznávací zájezd do Španělska – prezentace
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● popíše detailně jakoukoliv osobu z psychického i fyzického hlediska, svou náladu ● je schopen mít na sebe kritický pohled a popsat sebe ze všech stránek ● texty píše na vyšší úrovni, používá stylisticky vhodnější výrazy ● reprodukuje jakýkoliv vyslechnutý či přečtený text ● vypráví jakýkoliv příběh, své vlastní zážitky - koherentně		

● převypráví obsah zhlédnutého či přečteného díla ● mluví v minulosti za správného použití minulých časů (popisuje děje, situaci...) ● vytvoří vlastní reklamu, prezentuje ji, použije vtip a hru se slovy ● reprodukuje, co kdy a kdo řekl ● vytvoří biografii ● umístí jednotlivé předměty ● zeptá se na užitečnost dané věci ● napíše dopis, stížnost, žádost – ovládá veškeré náležitosti k psané formě komunikace ● napíše recept ● vyjádří domněnku, hypotézu ● vytvoří definici jakéhokoliv slova ● vypráví vtipy		
INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● bez problému komunikuje s rodilým mluvčím na témata ze soukromého života, ale i odborné úrovni, a to především na literární téma ● zapojí se do diskuse	**Tematická slovní zásoba:** ● rodina ● charakterové vlastnosti ● lidské tělo ● povídky, pohádky, příběhy ● dům ● veřejná oblast ● pracovní oblast ● vzdělávací oblast	

● prezentuje otevřeně své názory, argumentuje, obhájí svůj názor ● dokáže se na věci dívat s odstupem, objektivně ● dokáže přesvědčit někoho ● vede rozhovor na téma české a španělské kuchyně ● vyjádří souhlas či nesouhlas a odůvodní své jednání ● zdvořile příjme či odmítne nějaký návrh ● vyjádří svůj postoj ● ohodnotí, porovná ● popíše umělecké dílo	● společenská oblast ● sdělovací prostředky ● volný čas (kino, hudba) ● výtvarné umění – kresby a malby, obrazy **Reálie:** ● geografie, historie, politika, ekonomika a kultura Španělska ● vztahy Španělska a ČR	
	Komunikační situace: ● diskuse, souhlas, nesouhlas ● údiv, potvrzení či odmítnutí: bueno, ¿tú crees?, ¡qué va!, de verdad, por supuesto, ¡ni hablar!, ¡Anda ya!, ¡Ni loca!, ¡Ni mucho menos! ... ● písemná komunikace (formální a neformální)	
	Literatura: ● zjednodušená četba stěžejních španělských autorů	

4. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřez. témata, poznámky**
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● rozumí delším, obsahově náročným faktografickým i beletristickým textům ● rychle přehlédne dlouhé a složité texty ● rozumí širokému spektru ustálených výrazů a hovorovému způsobu vyjadřování se ● rozpozná jemné významové odstíny postojů ● rozumí obsahově a jazykově složitým projevům a přednáškám vztahujících se k tématům z různých oblastí života ● sleduje promluvy v médiích a hraných filmech ● rozumí složitým interakcím mezi mluvčími ● porozumí informacím i při špatné kvalitě hlášení ● užívá výkladové, idiomatické a odborné slovníky	**Gramatika:** ● větné struktury pro vyjádření názoru ● neosobní struktury ● slovesa SER a ESTAR s přídavnými jmény – významové rozdíly (rozšíření) ● vztažná zájmena – shrnutí ● použití přítomného a minulých subjuntivů – shrnutí ● vedlejší věty přípustkové se subjuntivem a indikativem ● převod přímé řeči na nepřímou (rozšíření) ● vedlejší věty podmětné a předmětné ● vedlejší věty účelové ● vedlejší věty vztažné ● španělská přísloví: formální a sémantická struktura **Tematická slovní zásoba:**	projekty film četba literárních textů v originále beseda a diskuse

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● reprodukuje myšlenky a informace z vyslechnutého či přečteného textu ● stylisticky vhodně a srozumitelně formuluje vlastní myšlenky a názory ● ústně i písemně vyjádří své stanovisko k danému tématu, události ● vyjádří se formálně správně ve prospěch něčeho nebo proti něčemu ● používá široký repertoár slovní zásoby, chybějící výrazy nahrazuje opisy ● dokáže vyjádřit podmínku skutečnou, možnou a nereálnou ● pochopí významový rozdíl mezi subjuntivem a indikativem v přípustkových větách ● rozlišuje a používá různé typy vedlejších vět s indikativem a subjuntivem INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● zapojí se do diskuse mezi rodilými mluvčími ● vhodně naváže na ostatní mluvčí ● přednese přednášku na dané téma a reaguje na dotazy ● klade doplňující otázky, argumentuje ● reaguje pohotově a účinně	● vzhled a povahové rysy ● rodina a rodinné vztahy ● domácnost, domácí práce, sousedské vztahy ● volný čas a koníčky, kultura a sport ● doprava a cestování, turistika ● zdraví a hygiena ● výživa a stravování ● obchody a nákupy ● příroda a životní prostředí ● reklama ● významné osobnosti Španělska ● turisticky zajímavá místa ve Španělsku ● jazykové zvláštnosti a odlišnosti ● věda, technika, umění Španělska	

MEDIAČNÍ DOVEDNOSTI Žák: ● zprostředkuje informace na různá témata ● ústně představí myšlenku, dílo, apod. ● vyhledá a shrne informace z různých zdrojů a informuje o nich ● podrobně popíše obsah přečteného literárního díla, filmu nebo hry, vylíčí své dojmy a charakterizuje hlavní postavy		
Žák: ● pozná základní prvky komunikačního procesu: zdroj, příjemce, zpráva, kód, kanál a kontext/situace ● zná kódy užívané pro přenos informací (jazyk a jiné systémy znaků) ● pozná a vysvětlí funkce jazyka: dorozumívací (sdělovací), expresivní (emotivní), apelová (konativní), fatická (kontaktová), metajazyková a poetická	**Jazyk a komunikace:** ● pojem komunikace ● prvky komunikace ● verbální a neverbální komunikace ● funkce jazyka	**OSV:** sociální komunikace
Žák:	● jazykový znak – pojem a charakteristika ● struktura jazyka a slova	

● rozliší jazykové znaky: podle kanálu (cesty): akustické, vizuální atd.; podle vztahu mezi znaky a označovanými předměty: ikony, indexy a symboly ● identifikuje složky jazykového znaku podle Saussure a Peirce ● charakterizuje jazykový znak: lineárnost, arbitrárnost a diskontinuita ● zná jazykové plány (fonologický, gramatický, lexikální) a rozliší strukturu slov (morfémy, fonémy)		
Žák: ● vyjádří hypotézu indikativem a subjuntivem; identifikuje ukazatele indikativu a subjuntivu ve větě ● analyzuje hypotetické struktury z hlediska expresivity	● předpoklad a hypotéza ● cizí mínění	
Žák: ● rozliší jazyk (systém) a promluvu (konkrétní projev); identifikuje útvary jazyka ● identifikuje jazyky podle příbuznosti ● pozná jazyky, kterými se mluví ve španělsku, a jejich dialekty ● pozná členění jazyka podle sociálních (profesních aj.) skupin a podle situace (funkční styly) ● pozná využití jazyka k záměrnému odlišení určitých skupin mluvčích (tajný kód – argot) ● zná pojmy jazyková norma, tabu, eufemizmus	● jazyk jako systém ● řeč, jazyk a promluva; idiolekt ● útvary jazyka: dialekty, sociolekty (slang, žargon), funkční styly ● spisovný jazyk, norma ● genetická klasifikace jazyků; jazykové rodiny ● hispánské jazyky	**OSV:** sociální komunikace

Žák: ● vymezí místo španělštiny v rámci indoevropské jazykové rodiny ● pozná lingvistickou situaci Španělska před příchodem Římanů ● pozná původ románských jazyků ● pozná vývojové fáze španělštiny	● původ španělského jazyka ● formování španělštiny ● rozšíření a vývoj kastilštiny	
Žák: ● seznámí se s komunikačními strategiemi typickými pro rozhovor a telefonní hovor ● dokáže shrnout, zopakovat a sdělit, co bylo řečeno	● frazeologie ● převod řeči přímé na nepřímou	
Žák: ● rozpozná základní jednotky členění slov (morfémy), typy morfémů ● identifikuje slova podle jejich struktury: jednoduchá, složená, odvozená a parasyntetická	**Morfologie:** ● termín „slovo“ a „morfém“ ● typy morfémů ● tvoření slov: skládání, odvozování	
Žák: ● klasifikuje substantiva podle rodu, čísla a označované skutečnosti ● seznámí se s druhy adjektiv a jejich stupňováním ● rozpozná druhy determinantů: ukazovací, přivlastňovací, neurčité, kvantitativní, tázací a zvolací	**Slovní druhy:** ● definice a klasifikace substantiv ● definice, stupňování a klasifikace adjektiv ● determinanty ● definice a typy zájmen	

● určí druhy zájmen: osobní, ukazovací, přivlastňovací, neurčitá, vztažná a tázací ● pochopí formy užití osobních zájmen: laísmo, leísmo, loísmo		
Žák: ● definuje sloveso a identifikuje jeho morfémy ● analyzuje strukturu opisných slovesných vazeb a určí jejich typy ● definuje adverbium, určí druhy adverbií podle jejich formy, významu a funkce ● definuje předložku a spojku ● pozná konkrétní užití základních předložek ● určí druhy spojek podle jejich funkce a významu	● sloveso: definice, koncovky, konjugace, opisné slovesné vazby ● definice a klasifikace adverbií ● použití předložek ● druhy spojek	
Žák: ● vymezí pojem syntax ● rozumí rozdílům mezi pojmy výpověd a věta ● určí podmět a přísudek věty jednoduché ● rozliší druhy vět ● rozliší a analyzuje skladebné dvojice a vícečlenná syntagmata (rozvité větné členy)	**Syntax:** ● věta ● podmět a přísudek ● věta jednoduchá x souvětí ● druhy vět ● syntagma ● druhy skladebných dvojic a vícečlenných syntagmat	
Žák: ● umí použít subjuntiv: opakování a prohloubení	● užití subjuntivu prézentu, imperfekta, složeného perfekta a plusquamperfekta	

● časy subjuntivu: přítomný, imperfektum, minulý čas složený a čas předminulý		
Žák: ● analyzuje strukturu a části nominální fráze ● u nominální fráze určí syntaktickou funkci podmětu ● pozná větné členy rozvíjející podstatné jméno ● pozná přívlastek shodný a neshodný ● pozná přístavek a rozliší jeho typy	● nominální fráze (podmětová část věty); její definice a struktura ● podmět ● větné členy rozvíjející podstatné jméno	
Žák: ● analyzuje strukturu přísudkové části věty ● definuje jednotlivé členy verbální fráze ● analyzuje strukturu a členy věty jednoduché ze syntaktického hlediska	● verbální fráze (přísudková část věty), její definice a struktura ● přísudek ● větné členy rozvíjející sloveso	
Žák: ● užije subjuntiv k vyjádření přání, hodnocení a rad	● subjuntiv po výrazech přání, subjektivního hodnocení	
Žák: ● rozliší literární a neliterární jazyk ● porozumí důležitosti poetické funkce jazyka ● rozliší základní rysy, které odlišují prózu od verše ● pozná základní prvky metriky: verš, strofa, rytmus, rým ● určí poetický text podle typu strofy	**Literární jazyk a literární prostředky:** ● literární text a neliterární text ● poetická funkce jazyka ● verš a próza ● španělská metrika ● řečnické figury	

● charakterizovat verš a rým ● pozná základní prostředky literárního jazyka: řečnické figury		
Žák: ● definuje základní literární žánry: lyrika, epika, drama ● klasifikuje literární texty podle žánru, ke kterému patří ● identifikuje základní lyrické žánry podle jejich typických rysů ● identifikuje specifické rysy epiky a pozná základní epické žánry v próze a verši ● pozná specifické rysy dramatu a základní dramatické žánry	● literární žánry ● lyrické žánry umělé a lidové ● epika: poetické a prozaické žánry; znaky vyprávění ● drama: divadelní text a jazyk; divadelní hra	
Žák: ● charakterizuje popisný text po stránce jazykové ● pozná literární popis: charakteristiku vnější a vnitřní a karikaturu ● pozná odborný popis	● charakteristika a druhy popisu	
Žák: ● charakterizuje středověký svět ● pochopí základní znaky epického žánru ● pozná původ lyriky ● identifikuje základní rysy tohoto žánru v nejvýznamnějších „cantares de gesta“ ● rozliší specifické rysy typické pro španělské „cantares“	**Španělská literatura a sloh: (od počátků do konce 15. století)** ● středověký svět a literatura ● glosy a lyrický žánr: jarchas ● epický žánr: hrdinská poezie – cantares de gesta	**VMEGS:** žijeme v Evropě

	● lidová tvorba: mester de juglaría ● píseň o Cidovi (Cantar de Mío Cid)	
Žák: ● charakterizuje výpravný text po stránce jazykové ● pozná strukturu vyprávění a jeho prvky: vypravěč, děj, osoby, místo a čas	● znaky a struktura vyprávění	
Žák: ● rozliší rysy duchovní poezie v nejvýznamnějších textech Mester de Clerecía ● identifikuje formální a tematické prvky umělé lyriky v díle Arcikněze z Hity ● pozná hlavní proudy literatury 13. a 14. století ● identifikuje hlavní témata u středověké literatury	● Gonzalo de Berceo ● klerická poezie - mester de clerecía ● arcikněz z Hity a Kniha pravé lásky (El libro del Buen Amor)	**VMEGS:** žijeme v Evropě
Žák: ● seznámí se s počátky žánru didaktické prózy v kastilštině ● porozumí středověkým prozaickým textům a interpretuje je ● pozná základní znaky prozaického díla na příkladu díla Juana Manuela Hrabě Lucanor (El conde Lucanor) ● v díle Juana Manuela identifikuje charakteristické rysy středověkého exempla	● středověká didaktická próza ● Don Juan Manuel: Hrabě Lucanor (El conde Lucanor) ● styl díla dona Juana Manuela	**VMEGS:** žijeme v Evropě

Žák: ● pochopí důležitost italského vlivu na mentalitu humanistů ve španělsku ● pozná základní znaky lyrické poezie a její útvary umělé a lidové ● umí rozlišit formální, stylistické a tematické znaky díla Jorge Manriqua Sloky na smrt otcovu (Coplas a la muerte de su padre)	● umělá a lidová poezie 15. století ● španělské romance: el Romancero viejo ● umělá poezie a písně (kancóny) ● dílo Jorge Manriqua: Sloky na smrt otcovu (Coplas a la muerte de su padre)	**VMEGS:** žijeme v Evropě
Žák: ● pochopí význam nastupující buržoazie pro sociální, ekonomický a kulturní rozvoj ● definuje znaky humanizmu, především rozkvět intelektuálních aktivit, návrat k antické kultuře a individualizmus ● identifikuje novost Celestiny z hlediska formy i obsahu ● rozpozná hlavní rysy humanizmu v díle Celestina	● Celestina - dílo mezi středověkem a renesancí ● problém autorství Celestiny ● žánr Celestiny ● psychologická propracovanost postav	**VMEGS:** žijeme v Evropě

5. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● rozumí delším, obsahově náročným faktogtafickým i beletristickým textům ● rychle přehlédne dlouhé a složité texty ● rozumí širokému spektru ustálených výrazů a hovorovému způsobu vyjadřování se ● rozpozná jemné významové odstíny postojů ● rozumí obsahově a jazykově složitým projevům a přednáškám vztahujících se k tématům z různých oblastí života ● sleduje promluvy v médiích a hraných filmech ● rozumí složitým interakcím mezi mluvčími ● porozumí informacím i při špatné kvalitě hlášení ● užívá výkladové, idiomatické a odborné slovníky PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● reprodukuje myšlenky a informace z vyslechnutého či přečteného textu	**Gramatika:** ● ser/estar v ustálených slovních spojeních ● použití minulých časů – opakování a shrnutí (imperfecto, indefinido, perfecto compuesto, pluscuamperfecto) ● věty obsahové (podmětné a předmětné) – opakování a prohloubení ● použití indikativu x subjuntivu ve větách obsahových ● slovesa s indikativem nebo subjuntivem v závislosti na významu (decidir, pensar, parecer, comprender, etc.) ● jazyk. prostředky pro vyjádření příkazů a vůle ● sousledno st časů – opakování a shrnutí **Slovní zásoba:** Reálie České republiky: ● zeměpis ČR; příroda	projekty film četba literárních textů v originále beseda a diskuse účast na Dni jazyků

● stylisticky vhodně a srozumitelně zformuluje vlastní myšlenky a názory ● ústně i písemně vyjádří své stanovisko k danému tématu, události ● vyjádří se formálně správně ve prospěch něčeho nebo proti něčemu ● používá široký repertoár slovní zásoby, chybějící výrazy nahrazuje opisy INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● zapojí se do diskuse mezi rodilými mluvčími ● vhodně naváže na ostatní mluvčí ● přednese přednášku na dané téma a reaguje na dotazy ● klade doplňující otázky, argumentuje ● reaguje pohotově a účinně MEDIAČNÍ DOVEDNOSTI Žák: ● zprostředkuje informace na různá témata ● ústně představí myšlenku, dílo, apod. ● vyhledá a shrne informace z různých zdrojů a informuje o nich	● významná historická období a události ● významné osobnosti ● ekonomické a politické postavení ČR ● kultura a vzdělání v ČR ● turisticky zajímavá místa ● věda ● umění ● sport ● svátky a národní tradice	

● podrobně popíše obsah přečteného literárního díla, filmu nebo hry, vylíčí své dojmy a charakterizuje hlavní postavy		
Žák: ● určí úřední jazyky a základní dialekty, kterými se mluví ve španělsku ● geograficky vymezí historické dialekty španělska ● uvědomí si souvislost mezi současnou jazykovou situací ve španělsku a kulturní pluralitou španělské společnosti	**Jazyková situace ve Španělsku:** ● úřední jazyky ve španělsku: kastilština, katalánština, galicijština, baskičtina ● geografické (diatopické) varianty španělštiny – dialekty ● historické dialekty ● jižní dialekty ● seseo, ceceo, yeísmo	**MUV (Základní problémy sociokulturních rozdílů)**
Žák: ● uvědomí si význam španělštiny jako mezinárodního dorozumívacího jazyka ● pozná geografické rozšíření španělštiny ve světě ● pozná a analyzuje specifické rysy amerických variant španělštiny ● uvědomí si přítomnost španělštiny v ostatních oblastech (Rovníková Guinea, Filipíny, Spojené státy, severní Afrika ...) a v oblasti kulturní (jazyk sefardí)	**Španělština ve světě:** ● rozšíření španělštiny ve světě ● americká varianta španělštiny: výslovnost, morfosyntaktické a lexikálně-sémantické rysy ● španělština v Rovníkové Guinei a na Filipínách ● španělština v USA: spanglish ● židovská španělština neboli jazyk sefardí	**MUV (Základní problémy sociokulturních rozdílů)**
Žák: ● definuje lexikální jazykovou rovinu	**Slovní zásoba současné španělštiny:** ● definice slovní zásoby	

● rozliší jádro slovní zásoby, knižní a poloknižní výrazy, neologizmy, lexikální výpůjčky a (odborné) termíny	● původ španělské slovní zásoby: jádro slovní zásoby, neologizmy a lexikální výpůjčky (výpůjčky z latiny, historické výpůjčky), odborné názvosloví	
Žák: ● pozná cíl studia sémantiky ● umí rozložit význam slov na jednotlivé složky – sémy ● určí základní sémantické vztahy mezi slovy	**Sémantika:** ● sémantika jako součást lingvistiky ● význam slova, sémy ● synonyma; slova mnohoznačná; homonyma; paronyma (slova foneticky podobná, významem odlišná); antonyma, typy antonym	
Žák: ● rozliší lingvistický kontext od komunikativní situace ● rozliší u slov denotativní a konotativní význam ● umí sdružovat slova podle významu ● určí příčiny sémantických změn	● kontext a situace ● denotace a konotace ● sémantické pole ● obohacování slovní zásoby: rozšíření, zúžení a změna významu ● historické, psychologické, sociální a lingvistické faktory změn slovního významu	
Žák: ● pozná souvětí, jeho strukturu a charakteristiku ● pochopí pojmy: koordinace a juxtapozice ● pozná souvětí souřadné a určit jeho druh podle spojovacího výrazu ● pozná souvětí s juxtaponovanými větami	**Syntax:** ● souvětí a věta jednoduchá ● pojmy: koordinace a juxtapozice (jako přechod mezi větou jednoduchou a souvětím souřadným) ● souřadné souvětí: poměr slučovací, vylučovací, odporovací, vysvětlovací a distributivní	

	● souvětí s juxtaponovanými větami (beze spojek)	
Žák: ● pochopí pojem podřízenosti ● rozliší druhy vedlejších vět ● pozná vedlejší větu přívlastkovou ● identifikuje spojovací výrazy, které uvádějí tento druh vedlejších vět	● pojem podřízenosti ● druhy vedlejších vět ● věty vedlejší vztažné (přívlastkové) ● spojovací výrazy u vedlejších vět vztažných: vztažná zájmena a příslovce ● substantivizace vedlejších vět vztažných (přívlastkových)	
Žák: ● pochopí pojem vedlejší věta substantivní (podmětná a předmětná) ● pozná syntaktické funkce vedlejších vět substantivních ● zná spojky, které uvozují vedlejší větu podmětnou a předmětnou	● věty substantivní: podmětné a předmětné ● druhy vedlejších vět substantivních podle jejich funkce ● funkce podmětu a přímého předmětu	
Žák: ● pochopí pojem vedlejší věta příslovečná ● rozliší druhy vedlejších vět příslovečných vlastních ● pozná a určí slovesný způsob a spojovací výrazy, které uvozují vedlejší věty příslovečné vlastní	● vedlejší věta příslovečná vlastní ● druhy vedlejších vět příslovečných: místní, způsobové, časové, srovnávací ● slovesný způsob ve vedlejších větách příslovečných vlastních	
Žák:	● druhy vedlejších vět příslovečných nevlastních: účelové, příčinné, účinkové, podmínkové, přípustkové	

● rozliší a určit druhy vedlejších vět příslovečných nevlastních ● určí slovesný způsob a spojovací výrazy, které uvozují vedlejší věty příslovečné nevlastní ● analyzuje strukturu vedlejších vět příslovečných nevlastních	● spojovací výrazy a slovesný způsob ve vedlejších větách příslovečných	
Žák: ● seznámí se s historickým, sociálním, kulturním a duchovním rámcem období humanizmu a s významem a vlivem osobností, jako byl Erasmus Rotterdamský ● rozezná znaky humanizmu v literatuře, zejména v poezii ● rozliší základní rysy humanistické poezie a vliv Petrarky na tematiku a metriku poezie ● identifikuje specifické rysy v díle Garcilasa de la Vegy, předního představitele španělské renesanční lyriky	**Španělská literatura a sloh:** **(16.–18. století)** ● renesance a humanizmus ve španělské literatuře ● petrarkovský styl. Tematika a metrika v lyrice 16. století ● kastilská renesanční poezie: Garcilaso de la Vega	**VMEGS:** žijeme v Evropě
Žák: ● pozná vliv reformace a katolické protireformace v Evropě ● pochopí a charakterizuje španělskou asketickou a mystickou literaturu ● pozná hlavní představitele španělské asketické a mystické literatur: Luis de León, San Juan de la Cruz	● asketizmus a mysticizmus ● reformace a katolická protireformace ● španělský mysticizmus ● poezie sv. Jana z Kříže (San Juan de la Cruz)	**VMEGS:** žijeme v Evropě

● analyzuje nejvýznamnější díla zmíněných autorů a rozliší jejich hlavní umělecko-literární znaky		
Žák: ● rozliší typy renesanční prózy: rytířský román a pozdější výpravné žánry; pikareskní román ● rozliší idealistický a realistický charakter výpravné prózy a uvede konkrétní příklady ● pozná charakteristické rysy pikareskního románu: formální strukturální a tematické ● seznámí se s pikareskním románem Lazarilla de Tormes (Život Lazarilla z Tormesu)	● renesanční epika: román rytířský, pastýřský, sentimentální, byzantský a maurský ● román pikareskní: hlavní ● znaky ● Lazarillo de Tormes: rozbor díla a význam	**VMEGS:** žijeme v Evropě
Žák: ● pozná prvky, které definují text; rozliší typy textů ● pozná základní rysy vyprávění a analyzuje jeho strukturu ● určí základní rysy popisu a analyzuje jeho strukturu ● vytvoří ústní i písemné vyprávění a popis s důrazem na formální strukturu a sémantickou stránku	● popis: znaky a typy popisu; jazyková stránka popisu ● literární popis: charakteristika vnější a vnitřní; karikatura ● vědecký popis ● vyprávění: znaky a typy vyprávění; jazyková stránka vyprávění ● struktura vyprávění ● základní prvky vyprávění: vypravěč, děj, osoby, místo a čas	
Žák: ● pozná charakteristické rysy období přechodu od renesance k baroku	● baroko a katolická protireformace ● život Miguela de Cervantes ● základní znaky Cervantesova díla ● nové a originální prvky Dona Quijota	**VMEGS:** žijeme v Evropě

● definuje základní rysy rytířských románů ● pozná život Miguela de Cervantes a jeho odraz v díle ● analyzuje dílo Miguela de Cervantes a určí jeho specifické rysy ● pozná Cervantesův román Důmyslný rytíř don Quijote de la Mancha ● zhodnotí tento román ve všech jeho aspektech: různorodost jazyka, přísloví, modernosti vypravování, atd.; ilustruje konkrétními příklady		
Žák: ● zasadí španělskou barokní literaturu do historického, sociálního a kulturního kontextu a porovná ji s renesančními vzory ● popíše hlavní rysy krize barokního myšlení ● identifikuje hlavní rysy konceptizmu a kulteranizmu ● pozná hlavní žánry barokní prózy	● historický, společenský a kulturní rámec španělského baroka ● barokní pojetí světa a člověka ● estetické směry barokní literatury: kulteranizmus a konceptizmus ● hlavní žánry a díla barokní prózy: pikareskní román a didaktická próza	**VMEGS:** žijeme v Evropě
Žák: ● seznámí se s životem a dílem Luise de Góngory a Francisca de Queveda ● identifikuje dvě vývojová období Góngorovy lyriky ● studuje témata Quevedovy lyriky z hlediska konceptizmu	● barokní lyrika ● život Luise de Góngory a Francisca de Queveda ● dílo Luise do Góngory: dvě tvůrčí období; romance, letrillas, sonety; poémy ● básnické dílo Francisca de Queveda: milostná, morální a satirická poezie	**VMEGS:** žijeme v Evropě
Žák: ● pozná strukturu barokního dramatu	● barokní drama ● struktura barokního dramatu	**VMEGS:** žijeme v Evropě

● popíše charakteristické rysy španělského barokního divadla podle Lope de Vegy ● pozná základní žánry barokního divadla ● seznámí se s dramatickým dílem Lope de Vegy, tvůrce španělské národní komedie ● pozná dramatické dílo Calderóna de la Barca a porovná je s dílem Lope de Vegy ● analyzuje jednu významnou divadelní hru jednoho z těchto autorů	● charakteristika španělského divadla podle Lope de Vegy ● dramatické dílo Lope de Vegy; rozbor hry Peribáñez a komtur ocaňský (Peribáñez y el comendador de Ocaña) ● dramatické dílo Calderóna de la Barca; rozbor hry život je sen (La vida es sueño)	
Žák: ● popíše španělské politické a sociální panorama 18. století ● charakterizuje hlavní literární tendence ve španělsku 18. století ● pozná hlavní představitele poezie, prózy a divadla této doby ● seznámí se s dílem Dívčí ano (El sí de las niñas) jako vzorem klasicistního dramatu	● politický a sociální obraz Španělska v 18. století ● kulturní a literární tendence 18. století ● doznívání baroka ● osvícenství a klasicizmus ● preromantizmus ● literární žánry 18. století: poezie, esej ● Leandro Fernández de Moratín: Dívčí ano (El sí de las niñas)	**VMEGS:** žijeme v Evropě
Žák: ● definuje výklad a určí jeho jazykové znaky ● pozná žánr eseje (úvahy) ● porozumí pojmu argumentace ● určí jazykové znaky a analyzuje strukturu argumentativního textu ● zpracuje texty argumentativního charakteru	● výklad: jazyková charakteristika, struktura a typy ● argumentace: struktura a typy ● debata	**OSV:** sociální komunikace

Žák: ● pozná politický, sociální a kulturní kontext první poloviny 19. století ● analyzuje a identifikuje hlavní rysy a témata literatury romantizmu ● pochopí vývoj romantické lyriky, její hlavní rysy a nejvýznačnější představitelé (Espronceda, Bécquer) ● pozná vývoj publicistiky v 19. stolet ● seznámí se s hlavními rysy romantického dramatu a jeho hlavními představiteli: vévoda de Rivas, José Zorrilla, atd. ● analyzuje romantické texty (dramatické, lyrické, prozaické)	● politická, sociální a kulturní situace první poloviny 19. století ● romantizmus: definice, hlavní rysy, témata ● romantická poezie: formální znaky ● vývoj romantické lyriky: od Espronceda po Bécquera ● publicistika: Mariano José de Larra ● drama období romantizmu: hlavní znaky, autoři, mýtus Dona Juana	**VMEGS:** žijeme v Evropě

6. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● rozumí delším, obsahově náročným faktogtafickým i beletristickým textům ● rychle přehlédne dlouhé a složité texty ● rozumí širokému spektru ustálených výrazů a hovorovému způsobu vyjadřování se ● rozpozná jemné významové odstíny postojů ● rozumí obsahově a jazykově složitým projevům a přednáškám vztahujících se k tématům z různých oblastí života ● sleduje promluvy v médiích a hraných filmech ● rozumí složitým interakcím mezi mluvčími ● porozumí informacím i při špatné kvalitě hlášení ● užívá výkladové, idiomatické a odborné slovníky		projekty film četba literárních textů v originále beseda a diskuse účast na Dni jazyků

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● reprodukuje myšlenky a informace z vyslechnutého či přečteného textu ● stylisticky vhodně a srozumitelně zformuluje vlastní myšlenky a názory ● ústně i písemně vyjádří své stanovisko k danému tématu, události ● vyjádří se formálně správně ve prospěch něčeho nebo proti něčemu ● používá široký repertoár slovní zásoby, chybějící výrazy nahrazuje opisy INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: Žák: ● zapojí se do diskuse mezi rodilými mluvčími ● vhodně naváže na ostatní mluvčí ● přednese přednášku na dané téma a reaguje na dotazy ● klade doplňující otázky, argumentuje ● reaguje pohotově a účinně		

MEDIAČNÍ DOVEDNOSTI Žák: ● zprostředkuje informace na různá témata ● ústně představí myšlenku, dílo, apod. ● vyhledá a shrne informace z různých zdrojů a informuje o nich ● podrobně popíše obsah přečteného literárního díla, filmu nebo hry, vylíčí své dojmy a charakterizuje hlavní postavy		
Žák: ● pozná historický, sociální a kulturní kontext období realizmu a naturalizmu ve španělsku ● seznámí se s hlavními rysy realizmu ● identifikuje společné znaky a rozdíly mezi realizmem a naturalizmem a témata pro ně typická ● pozná prozaické dílo nejvýznamnějších představitelů, zvláště B.Péreze Galdóse a Leopolda Alase (Clarína) ● provede rozbor ukázek z díla Regentka (La Regenta)	**Španělská literatura:** **(od 19. století po současnost)** ● historický, sociální a kulturní kontext období realizmu ve španělsku ● realizmus a naturalizmus: společné znaky, rozdíly, témata ● dílo Leopolda Alase (Clarína): Regentka (La Regenta)	**VMEGS:** žijeme v Evropě
Žák:	● evropské a americké vlivy: parnasizmus, symbolizmus, dekadence ● nové formy a témata ● modernizmus	**VMEGS:** žijeme v Evropě

● definuje základní rysy parnasianizmu, symbolizmu a dekadence a jejich rozhodující vliv na vznik modernizmu ● pozná historické a estetické kořeny modernizmu ● seznámí se s dílem Rubéna Daría a jeho vlivem na španělskou lyriku ● seznámí se s dílem španělských modernistických autorů, zejména Juana Ramóna Jiméneze ● rozebere a zhodnotí významné modernistické básně, především básně Rubéna Daría a Juana Ramóna Jiméneze	● významní představitelé španělského modernizmu ● dílo Rubéna Daría	
Žák: ● pozná příčiny, které vedly k událostem roku 98 a jejich odraz ve španělské literatuře, zvláště u tzv. generace 98 ● identifikuje společné a rozdílné rysy v tematice, formě, jazyce a stylu literární generace 98 ● seznámí se s dílem Antonia Machada, jeho významem a vlivem na poezii následujících období ● rozebere a zhodnotí významná díla generace 98 (Miguel de Unamuno, Antonio Machado)	● Generace 98: obecné rysy ● lyrická poezie: Antonio Machado ● román: Pío Baroja, Miguel de Unamuno	**VMEGS:** žijeme v Evropě
Žák: ● porozumí dramatickému textu jako literárnímu útvaru určenému k prezentaci před publikem	● kulturní kontext počátku 20. století ● nové tendence v divadelní tvorbě - obroda divadla ● Ramón María del Valle-Inclán a esperpento ● drama Generace 27: Federico García Lorca	**VMEGS:** žijeme v Evropě

● pozná pokusy generace 98 a generace 27 o inovaci v divadelní tvorbě ● seznámí se s nejvýznačnějšími divadelními díly generace 98, zvláště s dílem Ramóna Maríi del Valle-Inclán ● pozná nejvýznamnější divadelní hry generace 27, především dílo Federica Garcíi Lorky ● analyzuje ukázky z děl Světla bohémy (Luces de Bohemia) a Dům Bernardy Alby (La casa de Bernarda Alba)		
Žák: ● porozumí avantgardním uměleckým směrům ve španělské poezii a jejich vztahu k evropské avantgardě ● porozumí generaci 27 v dobovém kontextu ● seznámí se se společnými estetickými principy generace 27 ● rozpozná vlivy evropské a kastilské lyrické poezie na generaci 27 ● pozná a analyzuje ukázky z děl básníků generace 27, zvláště F.Garcíi Lorky	● hlavní evropské a španělské avantgardní umělecké směry a hnutí ● hlavní rysy Generace 27: přátelství, společné intelektuální a literární zájmy, estetické ideály atd. ● tvůrčí cesty Generace 27: ideál čistoty, kontakty se surrealizmem, od avantgardy k angažovanému umění, válka a exil ● básníci Generace 27: Federico García Lorca, Luis Cernuda	**VMEGS:** žijeme v Evropě
Žák: ● pozná a rozliší základní rysy španělské prózy 2. poloviny 20. století, její významné představitele a jejich díla	● literatura po roce 1939 ● historický a kulturní situace ve Španělsku 2. poloviny 20. století ● španělská próza 40. a 50. let: existencializmus a sociální realizmus	**VMEGS:** žijeme v Evropě

● charakterizuje historický kontext 2. poloviny 20. století ● analyzuje významná prozaická díla 2. poloviny 20. století ● pozná směry, významné představitele a díla španělské lyriky 2. poloviny 20. století ● pozná a zhodnotí angažované divadlo, zvláště dílo A.Buera Valleja ● kriticky zhodnotí vybrané úryvky ze hry Příběh jednoho schodiště (Historia de una escalera) od Buera Valleja ● analyzuje ukázky absurdního dramatu	● nový román: Camilo José Cela: jeho dílo ● španělská poezie po roce 1939: lyrika 40. let; sociální poezie 50. let; básnické směry na konci 20. století ● španělské divadlo 2. poloviny 20. století ● angažované drama a sociální realismus. A. Buero Vallejo ● humor a absurdní divadlo: Miguel Mihura a Fernando Arrabal ● vývojové tendence současného divadla: experimentální a nezávislé divadlo	
Žák: ● pozná a rozliší základní rysy a tendence latinskoamerické prózy 20. století ● pochopí „boom“ ve výpravné próze a jeho význam pro další vývoj románu ● pozná a rozliší nejvýznamnější rysy magického realizmu ● přečte a analyzuje ukázky z románu G.Garcíi Marquéze Sto roků samoty (Cien años de soledad) ● pozná a rozliší základní rysy a tendence latinskoamerické poezie 20. století ● analyzuje ukázky z děl Pabla Nerudy	**Latinskoamerická literatura 20. století:** ● současná latinskoamerická próza a její historický rámec ● magický realizmus: Jorge Luis Borges ● boom“ latinskoamerického románu: Julio Cortázar, Gabriel García Márquez, Mario Vargas Llosa ● tendence v latinskoamerické poezii 20. století: čistá poezie, avantgardní poezie, poezie negrismu; milostná, politická a avantgardní poezie Pabla Nerudy	

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK

Obsah předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Cizí jazyk a Další cizí jazyk,** který je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** vymezené v RVP GV. Obsahovou náplní výuky angličtiny je rozvoj všech jednotlivých jazykových dovedností a jejich postupné rozšiřování. K jejich rozvíjení je využívána slovní zásoba vybraných tematických celků a komunikačních situací.

Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky se v případě vzdělávání v cizím jazyce na gymnáziu vychází z úrovně A2, ve výjimečných případech i A1, cílem je dosažení úrovně B2, kterou lze charakterizovat následovně: Žák se jasně vyjadřuje, aniž by jazykově redukoval to, co chce sdělit. Má dostačující vyjadřující prostředky, aby podal jasný popis, vyjádřil své názory, rozvíjel argumentaci bez většího hledání slov a k tomuto účelu používá některé druhy podřadných souvětí. Má všeobecně vysokou úroveň slovní zásoby, ačkoliv v malé míře dochází k záměnám a nesprávnému výběru slov, které však nezpůsobují problémy v komunikaci. Dobře ovládá gramatiku a jen občas se dopouští malých a nesystematických chyb, mohou se objevit menší nedostatky ve větné stavbě, ale nejsou časté a mohou být zpětně opraveny.

Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky je v případě vzdělávání v dalším cizím jazyce cílem dosáhnout jazykové úrovně B1, kterou lze charakterizovat následovně: Žák v hlavních rysech rozumí informacím o důvěrně známých věcech, se kterými se pravidelně setkává v práci,ve škole, ve volném čase apod., pokud jsou vyjádřeny zřetelným standardním způsobem.Využívá širokou škálu jazykových funkcí a v jejich rámci reaguje.Vytvoří jednoduchý souvislý text o tématech, která dobře zná nebo která ho osobně zajímají. Dokáže popsat zážitky a události, sny, naděje a touhy a stručně zdůvodnit a vysvětlit své názory a plány. Komunikuje přiměřeně správně ve známých kontextech.

V rámci tématických okruhů předmětu Anglický jazyk jsou zároveň realizována následující **průřezová témata** vymezená v RVP GV: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Enviromentální výchova.

Předmět je zařazen do výuky v prvním až šestém ročníku šestiletého studia.

Časové vymezení předmětu

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník
Hodin / týden	0	2	4	4	3	4

Organizace výuky

Žáci jsou v prvním ročníku rozděleni podle vstupní úrovně do skupin Ve všech hodinách týdně se třída dělí podle zvoleného jazyka. K výuce jsou využívány jak běžné třídy, tak učebny vybavené multimediální technikou. Jsou používány učebnice schválené MŠTV v kombinaci s dalšími výukovými materiály pro danou skupinu optimálně tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Ve výuce předkládáme různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vedeme k tomu, aby je využívali.

Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají srovnání s jinými jazyky, které žáci znají.

Kompetence k řešení problémů:

Dáváme žákům prostor k individuálnímu řešení jazykových problémů Využíváme příležitosti prokázat komplexní charakter jazyka a vedeme žáky k jeho respektování.

Prací s texty, kterým ne vždy úplně rozumějí, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi. Jsou vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu.

Kompetence komunikativní:

Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjíme u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka. Při práci s jazykovým materiálem vedeme žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.

Kompetence sociální a personální:

Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.

Kompetence občanské:

V rámci konverzace vedeme žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor, aby zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním.

22. ročník ● šestileté studium. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
Receptivní řečové dovednosti: Žák: ● rozumí krátkému slyšenému i čtenému příběhu ● postihne hlavní myšlenku ve čteném textu ● zodpoví otázky týkající se porozumění textu ● umí najít v textu specifické informace **Produktivní řečové dovednosti:** Žák: ● umí jednoduše vyjádřit svůj názor na probírané téma ● umí vyjádřit své pocity z textu či videa ● umí stručně shrnout důležité informace	**Slovní zásoba:** ● základní slovní zásoba všeobecných témat každodenního života - rodina, volný čas, cestování, technologie založená na četbě krátkých příběhů, sledování videí **Gramatika:** ● opakování základních časů /přítomné a minulé časy prosté a průběhové, will pro budoucnost/ slovosled anglické věty /otázka, zápor/ shrnutí základů anglické gramatiky	**Mezipředmětové vztahy:** **Český jazyk**: Strukturovaná, veřejná prezentace města nebo země Osobní profil Prezentace informací; srovnání minulého času **ICT:** tvorba a obsah e-blogu **Mediální výchova:** Média a mediální produkce **Občan v demokratické společnosti:** Morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita **Osobnostní a sociální výchova:** Poznávání vlastní osobnosti

		Občan v demokratické společnosti: Osobnost a její rozvoj **Multikulturní výchova:** Základní problémy socio-kulturních rozdílů **Základy společenských věd**: Charakter a osobnost člověka **Tělesná výchova:** Sport a sportovní události
Interaktivní řečové dovednosti: Žák: ● zeptá se kamaráda na jeho vztah k běžným aspektům bydlení, způsobu života a vztahů k lidem a na podobné otázky odpoví ● vyměňuje si s kamarádem svůj názor na každodenní témata		

Mediační řečové dovednosti: Žák: ● umí napsat krátké shrnutí textu/videa ● zná základy úspěšné prezentace a pokouší se je aktivně uplatňovat		

3.3. ročník ● šestileté studium ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy 3.ročník	Učivo	Průřez. témata, poznámky
Receptivní řečové dovednosti: Žák: - postihne hlavní myšlenku krátkého čteného textu - rozumí obsahu slyšeného a čteného, populárně naučného článku - rozumí hlavnímu tématu slyšeného vyprávění a rozpozná pocity mluvčího - vyhledá specifické informace v krátkém, čteném vyprávění - rozumí populárně naučnému textu v časopise - rozumí textu o problémech v rodině i ve společnosti - vyhledá v populárně naučném článku specifické informace	**Slovní zásoba:** ● cestování a turismus, dovolená ● rodina, osobní život (přátelé, bydlení, zdraví), volný čas (koníčky, sport) ● kultura ● komunikace, technologie volitelně Reálie Spojeného království Velké Británie a Severního Irska (geografie, historie, kultura)	**Mezipředmětové vztahy:** **Český jazyk**: ● kritika filmu ● struktura a obsah reklamace ● formální a neformální pozvání ● neformální pozvání, přijetí a odmítnutí pozvání **Osobnostní a sociální výchova:** ● Sociální komunikace ● Globalizační a rozvojové procesy **Občan v demokratické společnosti:** ● komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů

		Environmentální výchova: ● Životní prostředí regionu a České republiky
Produktivní řečové dovednosti: Žák: ● gramaticky správně popíše problémy v různých životních etapách ● zformuluje popis osob na fotografii ● umí napsat zprávu, ve které se představí a napíše o svých zálibách ● napíše blog, ve kterém vyjádří svůj názor ● zeptá se na názor jiné osoby ● v čteném textu rozliší děj, který probíhá od minulosti do současnosti a může pokračovat do budoucnosti ● gramaticky správně formuluje, co se stane v konkrétní dobu v budoucnosti blízké i vzdálené	**Gramatika:** - přítomné, minulé a budoucí časy - kondicionály - modální a frázová slovesa - přídavná jména (tvorba, stupňování) - členy	

● napíše delší text, ve které vyjádří argumenty i protiargumenty na zadané téma ● podá osobní informace ve formě neformálního dopisu/emailu ● napíše krátké sdělení o uskutečněné události		
Interaktivní řečové dovednosti: Žák: ● okomentuje a prodiskutuje se spolužákem situace na fotografiích ● slovně popíše minulé události ve svém životě a zapojí se do živé diskuze ● reaguje na vyprávěný příběh kamarádem ● diskutuje se spolužákem o hypotetických událostech ● vyměňuje si názory na sociální problémy ● spekuluje nad situacemi na obrázcích ● diskutuje se spolužákem o svém zdravotním stavu ● konverzuje na téma cestování		

Mediační řečové dovednosti: Žák: ● gramaticky správně popíše problémy v různých životních etapách ● zformuluje popis osob na fotografii ● umí napsat zprávu, ve které se představí a napíše o svých zálibách ● napíše blog, ve kterém vyjádří svůj názor ● zeptá se na názor jiné osoby ● v čteném textu rozliší děj, který probíhá od minulosti do současnosti a může pokračovat do budoucnosti ● gramaticky správně formuluje, co se stane v konkrétní dobu v budoucnosti blízké i vzdálené ● napíše esej, ve které vyjádří argumenty i protiargumenty na zadané téma ● podá osobní informace ve formě neformálního dopisu/emailu ● napíše krátké sdělení o uskutečněné události		

44. ročník ● šestileté studium. ročník ●šestileté studium

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřez. témata, poznámky**
Receptivní řečové dovednosti: Žák: ● rozumí krátkému čtenému textu a postihne v něm specifické informace ● rozumí dialogu dvou lidí o novinových titulcích ● v článku o nejnovějších vynálezech vyhledá specifické informace ● rozumí textu o umění a literatuře a vyhledá specifické fráze ● identifikuje hlavní myšlenku slyšeného textu o cestování ● v slyšeném projevu rozumí názorům jednotlivých mluvčích ● v slyšeném rozhovoru několika mluvčích rozliší, kteří z nich mají odlišná stanoviska ● v slyšeném rozhovoru postihne hlavní myšlenky	**Slovní zásoba:** Slovní zásoba*:* - technologie - charakter, osobnost, vlastnosti - umění, kultura, hudba - cestování, dovolená - sociální a globální problémy volitelně Reálie USA (geografie, historie, kultura, svátky)	**Český jazyk:** ● vyprávění ● kritika **Osobnostní a sociální výchova:** ● Morálka všedního dne **Mediální výchova:** ● Média a mediální produkce ● Žijeme v Evropě ● Historický vývoj

Produktivní řečové dovednosti: Žák: ● vyvodí závěr situace/činnosti na základě pochopení faktů ● reprodukuje vyslechnutý krátký text ● reprodukuje dotazy a otázky jiných ● stručně popíše skutečné nebo fiktivní události ve svém životě ● popíše a srovná fotografie, diskutuje nad nimi ● umí si s kamarádem vyměnit informace o zaměstnáních ● gramaticky správně formuluje věci a jevy, které by rád změnil ● zformuluje své názory na aktuální téma ve formě argumentační eseje ● popíše podle obrázku situaci ● vypráví o pomyslné události v minulosti ● vyžádá si informace pomocí formálního písemného projevu ● napíše esej, ve které objasní své názory na aktuální téma společenského dění a své názory obhájí ● zformuluje recenzi na přečtenou knihu či zhlédnuté divadelní představení ● umí napsat komentář na internetovém fóru	**Gramatika:** - kontrasty přítomných, minulých a budoucích časů - nepřímá řeč a otázky - vztažné věty - kondicionály - trpný rod - zájmena - vazba „have something done“ - slovesné struktury	

Interaktivní řečové dovednosti: Žák: ● v rozhovoru s kamarádem porovnává své zážitky a dojmy z různých situací ● povídá si s kamarádem o imaginárních situacích dle svých přání a tužeb ● diskutuje o službách a činnostech, které nevykonává sám, ale najímá na jejich vykonání profesionály ● zeptá se kamaráda, co by dělal, kdyby … a na stejné otázky odpoví ● v rozhovoru obhajuje svoje stanovisko a reaguje na alternativní návrhy kamaráda ● reaguje na novinový článek pomocí vhodných výrazů ● simuluje rozhovor dvou lidí o kultuře a prožitém kulturním zážitku		
Mediační řečové dovednosti: Žák: ● sdělí sled událostí v písemném vyprávění ● převypráví příběh s pomocí poznámek ● napíše recenzi knihy, kterou přečetl a která se mu líbila ● ústně prezentuje svůj názor na danou problematiku před spolužáky		

55. ročník ● šestileté studium. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
Receptivní řečové dovednosti: Žák: ● rozumí krátkému naučnému textu ● rozumí článku, který se zabývá statistickými údaji ● rozumí hlavní myšlence čteného popisu člověka a jeho práce ● odhadne podle obrázku hlavní myšlenku populárně naučného článku a čtením zjistí, zda měl pravdu ● vyhledá v populárně naučném článku specifické informace ● rozumí krátkému čtenému popisu adrenalinového sportu ● pochopí hlavní myšlenku naučného textu a vyhledá v něm specifické informace ● rozumí hlavním bodům slyšeného popisu životního stylu mluvčího ● postihne hlavní myšlenku a hlavní body populárně naučného článku ● rozliší pravdivé a nepravdivé informace ve slyšeném projevu ● rozumí hlavním bodům a detailním informacím čteného popisu skutečné události ● rozumí krátkému čtenému textu popisující citový vztah mezi mladými lidmi	**Slovní zásoba:** - sociální a globální témata - idiomy a kolokace - frázová slovesa - podstatná jména - technologie, volný čas - člověk a svět volitelně Reálie anglicky-mluvících zemí (Irská republika, Kanada, Austrálie, Nový Zéland) četba knih v originále	**Výchova ke zdraví:** ● Zdravý životní styl **Český jazyk:** ● Esej ● Vyprávění ● Recenze **Mediální výchova:** ● Média a mediální produkce **Člověk a životní prostředí** ● Vliv prostředí na lidské zdraví **Environmentální výchova**

● rozumí hlavním bodům novinového článku ● v slyšených rozhovorech dvou lidí pozná, jaký je mezi nimi vztah ● rozumí čtenému příběhu, který je spojený s různými druhy cestování		● Článek o ochraně životního prostředí **Člověk a životní prostředí:** ● Problémy rozvoje a vztahy člověka k prostředí **Osobnostní a sociální výchova:** ● Sociální komunikace

Produktivní řečové dovednosti: Žák: ● popíše osobu, věc nebo místo pomocí vedlejší věty ● gramaticky správně rozvíjí popis lidí, míst a věcí ● v čteném textu rozliší děj, který probíhá od minulosti do současnosti a může pokračovat do budoucnosti ● gramaticky správně formuluje, co se stane v konkrétní dobu v budoucnosti blízké i vzdálené ● ● vyvodí závěr situace/ činnosti na základě pochopení faktů ● reprodukuje vyslechnutý krátký text ● reprodukuje dotazy jiných ● stručně popíše skutečné nebo fiktivní události ve svém životě	**Gramatika:** ● tvorba slov ● kontrasty přítomných, minulých a budoucích časů ● přídavná jména, zájmena ● kondicionály ● syntax	

• gramaticky správně formuluje věci a jevy, které by rád změnil • vyjádří svůj názor na vztahy přes internet • formuluje hlavní myšlenku písně • nepřímými otázkami formuluje zdvořilé dotazy, • napíše žádost o práci • napíše krátké sdělení o uskutečněné události • stylisticky správně napíše neformální dopis, ve kterém informuje své blízké o novinkách ve svém okolí • napíše neformální dopis/ email o plánech do budoucna • rezervuje si dovolenou/ zájezd/ zážitek pomocí formálního dopisu • zformuluje své názory na aktuální téma ve formě argumentační eseje • napíše popis místa		
Interaktivní řečové dovednosti: Žák: • žák si s kamarádem vymění názory na různé situace či problémy • diskutuje o stereotypech • simuluje rozhovor v běžných situacích • v rozhovoru s kamarádem porovnává své zážitky a dojmy z různých situací • povídá si s kamarádem o imaginárních situacích dle svých přání a tužeb • zapojí se do živé diskuze o výhodách a nevýhodách komunikace přes internet		

Mediační řečové dovednosti: Žák: ● napíše formální i neformální dopis/email ● sdělí sled událostí v písemném vyprávění ● převypráví příběh s pomocí poznámek		

66. ročník ● šestileté studium. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřez. témata, poznámky**
Receptivní řečové dovednosti žáka: Žák: ● ve slyšeném rozhovoru rozliší názory jednotlivých mluvčích ● v slyšeném projevu rozumí názorům jednotlivých mluvčích ● rozumí obrazným přirovnáním v písni, pochopí její hlavní myšlenku ● v slyšeném rozhovoru několika mluvčích rozliší, kteří z nich mají odlišná stanoviska	**Slovní zásoba:** Maturitní okruhy ● reálie anglicky mluvících zemí ● literatura a kultura anglicky mluvících zemí ● vzdělávání v anglicky mluvících zemích ● globální a společenská témata ● kultura ● člověk a svět četba knih v originále	**MEV:** ● Uživatelé ● Účinky mediální produkce a vliv médií ● Role médií v moderních dějinách **ZSV:** ● Pracovní právo – Člověk ve společnosti **VMEGS:** ● Vzdělávání v Evropě a ve světě

Produktivní řečové dovednosti žáka Žák: ● gramaticky správně formuluje služby nebo činnosti, které si nechá udělat jinými lidmi ● rozumí novinovému článku a vyhledá v něm specifická slova a výrazy ● vyjádří svůj souhlas či nesouhlas s názory jiných ● vypráví o pomyslné události v minulosti a jejich možných následcích ● vyžádá si informace pomocí formálního písemného projevu ● gramaticky správně zkrátí vedlejší věty ● napíše esej, ve které objasní své názory na aktuální téma společenského dění a své názory obhájí ● zformuluje recenzi na přečtenou knihu či zhlédnuté divadelní představení	**Gramatika:** frázová slovesa ● trpný rod ● tvorba slov ● idiomy, kolokace ● zvratná zájmena ● časové věty, slovesa s vazbou s infinitivem	**Český jazyk:** ● porovnání stavby věty –skladba **IVT:** ● využití technických znalostí ● možnost aplikace v praxi v rámci IVT ● Člověk a technika, vývoj techniky **MEV:** ● Sociální komunikace ● Poznávání a rozvoj

		vlastní osobnosti ● Účinky mediální produkce a vliv médií ● Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
Interaktivní řečové dovednosti: Žák: ● diskutuje o službách a činnostech ● zeptá se kamaráda, co by dělal, kdyby … a na stejné otázky odpoví ● v rozhovoru obhajuje svoje stanovisko a reaguje na alternativní návrhy kamaráda ● v diskusi s kamarády objasňuje svůj postoj k umění a reaguje na názory kamarádů ● vymění si s kamarádem názor na vydařené a nevydařené představení ● simuluje rozhovor dvou lidí o kultuře a prožitém kulturním zážitku		

● umí vyjádřit svůj názor na obecná témata ● umí obhájit své stanovisko ● umí vhodně argumentovat		
Mediační řečové dovednosti: ● napíše podrobný popis svého zážitku ● ústně prezentuje před spolužáky výsledky svého zkoumání		

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Obsah předmětu

Základním hlediskem vyučovacího předmětu mediální výchova je aktivní zapojení žáků do uchopení a chápaní současné mediální reality. V této souvislosti mediální výchova obsahuje tři základní podoblasti – filmová, divadelní a nová media. Jednotlivé podoblasti nejsou uzavřeným celkem, ale vzájemně se prolínají, doplňují a přesahují do oblasti vytváření současné mediální reality, tedy otázek tištěných a audiovizuálních médií, reklamy, apod. Mediální výchova neusiluje o historii či historický pohled na zmíněné podoblasti, ale spíše reflektuje žánrové a myšlenkové mapy v průběhu historického vývoje. Předmět již svým názvem vystihuje důraz na výchovu – zapojení žáka, jeho orientaci v ohromné šíři současných mediálních možností, schopnost vyznat se, sám se naučit novému a efektivně vyřešit problém či otázku. Mediální výchova jako předmět odráží i současné proměny a musí korigovat svůj charakter v souvislosti s rychle se měnící mediální realitou a novodobými trendy v této oblasti Předmět vychází z RVP G a naplňuje obsah průřezového tématu Mediální výchova, zároveň se prolíná především s předměty dějepis a český jazyk a literatura.

Časové vymezení předmětu

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník
Hodin/týden	0	0	0	0	0	1

Organizace výuky

Předmět mediální výchova je vyučován v didakticky vhodné učebně s dataprojektorem, interaktivní tabulí, počítačem. K dispozici je digitální kamera a fotoaparát. Žák je veden k samostatné činnosti na poli současných médií, užívá prostředky médií k vlastnímu vyjádření, k vyjádření vlastního názoru. Orientuje se v divadelních a filmových otázkách, rozlišuje význam a přesah žánrů, zároveň charakterizuje základní formy nových médií, aktuálnost v současném mediálním světě. Vnímá otázku umění a jeho možných podob či angažovanosti.
Jako forem výuky se požívá výklad, prezentace, diskuse, samostatná práce a projektové vyučování.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel vede žáky ke kritickému hodnocení média jako pramene, rozlišování jeho variant a proměn v čase, kvalitnímu a efektivnímu užívání internetu, střihových studií, digitální kamery, fotoaparátu atd. Vnímání problematičnosti pohledu na konkrétní mediální prostředky – kompetence k učení, kompetence k řešení problémů. Učitel vede žáky, aby kvalitně prezentovali své znalosti - kompetence komunikativní. Učitel organizuje workshopy ve spolupráci s neziskovými organizacemi zaměřujícími se na lidská práva,

reklamní manipulaci, návštěvu divadel a filmových klubů, apod. Směřuje tak žáky k porovnávání teoreticky získaných znalostí s praktickým rozměrem mediální výchovy – kompetence k učení, kompetence občanské. Učitel zadává žákům referáty, seminární práce a vede je k samostatnému zpracovávání zadaných témat - kompetence k učení, kompetence komunikativní. Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy, interaktivní charakter výuky (zrak, sluch a samostatné „vyzkoušení si“) - kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence občanské.

6. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Filmová a divadelní výchova		
Žák: ● orientuje se v dějinách divadla, rozezná základní žánry, styly a výrazové prostředky divadelní tvorby ● definuje základní formy a postupy dramatické tvorby ● charakterizuje estetické funkce jednotlivých dramatických žánrů ● specifikuje propojení divadelní tvorby s historickým a politickým vývojem ● konkretizuje jednotlivé úlohy lidí kolem divadla	Vývoj evropského a světového dramatu ● antické drama ● vybrané kapitoly středověkého a moderního dramatu Formy a postupy dramatické tvorby ● činohra, balet, opera, pantomima… ● scénografie, dramatizace Žánry ● tragédie, komedie, tragikomedie, nové drama, absurdní drama, cooldnes dramatika Lidé kolem divadla ● od herce k řediteli divadla	
Žák: ● rozezná skryté a hlubší formy ve filmu a stylisticky je oddělí od prvotně a vizuálně vnímaných vrstev ve filmu. ● konkretizuje úlohu technologie v historickém vývoji filmu a světové kinematografie. ● charakterizuje základní realistické a expresionistické postupy ve filmu a určuje význam jednotlivých témat. ● specifikuje propojení světové kinematografie s historickým vývojem a konkrétními událostmi ve světové historii ve 20. století.	Filmová výchova prostřednictvím tematických celků ● filmový styl – mizanscéna/kamera/vztahy mezi záběry ● filmové umění a natáčení filmu ● dějiny filmu – němý film/německý expresionismus/ruský formalismus/italský neorealismus/nové vlny/dogma 95 ● nástroje, formy a technologie ve filmové tvorbě – scénář, filmový jazyk, výtvarné formy, herectví atd. ● kritické analýzy filmů	

● hledá vztahy s uměleckými a myšlenkovými strukturami ve filmu a umění vzájemně. Charakterizuje strukturální význam ideologických forem ve filmu. ● připravuje a vytváří samostatné práce na poli animovaného filmu, dokumentu, reportáže, rozhovoru, adaptace literární předlohy.		
Média a mediální produkce		
Žák: ● se orientuje v historickém vývoji jednotlivých médií ● vysvětlí vztahy a návaznost mezi médii tak, jak vznikala	Vznik a vývoj médií ● od knihtisku k internetu ● generace X, Y, Z	
Žák: ● popíše a rozliší jednotlivé typy médií ● určí jejich základní atributy	Typy masmédií ● bulvární x „věrohodný“ obsah napříč médii	
Žák: ● vysvětlí pojmy (lobby, PR, etika, kodex) ● rozliší jednotlivé skupiny ovlivňující média a popíše jejich vzájemné vztahy ● orientuje se v základních etických zásadách svazujících média a ve svých právech ve vztahu k médiím	Vnější vlivy na chování médií ● legislativa, lobby, agentury, PR, financování, etické kodexy, právo na opravu a odpověď	
Žák: ● popíše, jaká zaměstnání vykonávají lidé v médiích, funkce členů produkčního týmu ● aktivně se zapojí do přípravy vlastních materiálů psaných i nahrávaných ● spolupracuje v týmu spolužáků, analyzuje role jednotlivých členů týmu	Lidé v médiích ● organizace práce v médiích ● práce v produkčním týmu „školního média ● příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných, ● komunikace a spolupráce v týmu	

Mediální produkty a jejich význam		
Žák: ● rozlišuje mediální kategorie a mediální sdělení, ● orientuje se v mediální produkci a formách mediálního sdělení ● rozkrývá jejich vzájemné ovlivňování	Mediální produkty a mediálních sdělení ● kategorie (noviny, časopisy, rozhlas, televize, internet) ● formy mediálního sdělení (zpravodajství, komentář, dokument, seriál, poradna…)	
Žák: ● popíše kritéria, dle kterých média vybírají své zprávy a pořady ● chápe vztah mezi mediálním produktem a skutečností ● rozlišuje a analyzuje jednotlivé výrazové prostředky, které média používají při identifikaci, upoutání pozornosti atd. ● charakterizuje stereotypy v mediálních sděleních a předsudky používané ve zpravodajství, dramatické tvorbě a zábavných pořadech	Rozbor aktuálního zpravodajství ● kritéria pro výběr zpráv ● vztah mezi mediálními produkty a skutečností ● výrazové prostředky (jazykové kódy, znělky, obálky, zvuky a obrazy) ● stereotypy a vyhodnocení předsudků ve zpravodajství, dramatické tvorbě a zábavných pořadech ● životní styl ne/nabízený v médiích	
Žák: ● na konkrétních ukázkách popíše specifika mediální produkce pro mládež vč. mezigeneračních přesahů, intimity a představ o budoucnosti	Mediální produkce pro mládež ● forma cílených mediálních obsahů ● videohry	
Žák: ● orientuje se v historii žánru ● rozdělí reklamy podle druhů a forem, což následně aplikuje na konkrétní ukázkách ● kriticky zhodnotí předkládané ukázky reklam i reklamní produkci v současných médiích ● v týmu spolužáků vytvoří vlastní reklamní sdělení	Reklama ● druhy ● historie ● výrazové prostředky ● rozbor kondrétních příkladů ● kritický přístup ● vlastní tvorba	

Žák: ● aktivně ve skupinách spolupracuje na tvorbě vlastní reklamy, reportáže, zpravodajství či jiné formě mediálního sdělení	Praktická část: ● tvorba reklamy, reklamní kampaně, reportáže, zpravodajství, časopisu, popř. televizního vystoupení	
Uživatelé		
Žák: ● rozlišuje jednotlivé uživatele médií ● popíše úlohu publika a své poznatky aplikuje na konkrétním příkladě ● popíše a analyzuje návyky vznikající při užívání médií, doloží konkrétními příklady	Užívání médií ● veřejnost, občané ● publikum (moc a síla, návštěvnost) ● konzumenti, uživatelé ● návyky při užívání médií (struktura dne, boj o ovladač, uspořádání nábytku vzhledem k televizi)	
Žák: ● určí jednotlivé cílové skupiny, popíše jejich chování a využitelnost	Cílová skupina (čtenářská, posluchačská, divácká; vybrané skupiny) ● komunity fanoušků	
Účinky mediální produkce a vliv médií		
Žák: ● rozliší vlivy, kterými na nás média působí, analyzuje jejich dopad na chování cílových skupin ● orientuje se v jazykových a jiných kódech používaných médii ● chápe dopady mediální produkce na společnost (její hodnoty…)	Vlivy médií ● negativní/pozitivní (násilí, pornografie, jazyková kultura, dokument, společenské hodnoty, konverzační témata, sport)	

Role médií v moderních dějinách		
Žák: ● rozlišuje a popíše postavení člověka v tradiční a moderní společnosti ● vysvětlí význam knihtisku, zavedení vysílání a digitalizace ● vysvětlí, proč vedle sebe existují tradiční a moderní média (rozhlas, internet…)	Postavení člověka v tradiční a moderní společnosti ● význam knihtisku ● význam vysílání, digitalizace ● kontinuální využívání tradičních a digitálních médií	
Žák: ● na konkrétních ukázkách vysvětlí a analyzuje základní pojmy ● orientuje se v historii a vývoji bulváru ● popíše formy komunikace od vzniku jazyka ● chápe důvod, proč se agresor vždy v prvé řadě snaží ovládnout média ● vysvětlí význam regionálních médií	Masmédia a maskomunikace a masspolečnost ● vysvětlení pojmů a rozbor ukázek ● bulvár – pojem, historie, vývoj ● formy komunikace od počátku k dnešku ● formování světonázoru prostřednictvím médií ● média a agresor (snaha ovládání mas prostřednictvím médií, boj o rozhlas…) ● regionální význam médií	

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU MATEMATIKA

Obsah předmětu

Předmět matematika realizuje obsah vzdělávací oblasti i oboru Matematika a její aplikace RVP DG. Matematika rozvíjí především logické myšlení, ale také paměť. Napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení, vede ke srozumitelné a věcné argumentaci. Neméně významným aspektem je rozvoj geometrické představivosti jak v rovině, tak v prostoru. Těžiště výuky spočívá v aktivním osvojení strategie řešení úloh a problémů, v ovládnutí nástrojů potřebných pro vysokoškolské studium i pro běžný život, v pěstování schopnosti aplikace do praxe. Důraz klademe na logické úsudky, srozumitelnou a věcnou argumentaci a na schopnost správné interpretace informací šířených různými informačními zdroji i s využitím digitálních technologií. Uvedené cíle jsou dlouhodobé a proto je i rozpracování vzdělávacího obsahu a jeho časové určení pojato obecně. Bližší rozpracování obsahují učební plány.

Integruje vybrané tematické okruhy průřezových témat **OSV** (Osobnostní a sociální výchova-rozvoj schopností poznávání; kreativita; Sociální rozvoj – komunikace a kooperace; Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti) a **MEV** (Mediální výchova-kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, finanční matematika).

Časové vymezení předmětu

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník
Hodin/týden	4	4	3+1	3+1	4	3

Organizace výuky

Těžištěm matematického vzdělání je především výuka v povinných hodinách matematiky. Individuální přístup k profilu matematického vzdělání umožňujeme nabídkou volitelného předmětu Matematický seminář, který je nabízen v 5. a 6. ročníku bilingvního studia v časové dotaci 2 hodiny týdně (poskytuje nadstavbu k základnímu kurzu matematiky) a nabídkou možnosti účasti v soutěžích (Matematická olympiáda, Pythagoriáda, internetová matematická olympiáda Mathing, Logická olympiáda, Náboj, Matematický klokan, Matematický šampionát, Finanční gramotnost).

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro dosažení výchovných a vzdělávacích cílů používáme při výuce matematiky zejména následující strategie:

KOMPETENCE K UČENÍ

- Podnětnými úkoly rozvíjíme logické myšlení, geometrickou a funkční představivost a kombinační schopnosti studenta.
- Systémem samostatných prací a plánovaných hodnocených forem učíme žáky naplánovat své učební činnosti a rozvrhnout je v čase.
- Seznamujeme studenty s obecně užívanými matematickými termíny, znaky a symboly a vyžadujeme, aby s nimi operovali a hledali jejich souvislosti.

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- Při společném řešení úloh i při hodnocení vedeme studenty k aktivnímu užívání odborného vědeckého jazyka v písemném i ústním projevu.
- Při společném řešení úloh, odvozování a při ústním zkoušen vedeme studenty k diskusi s pedagogem i spolužáky a žádáme vysvětlení a obhájení zvolených postupů.

PRACOVNÍ KOMPETENCE

- Učíme studenty pracovat aktivně s kalkulátory.
- Klademe důraz na to, aby studenti dokázali kvalitně a bezpečně pracovat se základními pomůckami při jednoduchých geometrických konstrukcích v sešitech i na tabuli.

NABÝVÁNÍ SOCIÁLNÍCH KOMPETENCÍ

- Diskusí nad kvalitou splněných úkolů, společným hodnocením pomáháme studentovi, aby si vytvořil představu o svých schopnostech a dovednostech.

Kompetence k řešení problému

- Předkládáme studentům problémové úlohy, jejichž řešením se učí zvolit vhodný matematický model a postup.
- Společným i samostatným řešením úloh s fyzikální, biologickou a ekonomickou problematikou vedeme studenty k pochopení role matematiky pro jiné vědy a v praxi

1. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Množiny		
Žák: ● se seznamuje s množinovou symbolikou; ● operuje s intervaly.	● základní množinová symbolika ● způsoby zadání množin a vztahy mezi množinami ● průnik a sjednocení množin ● intervaly	
Přirozená čísla		
Žák: ● užívá pojem přirozené číslo, počítá s přirozenými čísly; ● zná vlastnosti početních operací; ● využívá je při jednodušších výpočtech; ● užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh.	● číslo a číslice ● přirozená čísla na číselné ose ● sčítání, odčítání, násobení a dělení v množině přirozených čísel ● číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie	
Dělitelnost		
Žák: ● využívá poznatky z dělitelnosti při modelování a řešení vhodných úloh; ● písemně sčítá, odčítá, násobí i dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem;	● násobek, dělitel ● dělitelnost součtu, rozdílu, součinu ● znaky dělitelnosti čísly 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 ● prvočísla a čísla složená, rozklad složených čísel	

● čte a používá běžné symbolické zápisy týkající se dělitelnosti.	● společný dělitel, soudělná a nesoudělná čísla, společný násobek ● výpis všech dělitelů daného čísla ● nejmenší společný násobek, největší společný dělitel	
Celá čísla		
ák: ● užívá pojmy celé číslo, kladné, záporné číslo, navzájem opačná čísla; ● počítá s celými čísly, zná vlastnosti početních operací a využívá je při výpočtech.	● celá čísla na číselné ose ● sčítání, odčítání, násobení a dělení v množině celých čísel ● čísla navzájem opačná	
Desetinná čísla		
ák: ● užívá pojem desetinné číslo; ● zaokrouhluje des. č., vyjadřuje jeho pomocí vztah mezi částí a celkem; ● počítá s desetinnými čísly; ● zná vlastnosti početních operací a využívá je při jednodušších výpočtech.	● desetinná čísla na číselné ose ● sčítání, odčítání, násobení a dělení v desetinných číslech	**F:** převádění jednotek
Racionální čísla		
ák: ● užívá pojmy zlomek a smíšené číslo; ● vyjadřuje vztah mezi částí a celkem (zlomkem, desetinným číslem, procentem) a počítá s nimi;	● zlomky, smíšená čísla, čísla periodická, převrácené číslo, složené zlomky, racionální čísla na číselné ose ● rozšiřování a krácení zlomků	

● zná vlastnosti početních operací a využívá je při výpočtech; ví, co jsou navzájem převrácená či opačná čísla; ● užívá pojem periodické číslo, umí ho zapsat, převést na zlomek a porovnat s jinými čísly.	● sčítání, odčítání, násobení a dělení v množině racionálních čísel s výjimkou periodických čísel	
Reálná čísla		
ák: ● zvládá orientaci na číselné ose ● odhaduje co nejpřesněji druhou a třetí mocninu a odmocninu čísla; ● používá kalkulátor k výpočtu druhé a třetí mocniny i odmocniny ● vyjadřuje číslo ve zkráceném i rozvinutém tvaru s pomocí mocnin 10; ● užívá posloupnost všech přirozených, celých, racionálních a reálných čísel; ● počítá a upravuje číselné výrazy s mocninami a odmocninami; ● zaokrouhluje a provádí odhady; ● operuje s intervaly.	● racionální a iracionální čísla, číselná osa ● intervaly a operace s nimi ● druhá a třetí mocnina a odmocnina ● vyšší mocniny a počítání s nimi ● mocniny se záporným exponentem, exponent nula	**F:** úpravy vzorců, vyjádření neznámé ze vzorce
Úhel		
ák: ● zdůvodňuje a využívá polohové i metrické vlastnosti základních útvarů v rovině; ● definuje úhel jako množinu bodů, umí ho pojmenovat, sestrojit, porovnat, přenést; ● umí určit velikost úhlu měřením i výpočtem;	● bod, přímka, polopřímka, úsečka ● úhel, jeho velikost, sestrojení, přenášení, osa úhlu, druhy úhlů ● vzájemná poloha dvou přímek v rovině, vzdálenosti bodů a přímek ● dvojice úhlů	

● rozeznává druhy úhlů podle jejich velikosti; ● sestrojuje kolmici a rovnoběžku s danou přímkou; ● rozpozná dvojice úhlů a užívá jejich vlastností; ● čte a používá geometrické symbolické zápisy; ● kvalitně rýsuje; ● užívá a ovládá převody jednotek délky.		
Mnohoúhelníky		
ák: ● rozpozná, charakterizuje, třídí, umí sestrojit nebo alespoň načrtnout jednoduché geometrické obrazce; ● rýsuje, rozpozná a pojmenuje konvexní i nekonvexní čtyřúhelník a další útvary s ním spojené; využívá jejich vlastnosti při řešení různých úloh; ● spočítá obvod čtyřúhelníku a obsah lichoběžníku a rovnoběžníku; ● čte a používá běžné symbolické zápisy.	● mnohoúhelník ● konvexní a nekonvexní geometrický útvar ● pravidelné mnohoúhelníky ● konvexní a nekonvexní čtyřúhelníky ● rovnoběžníky a lichoběžníky, jejich obvody, obsahy	**OSV:** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – kreativita
Trojúhelníky a čtyřúhelníky		
ák: ● rýsuje, rozeznává a pojmenovává trojúhelník a další útvary s ním spojené, užívá jejich vlastnosti při řešení různých úloh; ● užívá trojúhelníkovou nerovnost; ● užívá a ovládá převody jednotek obsahu; ● odhaduje a vypočítá obvod i obsah trojúhelníku a čtyřúhelníku; ● používá Pythagorovu větu pro výpočet třetí strany v pravoúhlém trojúhelníku;	● trojúhelník ● vnitřní a vnější úhly ● střední příčky, těžnice, výšky ● kružnice opsaná a vepsaná ● obvod a obsah trojúhelníku ● Pythagorova věta ● modelování a simulace v GeoGebře ● trojúhelník rovnoramenný, rovnostranný, různostranný	**Vv:** antické umění **ICT:** užití aplikačního sw.

● pomocí obrácené Pythagorovy věty rozhoduje o existenci pravoúhlého trojúhelníku; ● ovládá software GeoGebra a s jeho pomocí analyzuje a řeší problémové úlohy ● čte a používá běžné symbolické zápisy týkající se trojúhelníků.	● trojúhelník ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý ● čtyřúhelník (rovnoběžník, lichoběžník, deltoid) ● obvody a obsahy čtyřúhelníků	
Číselné výrazy		
ák: ● vypočítá hodnotu i složitějších číselných výrazů; ● počítá a upravuje číselné výrazy s mocninami a odmocninami.	● hodnota číselného výrazu ● pravidla pro počítání s číselnými výrazy ● úpravy číselných výrazů ● číselné řady a analogie	
Mnohočleny I.		
ák ● matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných ● určuje hodnoty výrazů s proměnnými ; ● rozpozná mnohočlen, jeho členy a stupeň; ● sčítá, odčítá, násobí mezi sebou mnohočleny; ● dělí mnohočleny jednočlenem.	● proměnná ● výrazy s proměnnými a dosazování do nich ● mnohočleny ● sčítání, odčítání a násobení mnohočlenů ● dělení mnohočlenů jednočlenem ● úprava výrazů se závorkami, výrazy s racionálními čísly (zlomky i desetinná čísla)	**OSV**: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
Mnohočleny II.		
ák: ● umocňuje jednočleny;	● umocňuje jednočleny	**F:** vyjádření neznámé ze vzorce

● dvojčleny umocňuje podle vzorců pro druhou mocninu součtu a rozdílu; ● rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním i pomocí vzorců; ● upravuje a zjednodušuje výrazy pomocí základních pravidel.	● dvojčleny umocňuje podle vzorců pro druhou mocninu součtu a rozdílu ● rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním i pomocí vzorců ● upravuje a zjednodušuje výrazy pomocí základních pravidel	**OSV**: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
Rovnice a nerovnice		
ák: ● rozliší rovnost a rovnici; ● řeší rovnici pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku; ● formuluje a analyzuje reálný problém pomocí rovnice a řeší ho pomocí rovnice; ● diskutuje počet řešení lineární rovnice; ● vytváří nákresy a schémata k řešení slovně formulovaných úloh; ● řeší lineární nerovnici, řešení umí zapsat intervalem.	● rovnost, rovnice ● ekvivalentní úpravy rovnic ● lineární rovnice a nerovnice ● počet řešení lineární rovnice ● výpočet neznámé ze vzorce ● slovní úlohy řešené pomocí rovnic	**F:** úlohy o pohybu
Procenta a promile		
ák: ● vyjadřuje část celku v procentech a v promile; ● řeší jednoduché úlohy s procenty nebo promile; ● řeší aplikační úlohy na procenta.	● procento, promile ● základ, procentová část a počet procent ● úrok, jednoduché úrokování	**M:** finanční matematika **OSV**: Sociální komunikace **MEV:** Mediální produkty a jejich významy – kritické

		čtení a vnímání mediálních sdělení
Kružnice, kruhy		
Žák: ● rýsuje, rozpozná a pojmenuje kružnici a kruh a další útvary s nimi spojené; využívá jejich vlastnosti při řešení různých úloh; ● rozhoduje o vzájemné poloze přímky a kružnice nebo kruhu; ● rozhoduje o vzájemné poloze dvou kružnic nebo kruhů; ● provádí odhady i výpočty s požadovanou přesností; účelně používá kalkulačku; ● odhaduje a spočítá délku kružnice i oblouku, obsah kruhu i jeho části; ● ovládá software GeoGebra a s jeho pomocí analyzuje a řeší problémové úlohy.	● kruh, kružnice ● poloměr, průměr, konstanta π, tětiva ● středový úhel ● kruhová úseč, výseč, mezikruží ● vzájemná poloha kružnice (kruhu) a přímky, vzájemná poloha dvou kružnic nebo kruhů ● Thaletova kružnice, Thaletova věta ● délka kružnice a oblouku, obsah kruhu, kruhové výseče a mezikruží ● modelování a simulace v GeoGebře nebo obdobném programu	**Vv:** středověk – románská a gotická kultura **OSV**:Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – kreativita; rozvoj schopností poznávání **ICT:** užití aplikačního sw.

2. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Válce		
Žák: ● užívá a ovládá převody jednotek objemu; ● odliší válec od ostatních těles; ● dovede ho charakterizovat a načrtnout; ● rýsuje síť válce, vypočítá jeho povrch a objem; ● řeší úlohy na prostorovou představivost a aplikuje je v praxi.	● válec a jeho síť ● povrch a objem válce	
Konstrukční úlohy		
Žák: ● načrtne a sestrojí rovinné útvary ● používá věty o shodnosti trojúhelníků při jejich sestrojování, ve výpočtech ● k efektivnímu řešení či modelování problémů využívá prostředky ICT, ovládá je a vhodně aplikuje ● aplikuje algoritmický přístup k řešení konstrukčních úloh.	● shodnost ● věty o shodnosti trojúhelníků ● vzdálenosti, odchylky ● množiny bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice) ● konstrukce mnohoúhelníků ● netradiční geometrické úlohy	**OSV:** Morálka všedního dne – řešení problémů a rozhodovací dovednosti **ICT:** práce s GeoGebrou
Lomené výrazy		

Žák: ● rozpozná lomený výraz, určí podmínky jeho existence; ● rozšiřuje a krátí lomený výraz; ● sčítá, odčítá, násobí a dělí lomené výrazy.	● lomené výrazy s proměnnými a dosazování do nich ● sčítání, odčítání, násobení a dělení lomených výrazů	
Rovnice a jejich soustavy		
Žák: ● řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli; ● řeší různými metodami soustavy dvou rovnic se dvěma neznámými; ● formuluje pomocí rovnic a soustav rovnic reálné problémy a umí je řešit; ● uplatňuje algoritmické myšlení k řešení problémových úloh.	● rovnice s neznámou ve jmenovateli (jen lineární) ● soustava dvou lineárních rovnic o dvou neznámých ● slovní úlohy řešené rovnicemi nebo soustavami rovnic	
Úměrnosti		
Žák: ● vyjadřuje vztah mezi celkem a jeho částmi poměrem, a to i postupným poměrem, spočítá neznámý člen úměry; ● rozpozná přímou a nepřímou úměrnost; ● řeší trojčlenkou jednoduché úlohy s úměrnostmi a procenty; ● pracuje s měřítkem mapy, plánu i výkresu.	● poměr, úměra, postupný poměr ● přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka ● měřítko	**Z:** měřítko mapy **Vv:** renesance **Ch:** výpočty z rovnic
Podobnost		
Žák:	● podobnost útvarů ● věty o podobnosti trojúhelníků ● užití podobnosti	

● rozpozná podobné útvary, rozhoduje o podobnosti trojúhelníků podle vět o podobnosti trojúhelníků, využívá je při výpočtech; ● užívá podobnost při řešení slovních úloh; ● čte a používá běžné symbolické zápisy, které se týkají podobnosti.		
Zobrazení		
ák: ● načrtne i sestrojuje obraz útvaru v osové i středové souměrnosti, v posunutí i otočení; ● sestrojuje obraz útvaru ve stejnolehlosti; ● symbolicky zapisuje shodnost a podobnost útvarů i zobrazení útvaru; rozpozná, zda jde o shodnost přímou či nepřímou; ● ovládá potřebné prostředky ICT (GeoGebru).	● jednoduché geometrické útvary a jejich shodnost, shodnost přímá a nepřímá ● osová souměrnost, středová souměrnost ● samodružný bod, vzor a obraz ● využití digitálních technologií ● posunutí ● otočení ● stejnolehlost	**Bi:** souměrnost, asymetrie **Bi:** krystalové soustavy, vnitřní stavba nerostů, stavba rostlinného těla **ICT:** práce s GeoGebrou
Funkce		
ák: ● vyjadřuje reálné situace pomocí funkčních vztahů, ty prezentuje rovnicí, tabulkou a grafem; řeší tak i některé slovní úlohy; ● používá funkci jako závislost závisle a nezávisle proměnné veličiny; ● určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti	● pravoúhlá soustava souřadnic ● závislosti veličin, přímá a nepřímá úměrnost ● definice a způsoby zadání funkce ● definiční obor a obor hodnot funkce ● lineární funkce, konstantní funkce	**OSV:** Morálka všedního dne – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

● čte a používá běžné symbolické zápisy týkající se funkcí.		
Tělesa		
Žák: ● orientuje se v prostoru, rozvíjí svou prostorovou představivost; ● řeší úlohy na prostorovou představivost; ● odliší hranol od ostatních těles, dovede ho charakterizovat ; ● charakterizuje kužel, jehlan a kouli; ● používá náčrty a sítě těles; ● vypočítá povrch a objem těles; ● analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.	● kolmý hranol, pravidelný n-boký hranol ● kvádr a krychle ● zobrazení těchto těles ve volném rovnoběžném promítání a jejich síť ● rotační válce ● jehlany ● rotační kužely ● koule	
Úvod do statistiky		
Žák: ● pracuje se základními statistickými údaji; ● vyhledává, vyhodnocuje, porovnává a zpracovává data ● spočítá aritmetický průměr; ● vypracuje jednoduchou tabulku; ● užívá výpočetní techniku ke zvýšení efektivnosti své činnosti a ke zpracování dat a k týmové spolupráci ● orientuje se ve sloupcových i kruhových grafech a diagramech, vytváří je a umí z nich vyčíst informace.	● četnost znaku ● aritmetický průměr, modus, medián ● tabulky, diagramy a grafy – příklady z praktického života	**ICT:** zpracování a prezentace dat v tabulkovém editoru

3. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Výroková logika		
Žák: ● užívá správně logické spojky a kvantifikátory ● určuje pravdivostní hodnotu jednoduchých i složených výroků a výroků o množství ● tvoří správně negace výroků, výroků o množství, konjunkce a disjunkce	● výrok, hypotéza ● složené výroky a jejich pravdivost ● negace, ● výroky s kvantifikátory	**OSV:** Sociální komunikace – důraz na přesné vyjadřování vede k argumentační přesnosti
Množiny a číselné obory		
Žák: ● určí množinu výčtem prvků, charakteristickou vlastností a množinovými operacemi ● používá konstanty a proměnné k zápisu slovního textu ● vyjádří obsah sdělení zapsaného symbolicky slovně ● charakterizuje podmnožiny reálných čísel, vztahy mezi nimi a zařadí do nich čísla ● aplikuje dělitelnost přirozených čísel ● provádí aritmetické operace v jednotlivých číselných oborech, upravuje číselné výrazy ● používá různé zápisy reálného čísla ● operuje s intervaly ● odhaduje výsledky matematických operací ● účelně využívá kalkulátor	● množina, způsoby zadání ● inkluze (počet podmnožin) a rovnost množin ● operace s množinami (průnik, sjednocení, rozdíl, doplněk) ● číselný obor, uzavřenost vůči operacím ● přirozená čísla (prvočísla a čísla složená, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, počet dělitelů, dělitelnost), operace ● celá čísla (absolutní hodnota, číslo opačné) ● racionální čísla (zlomek, desetinné číslo, procento, poměr, periodické číslo), operace ● reálná čísla (mocnina, odmocnina, geometrický význam absolutní hodnoty reálného čísla), operace ●	rozvíjí se smysl pro reálný odhad
Algebraické výrazy		

Žák: ● stanovuje definiční obor výrazu ● provádí početní operace s mnohočleny ● rozkládá mnohočleny na součin (vytýkáním i pomocí vzorců) ● upravuje výrazy (včetně lomených) s proměnnými ● operuje s mocninami s celočíselným exponentem a druhými i třetími odmocninami ● provádí částečné odmocnění ● provádí usměrňování zlomků ● geometricky interpretuje číselné a algebraické vztahy	● mnohočleny ● lomené výrazy ● výrazy s mocninami s celočíselným i racionálním exponentem ● jednoduché odmocniny (druhé i třetí), n-tá odmocnina ● částečné odmocnění a usměrnění	
Rovnice a nerovnice		
Žák: ● určí obor rovnice, stanoví podmínky a užívá správně symboliku ● vyjadřuje neznámou ze vzorce ● rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy ● zdůvodní, kdy je zkouška nutnou součástí řešení ● užívá rozkladů polynomů pro řešení rovnic a nerovnic ● řeší v **R** lineární a kvadratické rovnice i nerovnice a jejich soustavy ● diskutuje řešitelnost a počet řešení ● aplikuje získané dovednosti při řešení praktických úloh	● lineární rovnice a nerovnice v R (bez parametrů a absolutní hodnoty) ● slovní úlohy ● součinový a podílový tvar rovnic a nerovnic ● kvadratické rovnice (diskriminant) a nerovnice v R (bez parametrů a absolutní hodnoty) ● vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice, rozklad kvadratického trojčlenu na součin prvočinitelů ● rovnice s neznámou ve jmenovateli ● soustavy lineárních rovnic ● soustavy lineárních nerovnic a jejich grafické řešení	**OSV:** Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů **F:** úlohy o pohybu **Ch:** úlohy o směsích
Planimetrie		
Žák: ● používá geometrické pojmy a symboliku ● definuje a třídí geometrické útvary v rovině ● diskutuje vzájemné polohy geometrických útvarů, vzdálenosti i odchylky	● základní rovinné útvary, jejich klasifikace a vzájemné polohy (včetně dvojic úhlů, odchylek, vzdáleností) ● mnohoúhelníky (klasifikace, prvky, vlastnosti)	možnost využití GG rozvíjení analyticko-syntetického myšlení

● charakterizuje vlastnosti útvarů a využívá je při řešení početních i konstrukčních úloh ● formuluje a užívá věty o shodnosti i podobnosti, větu Pythagorovu i Euklidovy věty ● užívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků ● určuje obsahy a obvody útvarů ● při početním řešení geometrické úlohy aplikuje funkční vztahy, pracuje s proměnnými i reálnými čísly, upravuje výrazy ● využívá náčrt při řešení planimetrické úlohy ● popíše schéma řešení konstrukční úlohy ● rozlišuje polohové a nepolohové úlohy ● charakterizuje a sestrojí základní množiny všech bodů dané vlastnosti ● zobrazí geometrické útvary v středové i osové souměrnosti, otočení, posunutí ● řeší planimetrické úlohy motivované praxí	● trojúhelníky (klasifikace, prvky, vlastnosti), shodnost a podobnost trojúhelníků, Pythagorova věta, obvody a obsahy ● čtyřúhelníky (klasifikace, prvky, vlastnosti), obvody a obsahy ● kruh, kružnice, úhly v kružnici, obvody a obsahy, vzájemné polohy kružnic a přímek ● množiny bodů dané vlastnosti ● shodná zobrazení (osová a středová souměrnost, posunutí, otočení)	

4. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Funkce		
Žák: ● rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti, definiční obor a obor hodnot ● přiřazuje vzájemně argument a funkční hodnotu zadané funkce ● modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí ● geometricky interpretuje funkční vztah ● aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí i vztahy mezi těmito funkcemi ● užívá vlastností funkcí a jejich symetrií při konstrukci jejího grafu ● řeší reálné úlohy s pomocí známých funkcí ● rozlišuje úpravy rovnic (ekvivalentní a neekvivalentní) ● aplikuje poznatky o funkcích při řešení rovnic i nerovnic a při určování kvantitativních vztahů mezi veličinami	● základní poznatky o funkcích – pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, rovnost funkcí ● způsoby zadání funkce, graf funkce ● vlastnosti funkcí (monotónnost, omezenost, extrémy) ● lineární funkce, funkce absolutní hodnota ● jednoduché lineární rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou ● kvadratická funkce ● kvadratické rovnice a nerovnice – početně i graficky ● lineární lomená funkce ● mocninná funkce ● funkce druhá odmocnina ● exponenciální funkce ● exponenciální rovnice ● logaritmická funkce ● logaritmické rovnice	
Goniometrické funkce		
Žák: ● převádí stupňovou míru na obloukovou a naopak ● definuje goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku i pro obecný argument ● načrtne graf goniometrické funkce zadané předpisem ● provádí úpravy výrazů s goniometrickými funkcemi	● úhel, orientovaný úhel, základní úhel, stupňová a oblouková míra ● goniometrické funkce a jejich vlastnosti ● vztahy mezi goniometrickými funkcemi ● goniometrické výrazy, rovnice	**F:** kmitání

● řeší goniometrické rovnice a nerovnice		
Trigonometrie		
Žák: ● užívá sinovou a kosinovou větu při řešení úloh ● řeší pravoúhlý i obecný trojúhelník ● užívá náčrt a aplikuje znalosti trigonometrie při řešení praktické trigonometrické úlohy ● zná význačné hodnoty goniometrických funkcí a základní vztahy mezi nimi	● sinová a kosinová věta ● trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku	**F:** skládání sil
Stereometrie		
Žák: ● zobrazí ve volném rovnoběžném promítání jednoduchá tělesa (zejména hranoly) ● využívá náčrt při řešení prostorového problému ● diskutuje vzájemné polohy bodů, přímek a rovin ● konstruuje rovinný řez hranolů a jehlanů ● konstruuje průsečík přímky a hranolu, průsečnici rovin ● definuje pojem odchylka a vzdálenost a umí je určit ● charakterizuje základní mnohostěny, rotační tělesa, části koule a kulové plochy ● určí objemy a povrchy základních mnohostěnů, rotačních těles, koule a jejich částí ● řeší stereometrické úlohy motivované praxí ● užívá intuitivně pojem zobrazení a souměrnosti v prostoru	● volné rovnoběžné promítání ● polohové vlastnosti bodů, přímek a rovin, ● řez hranolů rovinou ● průsečík přímky a hranolu ● průsečnice rovin ● konstrukce rovinných řezů, ● základní metrické vlastnosti (kolmost, odchylky a vzdálenosti), ● základní tělesa, povrchy a objemy těles	možnost využití GeoGebry

5. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Analytická geometrie		
Žák: ● při řešení úloh užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině (parametrické, obecné, směrnicový tvar) ● řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině ● využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření ● z analytického vyjádření (z osové nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce ● řeší základní analyticky úlohy o vzájemné poloze přímky a kuželosečky	● soustava souřadnic v rovině a prostoru ● vektorová algebra – operace s vektory, lineární závislost, skalární, vektorový a smíšený součin, ● analytická geometrie v rovině – analytická vyjádření přímky v rovině, kuželosečky (kružnice, elipsa, parabola a hyperbola) ● soustavy lineárních a kvadratických rovnic	možnost využití GeoGebry
Kombinatorika a pravděpodobnost, statistika, práce s daty		
Žák: ● vytváří model pomocí kombinatorických skupin ● řeší praktické úlohy (kombinatorické pravidlo součtu a součinu) ● využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti, upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly ● řeší rovnice s kombinačními čísly a faktoriály ● provádí diskuzi nad statistickými informacemi ● volí a užívá různé statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku)	● faktoriál, kombinační čísla a jejich vlastnosti (Pascalův trojúhelník) ● elementární kombinatorické úlohy, variace, permutace a kombinace bez opakování, variace s opakováním ● binomická věta ● jednoduché výrazy, rovnice a nerovnice s kombinačními čísly a faktoriály ● náhodný jev a jeho pravděpodobnost, pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů, nezávislost jevů	**ICT:** možnost využití Excelu

● reprezentuje grafické soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám	● práce s daty - analýzy a zpracování dat různými způsoby; statistický soubor a jeho charakteristiky (aritmetický, geometrický a harmonický a vážený aritmetický průměr, medián, modus, percentil, směrodatná odchylka, kvartil, mezikvartilová odchylka)	

6. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Logická výstavba matematiky		
Žák: ● rozlišuje definici, větu (předpoklad, závěr) ● pozná správný a nesprávný úsudek ● chápe podstatu důkazu věty	● definice, věta ● důkazy přímé, nepřímé, důkazy sporem a matematickou indukcí ● vybrané úlohy TSP	
Posloupnosti a řady		
Žák: ● definuje pojem posloupnosti (včetně různých způsobů určení), aritmetické a geometrické posloupnosti ● vysvětlí rozdíl mezi posloupností a funkcí ● rozhodne o vlastnostech zadané posloupnosti ● používá základní vztahy pro aritmetickou a geometrickou posloupnost ● využívá poznatků o posloupnostech v praktických úlohách – zejména v situacích, kdy dochází k pravidelnému růstu či poklesu veličin ● řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o posloupnostech	● posloupnost – určení (výčet prvků, vzorec pro n-tý člen; graf posloupnosti) a vlastnosti (monotónnost, omezenost) ● aritmetická a geometrická posloupnost, aplikace ● nekonečná geometrická řada	
Daňová a finanční matematika		
Žák: ● ovládá práci s procenty ● vysvětlí z funkčního hlediska složené úrokování ● řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice	● jednoduché úlohy z praxe ● využití geometrické posloupnosti a řady – jednoduché úlohy ● jednoduché a složené úrokování ● daň z úroku, čistý výnos	daně

	● základní úlohy z finanční matematiky ● posouzení výhodnosti nabízených finančních produktů	
Systematizace a cílené opakování učiva		
Žák: ● systematizuje jednotlivé poznatky ● vytváří ucelenou strukturu matematických poznatků	● cílené opakování učiva 3. až 6. ročníku	

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU FYZIKA

Obsah předmětu

Realizuje se obsah vzdělávacího oboru Fyzika RVP DG.

Realizují se tematické okruhy průřezových témat Environmentální výchova RVP DG a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech RVP DG.

Na předmět navazuje volitelný Seminář a cvičení z fyziky pro poslední dva ročníky studia.

Ve vyučování fyzice mají žáci získat představu o zákonitostech a podstatě přírodních jevů, o souvislostech s ostatními přírodovědnými obory a získat základy pro případné další studium přírodovědného zaměření.

Charakteristickým rysem předmětu jsou jeho významné souvislosti se všemi přírodovědnými předměty.

Žák je veden k tomu, aby zejména

- chápal, že přírodní jevy mají fyzikální příčiny,
- rozuměl různým typům fyzikálních dějů, uměl tyto znalosti aplikovat,
- využíval matematický aparát pro odvození jednoduchých fyzikálních vztahů,
- aplikoval své znalosti při provádění praktických měření.

Fyzika učí žáka souběžně používat teoretické i empirické prostředky. Žák si osvojuje schopnost soustavného, záměrného pozorování, často s nastavením počátečních podmínek. Během studia se žák postupně učí abstrahovat a vytvářet fyzikální modely reality, k nimž najde i vhodný matematický popis.

Fyzikální zkoumání (řízené učitelem) nutí žáky formulovat otázky a hledat na ně odpovědi. Povzbuzuje touhu po pravdivosti a vede k hledání pravdy o světě i vesmíru, ve kterém žijeme. Žák je přitom veden vědomí, že tímto fyzikálním poznáním se pravda o světě, vesmíru i člověku nevyčerpává.

Časové vymezení předmětu

Šestileté studium – týdenní hodinová dotace:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník
Hodin/týden	2	2	2	2	2	0

Organizace výuky

Předmět je realizován formou vyučovacích hodin v odborné nebo kmenové učebně. Vyučovací hodiny jsou věnovány výkladu nového učiva, řešení teoretických úloh, problémů a příkladů doplněné o frontální i žákovské pokusy v laboratoři fyziky.

Výchovné a vzdělávací strategie	- Učitel vede žáky, aby kvalitně prezentovali své znalosti – kompetence komunikativní. - Učitel dbá na bezpečnost práce v laboratoři, vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví i zdraví ostatních, zdůrazňuje zásady první pomoci v případě úrazu – kompetence občanské. - Učitel vede žáky k tomu, aby řešili fyzikální úlohy jak samostatně, tak ve spolupráci ve skupině – kompetence k řešení problémů. - Učitel podněcuje a řídí diskuse nad řešeními, hledání řešení, vede žáky k prezentacím vlastních postupů řešení – kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské. - Učitel zadává úkoly formou skupinová práce – kompetence sociální a personální, kompetence občanské. - Žáci mohou zpracovat projekt s fyzikální tématikou. Téma zpracují a vlastní výsledky prezentují a obhajují – kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů. - Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy – kompetence k učení, kompetence k řešení problémů.

1. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Práce, energie, teplo		
Žák: ● využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem ● určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa ● využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie při řešení konkrétních problémů a úloh ● určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem ● objasní kvalitativně i kvantitativně změny skupenství látek	● Práce a výkon ● Pohybová a polohová energie ● Vnitřní energie a teplo ● Změny skupenství látek	**Ch:** chemické reakce
Elektrické jevy		
Žák: ● objasní silové působení elektrického pole ● rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností ● sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu ● využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	● Elektrický náboj a pole ● Elektrický proud	
Akustika		

Žák: ● rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku ● posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	● Zvukové vlnění, jeho vznik, šíření a vlastnosti	**Hv:** hudební nástroje
Počasí kolem nás		
Žák: ● vysvětlí podstatu meteorologických jevů ● objasní vliv člověka na jevy v atmosféře ● chápe, že žijeme na zelené, nikoliv modré planetě	● Základní meteorologické jevy a jejich fyzikální podstata	**ENV**: Člověk a životní prostředí **Ch:** Částicové složení látek **Z:** Podnebí a počasí

2. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Mechanika		
Žák: ● využívá s porozuměním základní veličiny a jednotky ● rozliší základní a odvozené veličiny a jednotky ● využívá abstraktní představy hmotného bodu při řešení fyzikálních problémů ● rozlišuje inerciální a neinerciální vztažné soustavy a využívá je při popisu fyzikálních dějů ● klasifikuje pohyby a využívá základní kinematické vztahy pro jednotlivé druhy pohybů ● určuje v konkrétní situaci působící síly a jejich výslednici ● využívá Newtonovy zákony při popisu fyzikálních dějů, aplikuje zákony zachování ● určuje dráhový účinek síly ● uvádí souvislost mechanické energie s prací ● aplikuje zákony zachování ● objasní silové působení gravitačního pole a popíše jej příslušnými veličinami ● rozliší tíhovou a gravitační sílu ● objasní s pomocí Newtonova gravitačního zákona pohyby v gravitačním poli ● popisuje posuvný i otáčivý pohyb tuhého tělesa kinematicky i dynamicky	● Soustavy veličin a jednotek ● Kinematika hmotného bodu ● Dynamika hmotného bodu ● Energie hmotného bodu ● Gravitační pole ● Mechanika tuhého tělesa ● Mechanika tekutin	**VMEGS**: žijeme v Evropě **Ch:** složení hmoty **M:** desetinná čísla, převody jednotek, funkční závislost, vyjádření neznámé ze vzorce, lineární a kvadratické rovnice, mocniny a odmocniny, goniometrické funkce, objemy těles **Vv:** Antické umění

● určí v konkrétních situacích síly, momenty sil a výsledný moment ● aplikuje zákony zachování na proudění ideální kapaliny ● využívá poznatky o zákonitostech tlaku v tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů ● předpoví z analýzy sil působících na těleso v tekutině chování tělesa v ní		

3. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Molekulová fyzika a termika		
Žák: ● využívá základní principy kinetické teorie látek při objasňování vlastností látek různých skupenství a procesů v nich probíhajících ● uplatňuje termodynamické zákony při řešení fyzikálních úloh ● vysvětlí stavové změny ideálního plynu užitím stavové rovnice ● rozliší spalovací motory a jejich vliv na životní prostředí ● rozlišuje krystalické a amorfní látky na základě znalosti jejich stavby ● řeší praktické problémy, objasní průběh pružné deformace pomocí Hookova zákona ● užívá zákonitosti teplotní roztažnosti pevných látek ● vysvětlí jevy související s povrchovou silou a energií kapalin ● užívá zákonitosti teplotní roztažnosti kapalin ● objasní kvalitativně i kvantitativně změny skupenství látek ● předvídá děje související se změnami stavu látek za pomoci fázového diagramu	● Základní poznatky molekulové fyziky ● Vnitřní energie,práce,teplo ● Struktura a vlastnosti plynů ● Struktura a vlastnosti pevných látek ● Struktura a vlastnosti kapalin ● Změny skupenství látek	**Ch:** termochemie **ENV**: Člověk a životní prostředí **Z:** Hospodářství **Bi:** Geologické procesy v litosféře **Ch:** Uhlovodíky

Mechanické kmitání a vlnění		
● užívá základní kinematické i dynamické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech kmitavých, harmonických ● objasní princip vzniku a šíření vln, odrazu a interference vlnění	● Vlastní a nucené kmitání ● Mechanické vlnění	**M:** goniometrické funkce

4. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Elektřina a magnetismus		
● objasní silové působení elektrostatického pole ● dovede jej popsat příslušnými veličinami ● objasní s pomocí Coulombova zákona děje v elektrickém poli ● rozlišuje vodič, izolant, polovodič, předvídá jeho chování v elektrickém poli ● objasní podmínky vzniku stejnosměrného elektrického proudu a jeho vedení v kovovém vodiči ● užívá Ohmův zákon a Kirchhoffovy zákony při řešení praktických problémů ● objasní model vedení elektrického proudu v polovodičích ● dovede popsat diodový a tranzistorový jev ● uvádí základní vlastnosti magnetického pole a pomocí nich řeší úlohy ● vysvětlí funkci magnetických zařízení a magnetické vlastnosti materiálu ● objasní základní vlastnosti nestacionárního magnetického pole pomocí Faradayova a Lenzova zákona ● objasní vznik střídavého proudu, popíše jeho charakteristiky	● Elektrický náboj a pole ● Elektrický proud v kovech ● Elektrický proud v ostatních látkách ● Magnetické pole ● Střídavý proud ● Elektromagnetické kmitání a vlnění	ENV: Člověk a životní prostředí

● vysvětlí chování prvků v elektrickém obvodu ● popíše základní principy výroby a vedení elektrického proudu v praxi ● klasifikuje elektromagnetické záření ● využívá analogie elektromagnetického a mechanického vlnění ● předvídá chování elektromagnetického vlnění na základě jeho charakteristik a uvede příklady využití vlnění v praxi		

5. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Optika		
● předvídá na základě vlastností světla jeho chování v daném prostředí ● využívá základy paprskové optiky k řešení praktických problémů ● vysvětlí princip jednoduchých optických přístrojů ● vysvětlí jevy související a disperzí, interferencí a ohybem světla	● Rychlost světla, odraz a lom ● Optická zobrazení ● Vlnové vlastnosti světla	
Moderní fyzika		
● vysvětlí jevy související s pohybem těles, u kterých se rychlost blíží rychlosti světla ● popíše a vysvětlí podstatu fotoefektu ● vymezí základní charakteristické vlastnosti fotonu ● vysvětlí duální podstatu částic ● využívá zákony zachování (energie, hybnosti …) u mikročástic ● vysvětlí zákonitosti jaderných přeměn ● rozliší přirozenou a umělou radioaktivitu ● vysvětlí principy využití jaderné energie ● navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření	● Speciální teorie relativity ● Kvantová fyzika ● Jaderná fyzika	**Ch:** chemická vazba, částicová struktura látek **ENV:** člověk a životní prostředí **Z:** Hospodářství

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU CHEMIE

Obsah předmětu

Obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda vzdělávacího oboru chemie definovaného v RVPG a RVPDG a částečně naplňuje průřezová témata enviromentální výchovy.

Vyučování chemie vede žáky k poznávání vybraných jednodušších chemických látek a reakcí, které jsou především součástí přírody a běžného života lidí. Zároveň získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví.

Vyučovací předmět chemie má poskytnout žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby začali chápat, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcí se dnes člověk neobejde téměř v žádné oblasti své činnosti.

Stálou součástí výuky chemie je průběžné osvojování správného využívaní pojmů, experimentů a vysvětlování pozorovaných jevů, hledání příčin, souvislostí a řešení problémů souvisejících s poznáváním přírody a praktickým životem.

Časové vymezení předmětu

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník
Hodin/týden	2	2	2	2	2	0

Na předmět chemie navazuje volitelný předmět Seminář z chemie pro 5.a 6. ročník studia. Obsah učiva vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP DG a Člověk a svět práce. Výuka probíhá ve třídách, posluchárně chemie,chemické laboratoři.

Organizace výuky

Ve vyučování chemie mají žáci získat představu o molekulové stavbě látek a základních chemických, fyzikálně chemických a biochemických dějích. Důraz je kladen na souvislosti s ostatními přírodovědnými předměty a na zásadní vliv chemických dějů na životní prostředí.

Metody a formy výuky chemie:

- výklad, vysvětlování, instruktáž
- rozhovor, diskuse, heuristická metoda
- demonstrace (přírodnin, modelů, videoukázek)
- pozorování, analýza informací
- referáty žáků
- samostatné práce a projekty žáků
- experiment, laboratorní práce
- přírodovědná vycházka, exkurze

Žák je veden k tomu, aby zejména:

- rozuměl základním typům chemických reakcí a znal jejich postavení v přírodě a v životě
- využíval matematický aparát k základním chemickým výpočtům
- aplikoval své znalosti při provádění laboratorních cvičení
- při provádění laboratorních cvičení spolupracoval ve skupině

výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dokáže:

- Porovnávat vlastnosti látek a jejich přeměn v běžném životě
- Učit se posuzovat věrohodnost informací a zpracovávat je z hlediska důležitosti i objektivity a využívat je k dalšímu učení chemie
- Poznávat smysl osvojovaných postupů pro běžný život
- Poznávat souvislosti zkoumání v chemii
- Učit se samostatně i v týmu experimentovat a porovnávat dosažené výsledky

Kompetence k řešení problémů

Žák dokáže:

- Porovnávat odborné názory, mediální tvrzení, vlastní praktické zkušenosti s významem chemie v každodenním životě člověka

- Samostatně pozorovat vlastnosti látek, chemické reakce a vyhodnocovat praktické závěry pro současnost i budoucnost
- Učit se vyjadřovat závěry na základě získaných vědomostí, tyto závěry umět obhájit

Kompetence komunikativní

- Vést k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či k argumentaci
- Učit se stručně a přehledně sdělovat (ústně i písemně) výsledky svých pozorování, experimentů řešení problémů i běžných úloh
- Učit se obhajovat výsledky své práce i svůj názor na řešení problémů
- Učit se přijímat kritiku a poučit se z ní
- Učit se využívat všechna dostupná informační a komunikační média
- Komunikovat způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální

- Učení se kooperaci a týmové spolupráci při řešení problémů a úloh při posuzování situací v běžném životě
- Učení se porozumět myšlenkám druhých, plynule a kultivovaně mluvit při obhajování vlastních názorů na určitý stav či změnu
- Učení se stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je

Kompetence občanské

- Vedení k poznání možnosti rozvoje a zneužití chemie a učení se odpovědnosti za zachovávání životního prostředí
- Vedení k poznání zásad chování občanů při úniku nebezpečných látek
- Vedení ke komplexnímu nahlížení na základní ekologické souvislosti
- Vedení k poskytnutí dle svých možností účinné pomoci a zodpovědnému chování v krizových situacích
- Vedení k pochopení výhod dodržování pravidel životního stylu

Kompetence pracovní

- Učení se optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a data umět zpracovávat a vyhodnocovat
- Učení se přistupovat kriticky k dosaženým výsledkům a učení se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- Učení se zásadám bezpečné práce a ochrany zdraví při práci

1. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Pozorování, pokus, bezpečnost		
Žák: ● Popíše druhy skupenství a jejich přeměny ● Objasní rozdíly mezi fyzikálním a chemickým dějem ● Seznámí se s bezpečností práce a zásadami používání chemické laboratoře ● Umí vysvětlit pojmy: ○ rozpustnost, ○ roztok – koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasycený ○ hmotnostní zlomek složek směsí ● Popíše metody oddělování složek směsí ● Zná druhy vod a význam vod podle užití, znečištění vod ● Objasní složení vzduchu	● Bezpečnost práce v laboratoři a při pokusech ● Chemický děj ● Látky a jejich vlastnosti ● Skupenství ● Rozpustnost ● Směsi různorodé, stejnorodé ● Roztoky ● Oddělování složek směsí ● Voda, vzduch	**M:** procenta
Částicové složení látek		

Žák: ● Vysvětlí pojmy : atom, atomové jádro, elektronový obal, atom, molekula, ionty ● Proton, neutron, elektron, valenční elektron chemické prvky ● Valenční vrstva, protonové číslo, hmotnostní číslo ● Nakreslí schéma atomu vybraného z PSP ● Vysvětlí popíše vznik kationů a anionů z atomu ● Popíše rozdíl mezi atomem a molekulou ● Rozliší kyselost a zásaditost roztoků ● Umí značky a české názvy vybraných chemických prvků ● Používá periodický zákon, PSP ● Pozná kovy, nekovy, polokovy ● Vyjmenuje a charakterizuje některé těžké kovy ● Objasní rozdíl mezi prvkem a sloučeninou ● Vysvětlí pojem elektronegativita ● Zná druhy chemických vazeb ● Používá české názvosloví oxidů, halogenidů, hydroxidů, kyselin, solí kyselin ● Charakterizuje vlastnosti a využití chemických sloučenin ● Vysvětlí pH faktor ● Objasní rozdíl mezi kyselinou a zásadou, uvede konkrétní příklady ● Popíše neutralizaci jako chemický děj i rovnicí	● Atom, molekula, ionty ● Chemické prvky ● PSP ● Halogenidy ● Oxidy ● Kyselost a zásaditost roztoků ● pH ● Kyseliny ● Hydroxidy ● Neutralizace ● Soli ● Chemická vazba	**Z:** atmosféra,hospodářství, hydrosférapedosféra, litosféra, ČR, Asie, Afrika, Austrálie a Oceánie, Amerika, Evropa, Španělsko **F:** počasí kolem nás **F:** jaderná energie **Ekologie**: klimatologie a meteorologie **ENV**: Člověk a životní prostředí **MEV**: Mediální produkty a jejich význam

2. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Organická chemie		
Žák: ● Zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin ● Porovná vlastnosti jednoduché, dvojné a trojné vazby ● Vysvětlí pojem izomerie a uvede jednotlivé typy ● Aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie s možností využití názvosloví triviálního nebo dvousložkového ● Zapíše organické sloučeniny různými typy vzorců ● Charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí ● Popíše princip substituce, adice, eliminace a přesmyku, aplikuje jejich mechanismus na konkrétních příkladech ● Charakterizuje jednotlivé typy derivátů uhlovodíků, uvede jejich zástupce, zhodnotí jejich zdroje, využití a vliv na životní prostředí	● Organická chemie jako věda ● Postavení uhlíku v PSP ● Uhlovodíky ● Alkany , cykloalkany ● Alkeny, alkadieny ● Alkyny, cykloalkyny ● Areny, únik nebezpečných látek do životního prostředí ● Deriváty uhlovodíků ● Halogenderiváty ● Dusíkaté deriváty ● Kyslíkaté deriváty ● Karboxylové kyseliny ● Deriváty karboxylových kyselin	**F:** vnitřní energie, práce, teplo **Výchova ke zdraví**: podpora zdraví a její formy, první pomoc při úrazech a náhlých zdravotních příhodách **ENV**: Člověk a životní prostředí **MEV**: Mediální produkty a jejich významy

● Aplikuje pravidla názvosloví organické chemie, zná triviální názvy sloučenin ● Využívá znalosti struktury derivátů k určení průběhu chemických reakcí ● Charakterizuje jednotlivé typy derivátů uhlovodíků, uvede jejich zástupce, zhodnotí jejich zdroje, využití a vliv na životní prostředí ● Aplikuje pravidla názvosloví organické chemie, zná triviální názvy sloučenin ● Využívá znalosti struktury derivátů k určení průběhu chemických reakcí ● Odvodí vznik a chemický vzorec karboxylové kyseliny ● Popíše vlastnosti, výskyt, přípravu, využití vybraných karboxylových kyselin, aplikuje názvosloví ● Rozliší deriváty karboxylových kyselin, popíše vlastnosti, výskyt, přípravu a využití, aplikuje názvosloví		
Přírodní látky		
Žák: ● Vysvětlí fotosyntéza jako přírodní i chemický děj ● Rozliší vitamíny, hormony, bílkoviny ,sacharidy a tuky, popíše výskyt a využití v denním životě	● Fotosyntéza ● Živiny, vitamíny, hormony	**Bi:** Biologie rostlin **Z:** Biosféra **ENV:** Člověk a životní prostředí

Chemie a společnost		
Žák: ● Objasní chemickou strukturu vybraných plastů, zná využití, vliv používání na životní prostředí ● Rozliší detergenty, pesticidy a insekticidy	● Plasty a syntetická vlákna ● Detergenty, pesticidy, insekticidy ● Biotechnologie	

3. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Hmota		
Žák: ● Dokáže vysvětlit základní pojmy: ○ atom, molekula, prvek, sloučenina ○ nuklid, izotop, soustava látek, hmotnost ● Využívá těchto pojmů ve správných souvislostech ● Vysvětlí A_r, M_r – příklady ● Definuje hmotnost atomů a hmotnost molekul ● Vypočítá látkové množství ● Využívá znalostí o chemických zákonech	● Složení a třídění látek ● Látkové množství ● Chemické zákony	**F:** soustava veličin a jednotek
Názvosloví anorganických sloučenin		
Žák: ● Tvoří názvy a chemické vzorce anorganických sloučenin ● Vysvětlí v souvislostech oxidační číslo jednotlivých prvků ve sloučeninách ● Vysvětlí pojem elektronegativita a odvodí souvislosti ● Předvídá chování prvků z postavení v PSP	● Vzorce anorganických sloučenin	
Atomové jádro a radioaktivita		

Žák: ● Vysvětlí pojmy : ● Nukleony, izotopy, nuklidy, ● Protonové číslo, nukleonové číslo ● Radioizotop, jaderná energie ● Charakterizuje radioaktivní rozpady – dokáže je zapsat rovnicí	● Přírodní a umělá radioaktivita ● Jaderná energie	**F:** jaderná fyzika
Elektronový obal		
Žák: ● Popíše zaplnění elektronového obalu prvku elektronovou konfigurací ● Umí rozlišit tvar orbitalů	● Kvantová čísla ● Elektronová konfigurace atomu	**F:** kvantová fyzika
Chemická vazba		
Žák: ● Objasní vznik chemické vazby ● Rozliší typy chemických vazeb ● Definuje a popíše slabé vazebné interakce	● Chemická vazba	**F:** kvantová fyzika
Chemické reakce, výpočty		
Žák: ● Rozliší reaktanty a produkty ● Rozdělí chemické reakce ● Zapíše a vyčíslí chemické reakce ● Provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických chemických problémů ● Dovede pracovat s chemickými tabulkami	● Výpočty z chemických rovnic	**F:** mechanická práce a energie **Bi:** ekologie **Z:** životní prostředí

		M: přímá a nepřímá úměrnost, vyjádření neznámé ze vzorce **ENV:** Člověk a životní prostředí
PSP		
Žák: ● Správně se orientuje v PSP Zná historii vzniku PSP ● Vyčte základní údaje o prvcích z PSP ● Odvodí vlastnosti prvků dle postavení v PSP	● PSP ● Mendělejevův zákon	**Bi:** složení, struktura vývoj Země
Anorganická chemie		
Žák: ● Popíše vodík jako chemický prvek, odvodí sloučeniny vodíku ● Popíše kyslík jako chemický prvek, odvodí sloučeniny kyslíku ● Uvede složení vzduchu, jeho vlastnosti, znečištění ● Popíše vlastnosti vody a její význam, zhodnotí využitelnost různých druhů vod a navrhne možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu ● s-prvky ● Charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny	● vodík ● kyslík, vzduch ● voda ● s-prvky	**ENV:** Člověk a životní prostředí **Z:** hydrosféra, litosféra, atmosféra, pedosféra, hospodářství Asie, Afrika, Austrálie a Oceánie, Amerika, Evropa, Španělsko

● Zhodnotí surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí,zapíše elektronovou konfiguraci prvků ● Využívá názvosloví anorganické chemie		
p-prvky		
Žák: ● Charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny ● Zhodnotí surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí,zapíše elektronovou konfiguraci prvků ● Využívá názvosloví anorganické chemie	● p-prvky	**Z, Bi:** složení a struktura Země **ENV:** Člověk a životní prostředí

4. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Anorganická chemie		
Žák: ● Charakterizuje významné zástupce p-prvků a jejich sloučeniny ● Zhodnotí surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí, zapíše elektronovou konfiguraci prvků ● Využívá názvosloví anorganické chemie ● Charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny ● Zhodnotí surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí, zapíše elektronovou konfiguraci prvků ● Využívá názvosloví anorganické chemie ● Uvede vlastnosti, výrobu a využití železa	● p-prvky ● d-prvky, železo ● f-prvky ● surovinové zdroje ● průmyslová výroba a životní prostředí v ČR	**ENV**: Člověk a životní prostředí **Z, Bi:** složení a struktura Země **Z:** hydrosféra, litosféra, atmosféra, pedosféra
Organická chemie		
ák: ● Zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin	● Úvod do organické chemie ● Vlastnosti organických sloučenin, vzorce, izomerie, reakce ● Uhlovodíky	**ENV**: Životní prostředí regionu a ČR

● Porovná vlastnosti jednoduché, dvojné a trojné vazby ● Vysvětlí pojem izomerie a uvede jednotlivé typy ● Aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie s možností využití názvosloví triviálního nebo dvousložkového ● Zapíše organické sloučeniny různými typy vzorců ● Charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí ● Popíše princip substituce, adice, eliminace a přesmyku, aplikuje jejich mechanismus na konkrétních příkladech ● Charakterizuje jednotlivé typy derivátů uhlovodíků, uvede jejich zástupce, zhodnotí jejich zdroje, využití a vliv na životní prostředí ● Aplikuje pravidla názvosloví organické chemie, zná triviální názvy sloučenin ● Využívá znalosti struktury derivátů k určení průběhu chemických reakcí	● Alkany a cykloalkany ● Alkeny a alkadieny ● Alkyny a cykloalkyny ● Areny, delokalizace elektronů, mezomeriní a indukční efekty ● Deriváty uhlovodíků ● Halogenderiváty ● Nitrosloučeniny, aminosloučeniny ● Alkoholy a fenoly ● Aldehydy a ketony ● Karboxylové kyseliny, jejich funkční a substituční deriváty	**Z:** hospodářství **Bi:** geologické procesy v litosféře **M:** kombinatorika (izomerie) **F:** vnitřní energie, práce, teplo **Výchova ke zdraví**: podpora zdraví a její formy, první pomoc **MEV**: Mediální produkty a jejich významy **F:** struktura a vlastnosti plynů

5. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Žák: ● Vysvětlí pojem polymery a uvede principy jejich vzniku ● Jmenuje některé významné polymery, výrobu a využití ● Uvede souvislosti s životním prostředím	● Polymery, syntetické makromolekulární látky	**ENV**: Člověk a životní prostředí
● Rozdělí lipidy, objasní strukturu a charakterizuje jednotlivé druhy ● Zhodnotí funkci látek	● Lipidy : ● Tuky a vosky ● Fosfolipidy a glykolipidy ● Terpeny a steroidy	**Bi:** chemické složení živých soustav
● Objasní strukturu jednotlivých sloučenin, jmenuje významné zástupce ● Zhodnotí funkci látek, jejich význam pro organismy ● Popíše procesy výroby piva a cukru	● Sacharidy	**Bi:** trávicí soustava a metabolismus
● Vysvětlí pojmy heteroatom a heterocykly, rozdělí heterocykly dle typu heteroatomu a dle počtu atomů v cyklu ● Přiřadí heterocykly k jednotlivým typům derivátů uhlovodíků ● Uvede význam heterocyklů	● Heterocykly	**Bi:** biologie rostlin **Výchova ke zdraví**: podpora zdraví a její formy, první pomoc při úrazech a náhlých

		zdravotních příhodách
● Objasní strukturu jednotlivých sloučenin, jmenuje významné zástupce ● Zhodnotí funkci látek, jejich význam pro organismy	● Bílkoviny ● Nukleové kyseliny ● Vitamíny ● Hormony	**Bi:** trávení, metabolismus, genetika, nukleové kyseliny
● Popíše základní metabolické procesy	● Biosyntéza bílkovin a nukleových kyselin ● Krebsův cyklus ● Beta – oxidace ● Glykolýza ● Fotosyntéza, dýchací řetězec	**Z:** biosféra

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU BIOLOGIE

Obsah předmětu

Předmět biologie zahrnuje kompletní vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Biologie (vzdělávací oblast Člověk a příroda). Z části v sobě integruje vzdělávací obor Výchova ke zdraví vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, a to tematické okruhy: Zdravý způsob života a péče o zdraví, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, Změny v životě člověka a jejich reflexe. Ze vzdělávacího oboru Geologie (vzdělávací oblast Člověk a příroda) jsou do předmětu biologie zahrnuty tematické okruhy Složení, struktura a vývoj Země, Geologické procesy v litosféře a učivo Interakce mezi přírodou a společností z okruhu Člověk a anorganická příroda.

Do výuky biologie je zařazen tematický okruh Problematika vztahů organismů a prostředí z průřezového tématu Environmentální výchova a některé dílčí otázky tematických okruhů Člověk a životní prostředí a Životní prostředí regionu a České republiky z téhož průřezového tématu. Předmět biologie dále realizuje část průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, a to otázky životního prostředí a udržitelného rozvoje z tematického okruhu Globální problémy, jejich příčiny a důsledky. Z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova je do biologie prostřednictvím témat týkajících se péče o zdraví, porozumění vlastnímu tělesnému vývoji a morálnímu vztahu k přírodě a životnímu prostředí zařazena část následujících tematických okruhů: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Morálka všedního dne.

Biologie je koncipována jako předmět, který má absolventům poskytnout ucelený přehled znalostí a vědomostí o přírodě jako otevřeném dynamickém systému. Žáky vede k chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy a k vědomí užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Důraz je kladen především na témata fyziologická, obecně biologická, ekologická. Naopak témata taxonomická jsou redukována do rozsahu, který podmiňuje úspěšné pochopení složitosti přírody a komplexnosti vztahů v ní. Akcentováno je učivo biologie člověka, zejména poznatky s přímou vazbou na praxi při péči o zdraví a plánování rodičovství.

Časové vymezení předmětu

V šestiletém bilingvním studiu se biologie vyučuje od prvního do šestého ročníku.
Všechny hodiny jsou vyučovány v českém jazyce.
Týdenní hodinová dotace:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník
Hodin/týden	2	1	3	2	2	2

Organizace výuky

Část hodin biologie probíhá v kmenových třídách jednotlivých ročníků, část ve specializované videoučebně, která je vybavena videem, dataprojektorem, počítačem s přístupem na internet, zpětným projektorem a další prezentační technikou.

Součástí předmětu biologie jsou laboratorní cvičení. Pravidelná laboratorní cvičení se realizují v jednom ročníku studia formou dvouhodinovek, jednou za 14 dní. Třída je pro účely laboratorních cvičení dělena na dvě skupiny. Laboratorní cvičení probíhají v biologické laboratoři, k dispozici jsou binokulární mikroskopy a preparační lupy. Žáci pracují v laboratoři zpravidla ve dvojicích, některé úkoly plní formou skupinové práce.

Metody a formy výuky biologie:

- výklad, vysvětlování, instruktáž
- rozhovor, diskuse, heuristická metoda
- demonstrace (přírodnin, modelů, videoukázek)
- pozorování, sběr a analýza informací
- referáty žáků
- samostatné práce a projekty žáků
- experiment, laboratorní práce
- přírodovědná vycházka, exkurze

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- zadáváme samostatnou práci, např. referáty, problémové úlohy, doporučujeme další studijní zdroje (populárně naučnou literaturu, časopisy, internet, apod.), a tím nutíme žáky k samostatnosti a aktivitě při učení. Současně u nich rozvíjíme
  i digitální kompetence.
- učíme žáky vyhledávat informace z různých informačních zdrojů (např. tisk, televize, internet) a kriticky hodnotit jejich věrohodnost
- systematicky kontrolujeme a objektivně hodnotíme práci žáků
- osobním příkladem motivujeme žáky k celoživotnímu vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- v hodinách biologie vybavíme žáky vědomostmi, znalostmi a dovednostmi potřebnými pro rozpoznání „problému“ a jeho řešení
- podporujeme zapojení žáků do středoškolské odborné činnosti (SOČ) a poskytujeme konzultace a metodickou pomoc žákům, kteří píší odbornou práci
- zadáváme žákům, zejména na hodinách laboratorních cvičení, problémové úlohy a metodicky dohlížíme na jejich řešení
- při řešení problémů umožňujeme žákům hledat a nacházet nové přístupy a nová řešení

Kompetence komunikativní

- učíme žáky s porozuměním používat odbornou biologickou terminologii
- při diskusích vedeme žáky ke schopnosti věcně argumentovat a vyslechnout i názory ostatních
- potíráme používání vulgarismů v komunikaci
- vyjadřujeme se zřetelně a gramaticky správně, totéž vyžadujeme i od žáků
- zadáváme úlohy, při jejichž řešení musí žáci kombinovat různé komunikační technologie (tisk, televize, internet)
- uplatňujeme práci ve dvojicích a skupinách, při níž žáci rozvíjejí komunikační dovednosti nutné pro účelné rozdělení práce na společném úkolu

Kompetence sociální a personální

- zařazováním skupinové práce vedeme žáky k pochopení potřeby efektivní spolupráce, respektování zájmů skupiny a vědomí spoluodpovědnosti za výsledek práce
- veřejně kritizujeme a potíráme projevy neúcty, nadřazenosti či snahy o zneužívání odlišnosti jednotlivce v rámci pracovní skupiny nebo třídy
- diskusí o výsledcích práce rozvíjíme schopnost žáků v sociálním kontextu sebekriticky hodnotit sebe sama

Kompetence občanské

- jsme svým vztahem k přírodě a lidem pro žáky příkladem
- zapojujeme žáky do ekologických aktivit a soutěží
- podporujeme u žáků ekologické chování v areálu školy i při mimoškolních akcích pořádaných školou
- podporujeme spolupráci žáků s orgány státní správy, místní samosprávy, vzdělávacími institucemi a organizacemi při řešení praktických úloh souvisejících s poznáním a ochranou přírody a krajiny a s péčí o lidské zdraví

Kompetence k podnikavosti

- důsledným hodnocením vedeme žáky k získávání návyků systematické a pečlivé práce a schopnosti získané dovednosti užívat v dalších činnostech
- podporujeme soutěživost žáků organizováním školních kol přírodovědně zaměřených soutěží
- upozorňujeme žáky na možnosti získání grantů na realizaci environmentálně zaměřených projektů

1. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Složení, struktura a vývoj Země		
Žák: ● určí, co je předmětem výzkumu dílčích geologických disciplín ● porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy	● vědy o Zemi ● Země jako geologické těleso ● zemské sféry ● geologická historie Země	**Z:** litosféra, atmosféra, hydrosféra **Ch:** anorganická chemie
Žák: ● charakterizuje nerosty, odliší je od hornin ● popíše vlastnosti a tvary minerálů ● využívá vybrané metody identifikace minerálů ● uvede příklady využití různých minerálů v praxi	● minerály – vznik ● krystaly a jejich vnitřní stavba, tvary nerostů ● fyzikální a chemické vlastnosti minerálů ● mineralogický systém – přehled nejdůležitějších minerálů	**Ch:** periodická soustava prvků **M:** zobrazení
Geologické procesy v litosféře		
Žák: ● analyzuje příčiny, průběh a energetický aspekt vnitřních a vnějších geologických procesů ● vysvětlí, jak člověk svou činností zasahuje do procesu zvětrávání hornin ● určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin ● pozná typické vzorky nejběžnějších hornin ● uvede příklady praktického využití různých hornin ● pojmenuje jednotlivé krasové jevy a vysvětlí, jak vznikají	● vnitřní a vnější geologické děje ● vývoj stavby pevnin a oceánů ● změny polohy kontinentů ● mechanismus deskové tektoniky ● křehká a plastická deformace geologických objektů ● zemětřesení a vulkanismus, živelní pohromy ● magmatický proces – vznik magmatu a jeho tuhnutí ● krystalizace minerálů z magmatu ● přehled běžných magmatických hornin	**Z:** litosféra, atmosféra, hydrosféra **Ch:** anorganická chemie **F:** struktura a vlastnosti pevných látek

● objasněním horninotvorného cyklu ilustruje dynamiku anorganické přírody ● popíše pohyb kontinentů, vysvětlí jeho příčiny a následky ● analyzuje různé druhy poruch v litosféře ● objasní projevy a dozvuky sopečné činnosti ● vysvětlí možnosti předvídání vulkanismu a zemětřesení a opatření k ochraně obyvatel	● mechanické, chemické a biologické zvětrávání a sedimentační proces ● krasové jevy ● přehled běžných usazených hornin ● metamorfní procesy – jejich typy, kontaktní a regionální metamorfóza ● přehled běžných metamorfitů ● horninový cyklus, biogeochemický cyklus	**ENV:** Člověk a životní prostředí; Životní prostředí regionu a České republiky
Žák: ● využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionu ● uvede příklady výskytu nerostů a hornin na území České republiky ● rozlišuje základní typy hornin	● geologická mapa ČR ● práce geologa v terénu ● geologická exkurze	
Základy paleontologie		
Žák: ● orientuje se v jednotlivých typech zkamenělin ● chápe rozdíl mezi relativním a absolutním stářím fosilií ● uvede typické zástupce fauny a flóry jednotlivých geologických období	● fosílie – typy, určování stáří ● evoluce bioty v jednotlivých geologických obdobích	

2. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Praktické poznávání přírody		
Žák: ● určí, co je předmětem výzkumu dílčích biologických disciplín	● biologické vědy ● metody výzkumu používané v biologii ● významní biologové a jejich objevy	
Ekologie		
Žák: ● definuje a správně používá základní ekologické termíny ● objasňuje základní ekologické vztahy ● posoudí vliv biotických a abiotických podmínek prostředí na organismy ● analyzuje různé systémy organismů – populace, společenstva, ekosystémy a jejich živé a neživé složky ● chápe ekosystém jako otevřenou dynamickou soustavu ● předvídá důsledky porušení rovnováhy ekosystému ● interpretuje grafy růstových křivek populace ● konkrétními příklady ilustruje základní typy potravních vztahů	● základní ekologické pojmy ● biotické a abiotické faktory ● organismy a prostředí ● vztahy mezi organismy a prostředím ● populace a její vlastnosti ● společenstvo, mezidruhové vztahy ● ekosystém a jeho vývoj ● biosféra a její členění	**ENV:** Problematika vztahů organismů a prostředí; Člověk a životní prostředí; Životní prostředí regionu a České republiky **Z:** životní prostředí **Ch:** částicové složení látek
Žák: ● uvede příklady pozitivních i negativních dopadů působení člověka na životní prostředí a na rovnováhu ekosystému ● orientuje se v otázkách ochrany přírody, je schopen na mapě ČR vyhledat významné chráněné lokality	● ochrana přírody a životního prostředí ● Zákon 114/1992 Sb., vyhláška 395/1992 Sb. ● interakce mezi přírodou a společností, rekultivace a revitalizace krajiny, přístupy environmentální geologie ● domácí ekologie	**ZSV:** ideologie **ENV:** Problematika vztahů organismů a prostředí; Člověk a životní prostředí;

● posuzuje geologickou činnost člověka (zejména těžby v regionu) z hlediska možných dopadů na životní prostředí ● navrhne způsoby ekologicky šetrného chování a vybavení domácností ● objasní pojem trvale udržitelný rozvoj ● na základě pozorování zhodnotí význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	● podnebí a počasí ve vztahu k životu	Životní prostředí regionu a České republiky **VMEGS:** Globální problémy, jejich příčiny a důsledky **OSV:** Morálka všedního dne **Ch:** radioaktivita

3. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Praktické poznávání přírody		
Žák: ● v laboratorních cvičeních i v terénu aplikuje praktické metody poznávání přírody ● dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování v biologické laboratoři i v terénu	● praktické metody poznávání přírody	
Obecná biologie		
Žák: ● vyjmenuje charakteristické vlastnosti živých soustav, odliší je od neživých ● vysvětlí uspořádání živých soustav na základě jejich vnitřní složitosti ● vysvětlí význam diferenciace a specializace buněk pro mnohobuněčný organismus	● obecné vlastnosti živých soustav ● stupně uspořádanosti živých soustav	
Žák: ● porovná významné hypotézy o vzniku života na Zemi ● charakterizuje základní myšlenky těchto hypotéz, vysvětlí a obhájí svůj názor na ně	● hypotézy o vzniku a vývoji živých soustav ● endosymbiotická teorie	
Žák: ● uvede chemické složení živých soustav ● zdůvodní význam vody ● vysvětlí funkci sacharidů, lipidů, bílkovin a nukleových kyselin ● chápe principy stavby a funkce buňky	● chemické složení živých soustav ● stavba prokaryotické buňky ● stavba eukaryotické buňky ● funkce organel ● rozmnožování buněk	**Ch:** bílkoviny, tuky, cukry

● odliší na základě jejich charakteristických vlastností prokaryotní a eukaryotní buňku ● pojmenuje základní buněčné organely a popíše jejich význam a funkci v buňce ● odliší buňku rostlinnou a živočišnou ● vysvětlí princip množení buněk ● uvede způsoby výměny látek mezi buňkou a prostředím ● vysvětlí změny buňky v hypotonickém a hypertonickém prostředí	● buněčný cyklus ● příjem a výdej látek buňkou ● osmotické jevy v buňce	
Žák: ● chápe princip a význam taxonomie ● odvodí hierarchii recentních organizmů ze znalostí o jejich evoluci	● třídění živých soustav – domény ● přehled hlavních taxonomických jednotek	
Viry		
Žák: ● charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy ● nakreslí a popíše stavbu viru ● popíše formy a průběh virové infekce ● vyjmenuje některá virová onemocnění ● zhodnotí způsoby ochrany proti virózám a metody jejich léčby ● uvede způsoby přenosu viru HIV, vyjmenuje rizikové chování, vysvětlí význam prevence ● zhodnotí pozitivní a negativní význam virů	● stavba virionu ● životní cyklus virů – formy infekce ● virová onemocnění	**Výchova ke zdraví:** Zdravý způsob života a péče o zdraví;Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Bakterie		
Žák: ● načrtne a pojmenuje základní tvary bakteriálních buněk	● tvary bakteriálních buněk ● fyziologie prokaryot	**Výchova ke zdraví:** Zdravý způsob života

● zdůvodní ekologický a zdravotnický význam bakterií ● uvede příklady využití činnosti bakterií v hospodářství ● uvede příklady mikrobiálních onemocnění ● navrhne základní preventivní opatření proti bakteriálním onemocněním ● zhodnotí metody léčby bakterióz ● charakterizuje sinice a vysvětlí jejich význam v biosféře	● význam bakterií v přírodě a pro člověka ● bakteriózy ● sinice	a péče o zdraví; Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Biologie rostlin		
Žák: ● porovná společné a rozdílné vlastnosti stélkatých a cévnatých rostlin ● popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů	● stélka a tělo cévnatých rostlin ● základy anatomie a morfologie rostlin – pletiva ● rostlinné orgány: kořen, stonek, list, květ a plod	
Žák: ● vysvětlí rozdíly mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním ● objasní princip životních cyklů rostlin ● uvede praktické způsoby rozmnožování u vybraných, hospodářsky významných druhů	● pohlavní a nepohlavní rozmnožování ● rodozměna ● růst a vývin rostlin, celistvost rostlinného těla	
Žák: ● srovná fotosyntézu a dýchání rostlin ● vysvětlí roli rostlin z hlediska primární produkce v ekosystému. ● vysvětlí vodní režim rostlin ● posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla	● fyziologie rostlin ● fotosyntéza ● dýchání rostlin ● vodní režim rostlin	**Z:** biosféra **Ch:** fotosyntéza **Ch:** heterocykly
Žák: ● pozná a pojmenuje významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky	● systém a evoluce rostlin ● řasy	**Výchova ke zdraví:** Zdravý způsob života a péče o zdraví;

● vytypováním hospodářsky významných druhů ilustruje možnosti využití rostlin v různých odvětvích lidské činnosti ● orientuje se v problematice ohrožených rostlinných druhů a možnostech jejich ochrany ● srovná stélkaté a cévnaté rostliny, výtrusné a semenné rostliny, nahosemenné a krytosemenné rostliny ● rozliší typické představitele jednoděložných od dvouděložných rostlin ● přiřadí běžný rostlinný druh do skupiny příbuzných rostlin	● výtrusné rostliny ● semenné rostliny ● hospodářsky důležité druhy rostlin ● vybrané ohrožené druhy (v rámci systému), rostliny a prostředí	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

4. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Biologie Protist		
Žák: ● vysvětlí hlavní znaky říše Chromista ● podle předloženého obrázku trepky velké interpretuje názvy a funkce organel a uvede další varianty stavby těl prvoků ● zhodnotí význačné zástupce protist z hlediska ekologického, zdravotního, hospodářského a systematického	● obecná charakteristika říše Chromista ● významní zástupci taxonů Chromophyta a Oomycetes ● charakteristika říše Prvoci ● fyziologické funkce prvoků ● prvoci jako původci nemocí ● prvoci jako součást ekosystému	**Výchova ke zdraví:** Zdravý způsob života a péče o zdraví; Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Biologie živočichů		
Žák: ● poukáže na hlavní znaky živočichů a odliší je od ostatních skupin eukaryotních organismů ● charakterizuje hlavní taxony živočichů a jejich významné zástupce ● na základě znalostí konkrétních taxonů popíše evoluci a adaptaci jednotlivých orgánových soustav ● objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývinu živočichů ● uvede hlavní anatomicko-morfologické a fyziologické znaky obratlovců ● rozpozná a pojmenuje významné druhy živočichů a uvede jejich ekologické nároky ● zhodnotí ekologický význam živočichů v přírodě	● rýhování vajíčka a vznik mnohobuněčného organismu ● morfologie, anatomie, fyziologie a systém živočichů ● houby ● žahavci ● žebernatci ● ploštěnci ● hlísti ● měkkýši ● kroužkovci ● členovci ● ostnokožci ● strunatci (pláštěnci, bezlebeční, obratlovci) ● vybrané ohrožené druhy živočichů (v rámci systému)	**Výchova ke zdraví:** Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence **D:** středověk – hygiena

● posoudí možnosti uplatnění živočichů v různých odvětvích lidské činnosti a ve výživě člověka ● charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci ● zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany		
Žák: ● charakterizuje základní typy chování živočichů	● základy etologie ● základní etologické pojmy	

5. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Biologie člověka		
Žák: ● vyjmenuje základní typy lidských tkání a uvede příklady jejich výskytu ● přiřadí názvy kostí a velkých svalů k obrázku nebo modelu ● popíše stavbu a funkci kostí a svalů ● vysvětlí význam homeostázy ● charakterizuje jednotlivé složky krve a jejich význam ● popíše jednotlivé části oběhové soustavy a vysvětlí jejich funkci ● chápe princip krevních skupin ● charakterizuje imunitní systém organismu ● zhodnotí význam jednotlivých částí mízní soustavy ● popíše orgány dýchací soustavy ● vysvětlí princip dýchání ● vysvětlí negativní vliv kouření na zdraví člověka ● popíše orgány trávicí soustavy ● vysvětlí proces trávení a vstřebávání ● vyjmenuje složky zdravé výživy a zdůvodní jejich význam pro metabolismus ● je si vědom nebezpečí poruch příjmu potravy ● popíše orgány vylučovací soustavy	● tkáně lidského těla ● opěrná a pohybová soustava ● oběhová soustava a imunitní systém ● dýchací soustava ● trávicí soustava a metabolismus ● zdravá výživa, poruchy příjmu potravy ● vylučovací soustava ● kožní soustava ● termoregulace ● hormonální soustava ● nervová soustava ● smyslová soustava	**Výchova ke zdraví:** Zdravý způsob života a péče o zdraví; Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence **OSV:** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Morálka všedního dne **Hv:** hlasová výchova **Ch:** bílkoviny, sacharidy, tuky

● vysvětlí funkci ledvin ● zdůvodní význam pitného režimu ● popíše stavbu a funkci kůže a kožních derivátů ● vysvětlí rizika nadměrného slunění v souvislosti s výskytem rakoviny kůže ● uvede mechanismy fyzikální a chemické termoregulace ● porovná podstatu nervového a hormonálního řízení ● rozliší žlázu s vnější a s vnitřní sekrecí ● lokalizuje endokrinní žlázy na obrázku ● určí vliv jednotlivých hormonů na funkci organismu ● vysvětlí stavbu a funkci centrální nervové soustavy a obvodového nervstva ● srovná podmíněné a nepodmíněné reflexy ● popíše a vysvětlí stavbu a funkci smyslových orgánů		
Žák: ● popíše části a vysvětlí funkci rozmnožovací soustavy ● rozlišuje odpovědné chování v sexuálním životě od rizikového ● uvede rizika spojená s pohlavně přenosnými chorobami ● má přehled o metodách plánovaného rodičovství ● orientuje se v základních principech životosprávy v těhotenství a způsobech vedení porodu ● vyjádří vlastní postoj k otázce interrupcí a asistované reprodukce ● rozlišuje etapy prenatálního i postnatálního vývinu a uvede jejich rozdíly ● posoudí faktory ovlivňující ontogenezi v pozitivním i negativním směru	● rozmnožovací soustava, změny v období adolescence ● reprodukce, metody asistované reprodukce ● hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství ● předčasné ukončení těhotenství ● ontogeneze	**Výchova ke zdraví:** Změny v životě člověka a jejich reflexe **OSV:** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Morálka všedního dne

Žák: ● využívá znalostí o orgánových soustavách pro pochopení procesů probíhajících ve vlastním těle ● má přehled o běžných nemocech a poruchách ● analyzuje nejčastější příčiny vzniku civilizačních chorob a možné způsoby prevence ● rozliší zdravý životní styl od zdravotně rizikového chování ● v případě potřeby poskytne předlékařskou první pomoc ● chápe princip stresu a úlohu relaxace pro regeneraci	● složky zdraví a jejich interakce ● podpora zdraví a její formy ● choroby (včetně civilizačních a pohlavně přenosných), úrazy a jejich prevence, zásady první pomoci (v rámci jednotlivých soustav) ● vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví ● stres a jeho důsledky v oblasti fyzického zdraví	**Výchova ke zdraví:** Zdravý způsob života a péče o zdraví, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence **OSV:** Morálka všedního dne **Ch:** deriváty uhlovodíků **ZSV:** psychologie v každodenním životě

6. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Biologie hub		
Žák: ● popíše stavbu hub, srovná se stavbou rostlin a živočichů ● vysvětlí hlavní způsoby rozmnožování hub ● charakterizuje význam hub v přírodě ● posoudí zdravotnický a hospodářský význam hub ● uvede příklady parazitických hub ● uvede příklady jedlých a jedovatých hub ● popíše stavbu lišejníku ● zhodnotí roli lišejníků v přírodě a jejich využití člověkem ● pozná a pojmenuje významné zástupce hub a lišejníků	● význam hub v přírodě a pro člověka ● obecná charakteristika říše Houby ● rozmnožování hub ● významní zástupci taxonů Chytridiomycetes, Zygomycetes, Ascomycetes a Basidiomycetes ● lišejníky, stavba a funkce těla, význam v přírodě, domácí druhy lišejníků	**Výchova ke zdraví:** Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Evoluce člověka		
Žák: ● porovná podobné a rozdílné znaky lidoopů a člověka a posoudí jejich příbuznost ● vysvětlí proces hominizace a sapientace ● seřadí podle anatomických znaků a kulturních charakteristik předchůdce recentního člověka ● uvede významná naleziště kosterních pozůstatků pravěkých lidí	● živočišní předchůdci člověka ● hominizace ● sapientace ● evoluce rodu Homo	**D:** pravěk
Genetika		

● orientuje se v základní genetické terminologii ● vysvětlí molekulární podstatu genetiky ● používá tabulku genetického kódu k řešení úloh ● zdůvodní párové založení dědičných vlastností ● objasní význam meiózy pro dědičnost a genetickou variabilitu ● aplikuje Mendelovy zákony k odvození základních štěpných poměrů kvalitativních znaků v F_1 a F_2 generaci ● vysvětlí savčí a ptačí determinaci pohlaví ● řeší úlohy z praxe na gonozomální dědičnost ● porovná jednotlivé typy mutací ● rozpozná aneuploidii v lidském karyotypu na obrázku ● uvede možnosti ochrany člověka před mutageny ● analyzuje faktory ovlivňující četnosti alel v populaci a zhodnotí jejich evoluční význam ● uvede specifika genetiky člověka ● popíše metody výzkumu genetiky člověka ● posoudí možnosti genetického poradenství ● analyzuje možnosti využití poznatků z oblasti genetiky v běžném životě ● objasní princip prenatální diagnostiky pohlaví a geneticky založených nemocí a vad ● orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství ● uvede konkrétně některé geneticky modifikované druhy, rizika a výhody aplikace v zemědělství, farmacii, průmyslu ● diskutuje a argumentuje o etických aspektech genetiky	● záladní genetické pojmy ● molekulární základy dědičnosti ● buněčné základy dědičnosti ● dědičnost na úrovni organismů ● proměnlivost, mutace ● základy genetiky populací ● genetika člověka ● význam genetiky ● genové technologie – GMO, klonování, genová terapie ● péče o reprodukční zdraví	**Ch:** nukleové kyseliny **Ch:** bílkoviny **Výchova ke zdraví:** Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence **Výchova ke zdraví:** Zdravý způsob života a péče o zdraví, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU ZEMĚPIS

Obsah předmětu

Cílem předmětu Zeměpis je získání takových vědomostí a dovedností, které odpovídají vzdělávacímu obsahu a jsou v plném souladu s výstupy pro jednotlivá témata oboru Geografie. Od ostatních předmětů v rámci výše uvedené vzdělávací oblasti se zeměpis liší tím, že obsahuje informace jak přírodovědného, tak i společenského charakteru. Zeměpis v rámci mezipředmětových vztahů spolupracuje s dějepisem, základy společenských věd, biologií, chemií, fyzikou a vychází z průřezových témat Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

Vyučovací předmět přináší kompletní informace o planetě Zemi v rozsahu učiva střední školy, jak z hlediska fyzicko-geografického, tak socio-ekonomického. Upozorňuje na globální problémy.

Žák je veden k tomu, aby zejména

- chápal historické, politické i geografické podmínky pro život v různých lokalitách
- vnímal národnostní identitu a zároveň správně chápal pojem evropanství
- chápal, že k pochopení látky je třeba dostatečné množství znalostí
- dokázal plně využívat základních geografických vyjadřovacích prostředků – map,
- mapových náčrtů, fotografií a jiných pomůcek
- orientoval se ve všech ostatních zdrojích informací, kriticky informace zpracovával
- chránil přírodu a životní prostředí, kulturní a historické tradice

Časové vymezení předmětu

Šestileté studium – týdenní hodinová dotace:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník
Hodin/týden	1	2	2	2	2	0

V maturitním ročníku je možná volba maturitního semináře.

Organizace výuky

Hodiny zeměpisné výuky probíhají v kmenových učebnách jednotlivých tříd s možností využití multimediální učebny, specializované videoučebny a tříd s prezentační technikou.

Metody a formy výuky zeměpisu:

- výklad, vysvětlování
- rozhovor, diskuse
- demonstrace (přírodnin, modelů, videoukázek, obrázků)
- referáty žáků
- samostatné práce a projekty žáků
- přírodovědná vycházka, exkurze
- aktivní práce s nástěnnou mapou, školním atlasem, slepými mapami apod.

Výchovné a vzdělávací strategie

K získání klíčových kompetencí se používají strategie

Kompetence k učení:

- seznamujeme žáky s metodami učení a podporujeme samostatnou práci v podobě referátů, projektových prací a podobně
- motivujeme žáky k samostatnému získávání a prezentaci informací, jejich kontrole
- vedeme žáky k samostatnému hodnocení jejich výsledků a postupů, jejich objektivnosti
- pravidelně a objektivně hodnotíme jejich výsledky
- učíme odborné i vžité termíny v jejich jazykových souvislostech (slovanské jazyky, němčina, angličtina)
- vedeme žáky k analyzování a vyvozování souvislostí geografických a společenských

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k práci s geografickou literaturou, internetovými a jinými zdroji a jejich porovnávání s prací ostatních žáků v podobě diskuse
- poskytujeme ve výuce prostor pro samostatné vytváření problémových úloh a jejich řešení
- zadáváme problémová témata v podobě projektových dlouhodobých prací s požadavkem vyjádření o obhajoby vlastních názorů

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k správné tvorbě referátů, poskytujeme prostor k nácviku ústních výstupů geografické zajímavosti a slovně hodnotíme výsledky
- vedeme žáky ke kultivované diskusi, správné formulaci vět a otázek
- poskytujeme žákům ve výuce textový, obrazový a audiovizuální geografický materiál

Kompetence sociální a personální :

- vedeme žáky k samostatné, ale i týmové práci – klademe důraz na spolupráci a zodpovědnost za výsledek celé skupiny
- vedeme žáky k vnímání geografických souvislostí
- podporujeme a rozvíjíme individualitu žáka (např. referáty)

Kompetence občanské :

- vedeme žáky k pochopení pojmů a podmínek fyzického a psychického zdraví
- podporujeme ve výuce nácvik dovedností, vedeme k analyzování příčin odlišností etnik, mužů a žen
- vytváříme u žáků pozitivní vztah k místním, regionálním a státním přírodním, historickým a kulturním památkám
- vedeme žáky k pochopení ekologických vztahů v lokálních i globálních podmínkách
- upozorňujeme na důsledky lidské činnosti v lokálních i globálních podmínkách

Kompetence pracovní :

- vedeme žáky k důslednému dodržování pravidel BOZP, dodržování pravidel a zákonů
- vedeme žáky k výběru povolání či dalšího studia – podporujeme zájem o daný předmět

1. ročník ● šestileté studium. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřez. témata, mezipředmětové vztahy**
Česká republika		
Žák: ● přiměřeně hodnotí a srovnává polohu a základní charakteristiky ČR vzhledem k ostatním státům Evropy ● přiměřeně hodnotí přírodní poměry na území ČR i v jednotlivých regionech ● charakterizuje geologický vývoj na území ČR a jeho vliv na tvary reliéfu ● přiměřeně hodnotí a porovnává přírodní poměry na území ČR i v jednotlivých regionech ● charakterizuje přírodní poměry na území ČR ● uvádí příklady vzájemného působení jednotlivých složek ● přiměřeně hodnotí a srovnává základní charakteristiky obyvatelstva a kulturní poměry na území ČR i v jednotlivých regionech ● přiměřeně hodnotí a porovnává přírodní, hospodářské poměry a zdroje na území ČR i v jednotlivých regionech ● hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém měřítku ● uvádí příklady působení ČR ve světových, evropských a mezinárodních institucích, organizacích a seskupeních ● srovnává a přiměřeně hodnotí přírodní a hospodářské poměry v jednotlivých krajích ČR ● vymezuje a lokalizuje místní oblast – region	●Základní údaje ●Reliéf ●Podnebí ●Vodstvo ●Ochrana přírody ●Obyvatelstvo ●Hospodářství ●Zapojení ČR do evropských a světových organizací ●Kraje ČR	**ENV:** Životní prostředí regionu a České republiky **ENV:** Člověk a životní prostředí **MUV:** Základní problémy sociokulturních rozdílů **MUV:** Psychosociální aspekty interkulturality **MUV:** Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

		VMEGS: Globalizační a rozvojové procesy **VMEGS :** Globalizační problémy, jejich příčiny a důsledky **VMEGS:** Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce **VMEGS:** Žijeme v Evropě **Ch**: Chemie a společnost, Anorganická chemie, Částicové složení látek **ZSV**: Člověk a pracovní život; Občan ve státě **F:** Počasí kolem nás

2. ročník ● šestileté studium. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
Asie		
Žák: ● rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení a lokalizaci jednotlivých světadílů a oceánů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Evropy, Tichého oceánu, Atlantského oceánu, Indického oceánu, Severního ledového oceánu, Jižního oceánu ● lokalizuje na mapách světadíly a oceány: Afriku, Asii, Ameriku, Antarktidu, Austrálii a Oceánii, Evropu, Tichý oceán, Atlantský oceán, Indický oceán, Severní ledový oceán, Jižní oceán a jejich části podle zvolených kritérií ● přiměřeně hodnotí a srovnává přírodní poměry jednotlivých světadílů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Evropy ● přiměřeně hodnotí a srovnává socioekonomické poměry jednotlivých kontinentů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Evropy ● lokalizuje na mapách a charakterizuje nejvýznamnější státy jednotlivých kontinentů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Evropy ● přiměřeně hodnotí případné změny přírodní, hospodářské či politické a jejich důsledky	• Základní údaje • Reliéf • Vodstvo • Podnebí • Vegetační pásy • Obyvatelstvo • Hospodářství • Regiony a nejvýznamnější státy	**VMEGS:** Globalizační a rozvojové procesy a problémy, jejich příčiny a důsledky; Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce **Ch:** Chemie a společnost; Anorganická chemie; Částicové složení látek **ZSV:** Člověk a pracovní život; Občan ve státě **F:** Počasí kolem nás

Afrika		
Žák: ● rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení a lokalizaci jednotlivých světadílů a oceánů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Evropy, Tichého oceánu, Atlantského oceánu, Indického oceánu, Severního ledového oceánu, Jižního oceánu ● lokalizuje na mapách světadíly a oceány: Afriku, Asii, Ameriku, Antarktidu, Austrálii a Oceánii, Evropu, Tichý oceán, Atlantský oceán, Indický oceán, Severní ledový oceán, Jižní oceán a jejich části podle zvolených kritérií ● přiměřeně hodnotí a srovnává přírodní poměry jednotlivých světadílů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Evropy ● přiměřeně hodnotí a srovnává socioekonomické poměry jednotlivých kontinentů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Evropy ● lokalizuje na mapách a charakterizuje nejvýznamnější státy jednotlivých kontinentů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Evropy ● přiměřeně hodnotí případné změny přírodní, hospodářské či politické a jejich důsledky	● Základní údaje ● Reliéf ● Vodstvo ● Podnebí ● Vegetační pásy ● Obyvatelstvo ● Hospodářství ● Regiony a nejvýznamnější státy	**VMEGS:** Globalizační a rozvojové procesy a problémy, jejich příčiny a důsledky; Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce **Ch:** Chemie a společnost; Anorganická chemie; Částicové složení látek **ZSV:** Člověk a pracovní život; Občan ve státě **F:** Počasí kolem nás
Austrálie a Oceánie		
Žák: ● rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení a lokalizaci jednotlivých světadílů a oceánů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Evropy, Tichého oceánu, Atlantského oceánu,	● Základní údaje ● Reliéf ● Vodstvo ● Podnebí ● Vegetační pásy	**VMEGS:** Globalizační a rozvojové procesy a problémy, jejich příčiny a důsledky; Humanitární pomoc

Indického oceánu, Severního ledového oceánu, Jižního oceánu ● lokalizuje na mapách světadíly a oceány: Afriku, Asii, Ameriku, Antarktidu, Austrálii a Oceánii, Evropu, Tichý oceán, Atlantský oceán, Indický oceán, Severní ledový oceán, Jižní oceán a jejich části podle zvolených kritérií ● přiměřeně hodnotí a srovnává přírodní poměry jednotlivých světadílů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Evropy ● přiměřeně hodnotí a srovnává socioekonomické poměry jednotlivých kontinentů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Evropy ● lokalizuje na mapách a charakterizuje nejvýznamnější státy jednotlivých kontinentů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Evropy ● přiměřeně hodnotí případné změny přírodní, hospodářské či politické a jejich důsledky	● Obyvatelstvo ● Hospodářství ● Regiony a nejvýznamnější státy	a mezinárodní rozvojová spolupráce **Ch:** Chemie a společnost; Anorganická chemie; Částicové složení látek **ZSV:** Člověk a pracovní život; Občan ve státě **F:** Počasí kolem nás

3. ročník ● šestileté studium. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřez. témata, mezipředmětové vztahy**
Vesmír		
Žák: ● s porozuměním využívá pojmy z učiva o vesmíru a aktivně s nimi pracuje ● s porozuměním využívá pojmy z učiva o vesmíru a aktivně s nimi pracuje ● hodnotí postavení Země ve vesmíru ● s porozuměním využívá pojmy z učiva o vesmíru a aktivně s nimi pracuje ● uvádí konkrétní příklady nejvýznamnějších milníků v objevování vesmíru ● s porozuměním využívá pojmy z učiva o vesmíru a aktivně s nimi pracuje ● hodnotí postavení Země ve sluneční soustavě a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy ● s porozuměním využívá pojmy z učiva o vesmíru a aktivně s nimi pracuje ● prokazuje na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	• Vznik vesmíru • Části vesmíru • Objevování vesmíru • Sluneční soustava • Vlastnosti a pohyby Země	**F:** Země a vesmír

Mapa		
Žák: ● používá glóbus k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a výškových poměrů na Zemi ● používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii. ● organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace z dostupných kartografických děl ● orientuje mapy a přepočítává vzdálenosti podle různých měřítek ● orientuje se ve výškových poměrech krajiny dle vrstevnic, výškových kót a barev ● vyhledává potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících ● používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení ● aktivně používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na mapě geografickou polohu jednotlivých lokalit na Zemi ● vysvětluje příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí účel časových pásem a úlohu hlavního a 180. poledníku pro určování času na Zemi ● stanovuje místní čas	• Globus • Mapa a její obsah mapy • Poledníky a rovnoběžky • Časová pásma	**F**: Mechanika

Krajinná sféra		
Žák: ● s porozuměním využívá pojmy z učiva o vesmíru a o fyzickogeografické sféře a aktivně s nimi pracuje ● aktivně pracuje s pojmem krajinná sféra	● Krajinná sféra a její části	
Litosféra		
Žák: ● objasňuje stavbu a složení zemského tělesa ● posuzuje zemský povrch – reliéf jako výsledek složitého působení endogenních a exogenních činitelů a lidských činností ● objasňuje stavbu a složení dna oceánů ● posuzuje zemský povrch – reliéf jako výsledek složitého působení endogenních a exogenních činitelů a lidských činností	● Pevné těleso Země ● Litosféra ● Endogenní, exogenní a antropogenní pochody ● Zvětrávání ● Dno oceánu ● Georeliéf	**ENV:** Člověk a životní prostředí **Bi:** Složení, struktura a vývoj Země; Geologické procesy v litosféře **Ch:** Částicové složení látek; PSP; Anorganická chemie

Atmosféra		
Žák: ● s porozuměním využívá pojmy z učiva o atmosféře a aktivně s nimi pracuje ● objasňuje složení atmosféry ● objasňuje a aktivně pracuje s meteorologickými prvky a synoptickou mapou ● vymezuje a vyhledává na mapách různé podnebné pásy a porovnává je ● objasňuje mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů ● aktivně pracuje s pojmem místní vítr	● Složení atmosféry ● Počasí ● Podnebí a podnebné pásy ● Všeobecný oběh atmosféry	**ENV:** Člověk a životní prostředí **F:** Počasí kolem nás **Ch**: Pozorování, pokus, bezpečnost; Částicové složení látek; PSP; Anorganická chemie **Bi:** Složení, struktura a vývoj Země

Hydrosféra		
Žák: ● s porozuměním využívá pojmy z učiva o hydrosféře a aktivně s nimi pracuje ● objasňuje velký a malý oběh vody ● s porozuměním využívá pojmy z učiva o světovém oceánu a aktivně s nimi pracuje ● s porozuměním využívá pojmy z učiva o vodstvu na pevnině a aktivně s nimi pracuje	● Části hydrosféry ● Koloběh vody ● Světový oceán ● Vodstvo na pevnině	**ENV:** Člověk a životní prostředí **Ch:** Pozorování, pokus, bezpečnost; Částicové složení látek; PSP; Anorganická chemie **Bi:** Složení, struktura a vývoj Země
Pedosféra		
Žák: ● s porozuměním využívá pojmy z učiva o pedosféře a aktivně s nimi pracuje ● popisuje složení půdy ● aktivně pracuje s pojmem půda ● popisuje složení půdy, vysvětluje význam, využití, ochranu a rozložení půd ● popisuje půdní typy a druhy a jejich hospodářské využití	● Vznik a složení pedosféry ● Půda, půdotvorní činitelé a rozložení půd ● Půdní typy a půdní druhy	**ENV:** Člověk a životní prostředí **Ch**: Anorganická chemie

Biosféra		
Žák: ● s porozuměním využívá pojmy z učiva o biosféře a aktivně s nimi pracuje ● vymezuje rozmístění biomů na Zemi, dokáže určit charakteristické rostliny, živočichy ● vymezuje rozmístění základních geobiocyklů na Zemi ● popisuje využití jednotlivých přírodních krajin	● Tropické lesy ● Savany ● Pouště a polopouště ● Subtropické rostlinstvo ● Stepi ● Lesy mírného pásu ● Tundra ● Polární oblasti ● Život v oceánech	**ENV:** Člověk a životní prostředí; Problematika vztahů organismů a prostředí **Bi:** Ekologie, Biologie rostlin **Ch:** Fotosyntéza

Životní prostředí		
Žák: ● hodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi ● analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní krajinné složky a prvky krajiny ● hodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí na lokální, regionální a globální úrovni ● posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných negativních dopadů na životní prostředí (environmentální geologie).	● Krajina, její typy, krajinný potenciál ● Environmentalistika a krajinná ekologie ● Udržitelný rozvoj, globální problémy lidstva ● Hospodářské a právní nástroje ochrany přírody a životního prostředí	**ENV:** Člověk a životní prostředí **VMEGS:** Globalizační a rozvojové procesy **Bi:** Ekologie **ZSV**: Občan ve státě

Lidé a lidská sídla		
Žák: ● s porozuměním využívá pojmy z učiva o socioekonomické sféře a aktivně s nimi pracuje ● zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na rozmístění obyvatelstva ● posuzuje na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby ● posuzuje na přiměřené úrovni pohyby a strukturu obyvatelstva ● zhodnotí na příkladech geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb a zaměstnanost obyvatelstva ● určuje základní charakteristiky jednotlivých lidských plemen ● orientuje se ve světových náboženstvích ● analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková a náboženská specifika ● hodnotí základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení	● Růst a rozmístění obyvatelstva ● Stěhování a struktura obyvatelstva ● Rasy, národy, jazyky, náboženství ● Lidská sídla	**ENV:** Člověk a životní prostředí **MUV:** Základní problémy sociokulturních rozdílů; Psychosociální aspekty interkulturality **VMEGS:** Globalizační a rozvojové procesy; Globalizační problémy, jejich příčiny a důsledky **D:** Pravěk – antropogeneze

4. ročník ● šestileté studium. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřez. témata, poznámky**
	Hospodářství	
Žák: ● s porozuměním využívá pojmy z učiva o socioekonomické sféře a aktivně s nimi pracuje ● srovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit (na pevnině i ve světovém oceánu) ● lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje a zhodnotí jejich nerovnoměrné rozmístění ● zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém ● rozliší a porovná státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti	● Průmysl ● Zemědělství ● Rybolov ● Lesní a vodní hospodářství ● Doprava a spoje ● Služby	**VMEGS:** Globalizační a rozvojové procesy; Globalizační problémy, jejich příčiny a důsledky **F**: Jaderná energie; Elektřina a magnetismus; Struktura a vlastnosti plynů **Ch:** Chemie a společnost; Anorganická chemie; Částicové složení látek **ZSV**: Člověk a pracovní život

		Bi: geologické procesy v litosféře

Amerika		
Žák: ● určuje polohu jednotlivých světadílů a oceánů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Tichého oceánu, Atlantského oceánu, Indického oceánu, Severního ledového oceánu, Jižního oceánu ● hodnotí a srovnává přírodní poměry jednotlivých světadílů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie ● hodnotí a srovnává socioekonomické poměry jednotlivých kontinentů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie ● lokalizuje a charakterizuje nejvýznamnější státy jednotlivých kontinentů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie ● hodnotí případné změny přírodní, hospodářské či politické a jejich důsledky	● Základní údaje ● Reliéf ● Vodstvo ● Podnebí ● Vegetační pásy ● Obyvatelstvo ● Hospodářství ● Regiony a nejvýznamnější státy	**VMEGS:** Globalizační a rozvojové procesy; Globalizační problémy, jejich příčiny a důsledky; Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce **Ch:** Chemie a společnost; Anorganická chemie; Částicové složení látek **ZSV**: Člověk a pracovní život, Občan ve státě **F:** Počasí kolem nás

5. ročník ● šestileté studium ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
Evropa		
Žák: ● určuje polohu jednotlivých světadílů a oceánů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Tichého oceánu, Atlantského oceánu, Indického oceánu, Severního ledového oceánu, Jižního oceánu ● hodnotí a srovnává přírodní poměry jednotlivých světadílů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie ● hodnotí a srovnává socioekonomické poměry jednotlivých kontinentů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie ● lokalizuje a charakterizuje nejvýznamnější státy jednotlivých kontinentů: Afriky, Asie, Ameriky, Antarktidy, Austrálie a Oceánie ● hodnotí případné změny přírodní, hospodářské či politické a jejich důsledky	● Základní údaje ● Reliéf ● Vodstvo ● Podnebí ● Vegetační pásy ● Obyvatelstvo ● Hospodářství ● Regiony a nejvýznamnější státy ● Integrační procesy v Evropě ● Vztah EU a ČR ● Geografické, politické, ekonomické a kulturní postavení země ve světě	**MUV:** Základní problémy sociokulturních rozdílů; Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí **VMEGS:** Globalizační a rozvojové procesy; Globalizační problémy, jejich příčiny a důsledky; Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce; Žijeme v Evropě **Ch:** Chemie a společnost; Anorganická chemie; Částicové složení látek **ZSV**: Člověk a pracovní život; Občan ve státě; Evropská integrace **F:** Počasí kolem nás

Španělsko		
Žák: ● hodnotí a srovnává polohu a základní charakteristiky Španělska vzhledem k ostatním státům Evropy ● hodnotí přírodní poměry na území Španělska i v jednotlivých regionech ● charakterizuje geologický vývoj na území Španělska a jeho vliv na tvary reliéfu ● hodnotí přírodní poměry na území Španělska i v jednotlivých regionech ● charakterizuje geologický vývoj na území Španělska a jeho vliv na tvary reliéfu ● hodnotí a srovnává základní charakteristiky obyvatelstva a kulturní poměry na území Španělska i v jednotlivých regionech ● hodnotí a srovnává přírodní, hospodářské poměry a zdroje na území Španělska i v jednotlivých regionech ● uvádí příklady a působnosti Španělska ve světových mezinárodních institucích, organizacích a seskupeních ● vymezuje a lokalizuje místní oblast – region ● srovnává a hodnotí přírodní a hospodářské poměry v jednotlivých autonomních oblastech Španělska	● Základní údaje ● Reliéf ● Podnebí ● Vodstvo ● Ochrana přírody ● Obyvatelstvo ● Hospodářství ● Zapojení Španělska do evropských a světových organizací ● Autonomní oblasti Španělska	**VMEGS:** Globalizační a rozvojové procesy; Globalizační problémy, jejich příčiny a důsledky; Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce; Žijeme v Evropě **Ch:** Chemie a společnost; Anorganická chemie; Částicové složení látek **ZSV**: Člověk a pracovní život; Občan ve státě; Evropská integrace **F:** Počasí kolem nás

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD

Obsah předmětu

Předmět Základy společenských věd vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ a obsahuje rovněž obor Člověk a svět práce a část oboru Výchova ke zdraví definovaných v RVP G a RVP DG. Vede k získání poznatků z psychologie, sociologie, politologie, práva, ekonomie, filosofie a etiky. Napomáhá orientaci v aktuálních a hospodářských problémech současného světa. Vytváří občanské vědomí žáků z hlediska jejich zapojení do různých typů sociálních skupin. Usiluje o vytvoření schopnosti analyzovat společenské dění na základě získaných teoretických vědomostí. Zařazení průřezových témat do oboru Společenskovědní základ – Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Časové vymezení předmětu

Ročník	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník
Hodin týdně	1	0	1	2	2	2

Organizace výuky

Výuka probíhá v rámci 45minutových jednotek metodami pro které se rozhodnou jednotliví vyučující. Žáci jsou vedeni k aktivní účasti v hodinách, zkoušení probíhá ústní i písemnou formou. Jsou využívány učebnice dle výběru vyučujících stejně jako další pomůcky**.**

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:
Učitel vyžaduje po žácích aktivní přístup ke studiu ve škole i doma, vede je ke kritickému přístupu k informačním zdrojům, vyžaduje, aby si žáci dávali do souvislostí získané poznatky z různých oborů v rámci mezipředmětových vztahů.

Kompetence k řešení problémů:
Učitel vyžaduje po žácích rozpoznávat problémy, objasnit jejich podstatu. Učí je vytvářet hypotézy a navrhovat postupné kroky při řešení problému, rozebírá se žáky události v politickém a hospodářském životě a vede je k jejich pravidelnému sledování.

Kompetence komunikativní:
Učitel v žácích rozvíjí komunikační schopnosti učí je pravidlům dialogu, diskuze a argumentace. Vede žáky k používání odborné terminologie, u psaných i ústních projevů vyžaduje srozumitelné a jasné vyjadřování.

Kompetence sociální a personální:
Učitel napomáhá k vytváření a udržování mezilidských vztahů, založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii, vede žáky ke stanovení priorit a koriguje jejich jednání a chování.

Kompetence občanská:
Učitel rozvíjí v žácích zájem o veřejný život ve společnosti a v místě bydliště, vyžaduje, aby žáci chápali souvislosti mezi svými právy a povinnostmi a přistupovali zodpovědně a tvořivě k svým povinnostem a rozvíjí v žácích vědomí chránit přírodu, životní prostředí a učí je rozlišovat vztah mezi vlastním zájmem a zájmem širší skupiny.

Kompetence k podnikavosti:
Učitel rozvíjí osobní a odborný potenciál žáků, rozpoznává a směruje žáky k dalšímu vzdělávání a osobnostnímu rozvoji. Podněcuje žáky k vlastní aktivitě a tvořivosti, vítá a podporuje inovace ze strany žáků. Motivuje žáky dosažení stanovených cílů, průběžně hodnotí dosažené výsledky. Vyžaduje od žáků chápání principů podnikání a reality tržního prostředí a orientovat se ve světě práce.

1. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Žák: ● Vysvětlí a shrne pojem zákonitosti osobnostního vývoje, nalezne rozdíly v jednotlivých stádiích ontogeneze člověka, zamyslí se nad svým dospíváním a vysvětlí problémy s dospíváním ● Rozlišuje mezi právem a morálkou, chápe vztah mezi právem a morálkou, vnímá význam lidských práv v životě člověka ● Vnímá význam důležitosti těchto dokumentů, rozlišuje jednotlivé druhy lidských práv a dbá na jejich dodržování a ochranu ● Zdůvodní příčiny porušování lidských práv, dává do souvislostí dění kolem porušování lidských práv ● Analyzuje postavení romské menšiny, respektuje práva národnostních menšin, seznámí se s imigrační politikou státu a s činností občanských sdružení a iniciativ, zdůvodní význam sociálního smíru a solidarity ● Definuje jednotlivá náboženství,vysvětlí jejich historické kořeny, chápe rozdíly ve vyznání, vystihuje podstatu víry a seznámí se s činností církví v ČR, argumentuje ve prospěch kulturní a názorové tolerance	● Dospívání, sexuální výchova, citové vztahy ● Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci ● Podpora zdraví a její formy ● Morální a právní vztahy, odpovědnost morální a právní, lidská práva ● Dokumenty vymezující práva – Úmluva o právech dítěte, Závěrečný protokol KBSE, Všeobecná deklarace lidských práv, Listina základních práv a svobod ● Porušování lidských práv v současném světě – rasismus, nacionalismus, šovinismus a xenofobie ● Postavení národnostních menšin v ČR ● Podstata náboženství – deismus, teismus, ateismus, církve v ČR, přehled náboženských směrů	**OSV:** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti **MUV:** vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí **VMEGS:** Žijeme v Evropě **MUV:** Základní problémy sociokulturních rozdílů **Vv:** mýtus, víra oslava

3. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Člověk jako občan		
Žák: ● Utváří si právní vědomí, chápe nutnost následujícího trestu při porušování právních norem ● Rozlišuje mezi činností policie, státního zastupitelství, soudů, advokátů a notářů ● Popíše hlavní principy demokracie, vyjádří se k fungování demokratického režimu, vyjádří, jak se projevuje demokratický režim v životě ● Seznámí se právním dokumentem ústavy ,vysvětlí hlavní ústavní principy, orientuje se v jednotlivých oddílech, rozlišuje a vyjmenuje úkoly státní moci v ČR a které státní orgány je vykonávají ● Rozliší a zdůvodní význam a funkce politických stran, analyzuje stav politické kultury a v politické praxi v naší zemi a ve Španělsku, zdůvodní formy politické participace občanů	● Právo a právní normy, základy občanského práva, porušování právních norem ● Složky právního systému v ČR ● Demokracie – podstata a funkce ● Dělba moci , ústava, principy demokratického vládnutí ● Politický systém, volební systémy v ČR a ve Španělsku	**OSV**: Morálka všedního dne

Člověk a pracovní život		
Žák: ● Definuje základní ekonomické pojmy, vysvětlí mechanismy a funkce trhu, vyjmenuje právní podmínky podnikání ● Analyzuje ukazatele fungování národního hospodářství, kriticky zhodnotí hospodářskou politiku, rozpozná základní nástroje finanční politiky, vyjmenuje a posoudí daňový systém, uvede příklady nemorálního chování v oblasti ekonomiky ● Vysvětlí fungování mezinárodních integrací, objasní okolnosti jejich vzniku a historický vývoj a analyzuje jejich činnost v současnosti, vytváří vědomí k příslušnosti k EU ● Orientuje se v zahraničním dění, chápe svět globálně, charakterizuje konfliktní strany a zhodnotí důvody konfliktu	● Ekonomie a ekonomika, ekonomické systémy, tržní hospodářství,formy podnikání ● Hospodářská politika státu, ekonomické sektory, bankovnictví, výkonnost ekonomiky ● Mezinárodní vztahy a integrace – EU, OSN ● Krizové oblasti současného světa – politické, národnostní a náboženské konflikty	**VMEGS:** Žijeme v Evropě; Globalizační a rozvojové procesy

4. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Člověk jako jedinec		
Žák: ● Chápe význam psychologie jako vědy, její uplatnění v životě ● Objasní odlišnosti v projevech chování lidí, uvede příklady faktorů ovlivňující chování, prožívání a činnosti člověka ● Porovná osobnost v jednotlivých vývojových etapách života, vysvětlí rozdíly mezi typologiemi osobnosti, vysvětlí význam charakterových a volních vlastností v životě člověka vyloží jak člověk vnímá a poznává skutečnost, sebe i ostatní, ● Porovnává různé metody učení se novým poznatkům, vyhodnocuje jejich přínos pro své studium a pro další profesní volbu, dokáže využít svých znalostí při sebepoznávání a poznávání druhých lidí a hledá způsoby jak se vyrovnat s náročnými životními situacemi ● Chápe vývoj společnosti a vztahů ve společnost, respektuje systém hodnot platných ve společnosti, posuzuje události či sociální jevy a procesy. ● Vnímá význam začlenění jedince do sociálních vazeb, vysvětlí proces socializace a nutnost mezilidské komunikace, uvědomuje si existenci problémů v mezilidských vztazích ● Vysvětluje fungování jedince ve společnosti, a ve skupině (sociální pozice a role), vztah rovnosti a nerovnosti, upevňuje si pocit odpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena určitého společenství.	● Úvod do studia psychologie, obory psychologie, metody zkoumání, historický vývoj psychologie ● Podstata lidské psychiky ● Osobnost člověka ● Změny v období adolescence ● Psychologie v každodenním životě ● Psychohygiena ● Sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v nečekaných, složitých a krizových situacích ● Způsoby sebereflexe a kontroly emocí ● Modely vzájemného chování související s etickými a psychosociálními aspekty partnerského a sexuálního života ● Zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládání, důsledky stresu v oblasti fyzického, duševního a sociálního zdraví ● Rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví ● Úvod do studia sociologie, předmět zkoumání ● Společenská podstata člověka	**OSV:** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti **Aj:** charakter osoby, člověk ve společnosti **Čj:** mluvený projev, proslov a diskuse **OSV:** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů **Výchova ke zdraví** **Bi:** životní styl **Hv**: reflexe hudebních děl

● Chápe význam a funkci rodiny, úlohu masmédií v životě člověka, na příkladech reflektuje sociální problémy a deviace v současné společnosti, využívá svých poznatků k ochraně životního prostředí.	● Sociální struktura společnosti ● Vztahy ve dvojici ● Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity ● Partnerské vztahy, manželství, rodičovství, neúplná rodina ● Krizové situace v rodině ● Modely sociálního chování v intimních vztazích ● Rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi ● Sociální fenomény a procesy ● Vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině, škole, obci	**ENV:** Člověk a životní prostředí

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřez. témata, poznámky**
Občan ve státě		
Žák: ● Chápe uplatnění politické moci ve společnosti, vnímá účast lidí ve veřejném a politickém životě. ● Rozlišuje a porovnává historické a současné typy státu, chápe rozdíl mezi právním a sociálním státem, vysvětluje kategorie lidská práva, svoboda a rovnost, vnímá jejich nezbytnost v životě. ● Vyloží podstatu demokracie, odliší od sebe demokratické a nedemokratické formy řízení státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě, vnímá podíl občanů na veřejném a politickém životě , objasní rozdělení státní moci v ČR na tři nezávislé složky a její fungování. ● Objasní podstatu a význam politického pluralismu v životě ve státě, vysvětlí postavení politických stran v názorovém spektru, uvede příklady politického extremismu, uvede příklady v čem spočívá nebezpečí ideologií. ● Vnímá život v globálním světě, jeho přínos i nebezpečí pro život, chápe nutnost řešit globální problémy, pomáhá je v rámci svých možností minimalizovat	● Úvod do studia politologie, základní pojmy – politická moc a její formy ● Stát – znaky a funkce státu, formy státu, právní a sociální stát, lidská práva, svoboda a rovnost ● Demokracie – principy a podoby, politické subjekty, politický život ve státě, volby a volební systémy, státní moc v ČR ● Ideologie – znaky a funkce, přehled významných ideologií ● Globalizace a globální problémy v současném světě	**MUV:** Základní problémy sociokulturních rozdílů **D:** orientální státy; antika; absolutismus a stavovství; moderní doba I **VMEGS:** Globální problémy, jejich příčiny a důsledky; Žijeme v Evropě **ENV:** Člověk a životní prostředí **D:** Evropa v 17. století; nástup fašismu a nacismu **Bi:** ekologie

5. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Žák: ● Posoudí problémy globalizace, analyzuje příčiny a charakterizuje důsledky globálních problémů, orientuje se v problémových oblastech současného světa, dokáže vyhledávat aktuální informace o dění ve světě a analyzovat je. ● Objasní rozdíly mezi právem a morálkou, dokáže vysvětlit základní právní pojmy, objasní rozdíl mezi fyzickou a právnickou osobou, Objasní podmínky vzniku a zániku pro občana důležitých právních vztahů, vývoj ústavního práva, základy práva správního, občanského, pracovního a rodinného, objasní podstatu trestné činnosti, způsoby jejího postihu, důsledky nedodržování či neznalosti smluv a zákonů ● Objasní činnost jednotlivých složek právního systému, průběh soudního jednání a možnost občana obracet se na orgány právní ochrany ● Objasní, jak uzavřít či ukončit pracovní poměr, uvede podmínky bezpečnosti práce, dovede volit pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, objasní funkce odborů ● Vysvětlí základní ekonomické pojmy, porovná jednotlivé typy ekonomik, objasní způsob stanovení ceny zboží, vysvětlí podstatu peněz, odliší jednotlivé typy inflace,	● Globální a lokální problémy současného světa, proces globalizace, problémy ekonomické, politické, populační, ekologické, aktualizace lokálních konfliktů ● Právo a spravedlnost, podstata práva, vztah práva a morálky, právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům, právní normy, smlouvy, právní řád ČR – systém právních odvětví ● Sexuálně motivovaná kriminalita ● Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání ● Autodestruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy ● Výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek, návykové látky a bezpečnost v dopravě ● Bezpečné chování ● Orgány právní ochrany, orgány činné v trestním řízení, právní poradenství, průběh a organizace občanského a trestního řízení, zásady trestního práva procesního	**VMEGS:** Globální problémy, jejich příčiny a důsledky **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů) **ENV:** Člověk a životní prostředí **D:** kolonialismus; moderní doba II **OSV:** Morálka všedního dne **Výchova ke zdraví** **D:** vznik USA; Velká francouzská revoluce **OSV:** Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

charakterizuje poslání centrálních bank a bank soukromých, uvede, jak postupovat při vstupu do podnikatelské činnosti, analyzuje obsah reklamy a zhodnotí význam marketingu ● Objasní význam státních zásahů do ekonomiky, systém sociální péče, vysvětlí zásady tvorby státního rozpočtu, uvede postup při vytváření rozpočtu v domácnosti, rozliší jednotlivé typy daní, objasní roli úřadů práce a možnosti rekvalifikace, dokáže posoudit stav ekonomiky na základě základních ukazatelů výkonnosti	● Pracovní právo, vznik a zánik pracovního poměru, pracovněprávní vztahy, role odborů, zásady bezpečnosti práce, pracovní úrazy, náhrady škody, práce a životní prostředí ● Základní ekonomické pojmy, typy ekonomik, tržní mechanismus, tvorba cen, funkce peněz a cenných papírů, podstata inflace, bankovnictví, monetární politika ČNB, role komerčních bank, právní subjekty v ekonomice, marketing ● Role státu v tržní ekonomice, sociální politika, politika zaměstnanosti, trh práce, profesní volba, fiskální politika, daňová politika, mzdová politika, ukazatele výkonnosti ekonomiky	**D:** novověké ekonomické teorie **Z:** Evropa, USA, Afrika, Austrálie, Asie

6. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Žák: ● Objasní význam filosofie pro člověka, rozliší historické etapy vývoje evropského myšlení, orientuje se v základních filosofických pojmech, kategoriích a směrech, rozliší filosofický výklad od mýtu a chápe propojení filosofie s ostatními obory ● Charakterizuje hlavní antické myšlenkové proudy a jejich význam pro současného člověka, pochopí význam dialogu a argumentace, objasní základní antické principy etiky ● Rozliší hlavní náboženské systémy a rozezná projevy sektářského myšlení, chápe nebezpečnost náboženské intolerance, charakterizuje význam křesťanství pro evropskou civilizaci a současného člověka ● Zhodnotí význam objevů z oblasti přírodních a technických věd, objasní vliv protestantské etiky na rozvoj evropských zemí, charakterizuje podstatu sociálních utopií a význam machiavellismu pro politiku ● Objasní podstatu novověké společnosti, význam rozumové úvahy a její srovnání s iracionálním přístupem, charakterizuje dopad novověkých společenských teorií na historické události ● Objasní proměnlivost etických norem, zhodnotí význam nových přístupů a technologií pro moderního a postmoderního člověka, dokáže uvážlivě a kriticky argumentovat, objasní rozmanitost diskurzů postmoderní doby, pochopí návaznost českého myšlení na myšlení evropské	● Předmět filosofie, její význam v životě člověka, periodizace dějin filosofie, základní filosofické otázky, vztah filosofie k ostatním vědám, k mýtu, k náboženství a umění ● Vývoj antického materialismu, školy v Milétu a Efesu, učení atomistů, vývoj antického idealismu, Pythagoras, Sokrates, Platón, Aristoteles, sofisté, stoikové, římská filosofie ● Podstata křesťanství a jeho srovnání s jinými náboženskými směry, vznik křesťanského učení, apologetika, patristika, fáze scholastiky, počátky filosofického myšlení v českých zemích ● Charakteristika renesance, heliocentrismus a dopad této teorie na evropské myšlení, podstata protestantské etiky, sociální a politická filosofie v renesanci ● Vývoj novověké filosofie, anglický empirismus, karteziánská škola, stěžejní myšlenky osvícenství, význam myšlení německých klasiků a jejich iracionální kritika, zrod a význam marxismu, pozitivistické myšlení ● Hlavní proudy moderní filosofie 20. století, neopozitivismus,existencialismus, fenomenologie,neotomismus, pragmatismus, hermeneutika, srovnání moderny a	**VMEGS**: Žijeme v Evropě **D:** antika, raný středověk, renesance a humanismus, osvícenství, Napoleonské války **Čj:** antická literatura, renesance a humanismus, osvícenství, česká a světová literatura 19. a 20. století, literatura ve 2. pol. 20. století **Vv:** antika, románská a gotická kultura, renesance, klasicismus, romantismus, realismus, hledání II

● Objasní důvody vzniku Evropské unie a posoudí její význam, charakterizuje funkce orgánů EU, zhodnotí vliv členství v EU na život občana ● Objasní činnost významných mezinárodních organizací a uskupení, zhodnotí roli ČR v nich, uvede příklady institucí, které mu jako občanovi ČR mohou poskytnout pomoc v zahraničí, objasní roli ČR v mezinárodních vztazích	postmoderny, česká moderní a postmoderní filosofie ● Evropská integrace, vývoj integračních procesů, vznik, vývoj a fungování Evropské unie, jednotná evropská měna, orgány EU ● Mezinárodní spolupráce v rámci OSN, NATO, Rady Evropy, OBSE, Visegrádské skupiny, WTO, OECD, význam diplomacie	**MUV:** Základní problémy sociokulturních rozdílů; Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí **VMEGS**: Globální problémy, jejich příčiny a důsledky; Globalizační a rozvojové procesy **Z:** Evropa

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU DĚJEPIS

Obsah předmětu

Vyučovací předmět dějepis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, vzdělávacího oboru Dějepis vymezeného v RVP DG a částečně integruje průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince, zejména ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důraz je kladen především na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu s evropským vývojem, dějin kultury (vědy, techniky, způsobem života, náboženství, umění) a přínosu jednotlivých států, oblastí a civilizací k rozvoji vzdělanosti. Významným způsobem zohledňuje základní hodnoty evropské civilizace, pomáhá žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů.

Předmět dějepis úzce souvisí s předmětem zeměpis, ale také s předměty ostatními (důležité objevy a jejich význam pro rozvoj lidstva, náboženství, kultura, literatura).

Žák je veden k tomu, aby zejména:

- chápal, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek,
- chápal historické kořeny společenských jevů, dějů a změn a jejich souvislosti v reálném i historickém čase,
- rozlišoval mýty a skutečnost, objektivně posuzoval společenské jevy současnosti i minulosti a rozpoznal myšlenkovou manipulaci,
- cítil úctu k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, získal respekt ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin i různých společenství.

Časové vymezení předmětu

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník
Hodin / týden	2	2	2	2	2	2

Organizace výuky

Výuka je členěna do standardních 45minutových bloků, většinou v mateřských třídách, přičemž se ovšem jako vhodné jeví alespoň jednu hodinu týdně uskutečnit v učebně vybavené multimediální tabulí. Při výuce využíváme jak standardní učebnice pro příslušný ročník, tak i řadu dalších pomocných materiálů a pomůcek, jako jsou mapy, nákresy, dokumenty, prameny – hmotné i písemné, pokud jsou k dispozici, a další. Míra využití jednotlivých učebních pomůcek záleží na úvaze vyučujícího.
V šestiletém bilingvním studijním oboru se dějepis od 3.ročníku vyučuje ve španělštině. České dějiny se probírají v českém jazyce.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Předkládáme žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů, které jim umožní poznání dějin vlastního národa v kontextu s evropským a celosvětovým vývojem.
- Nabízíme žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku dějin kultury a přínosu jednotlivých států, oblastí
  a civilizací pro rozvoj vzdělanosti (historické exkurze, besedy…)
- Vedeme žáky k posouzení vlastního pokroku a kritickému hodnocení svých výsledků v rámci autoevaluace

Kompetence k řešení problémů:

- Vedeme žáky k využívání získaných vědomostí k řešení problémů např. při práci v dějepisném semináři, či při zpracování absolventských a seminárních prací
- Učíme žáky kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a schopnosti svá rozhodnutí obhájit

Kompetence komunikativní:

- Umožňujeme žákům při diskuzích na daná témata formulovat a vyjadřovat své myšlenky

- Učíme je vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu (např. při ústních referátech)
- Nabízíme žákům dostatek možností v řízené diskuzi naslouchat druhým, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuze, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- Umožňujeme žákům poznávat různé typy textů (mapy, grafy, diagramy) a dokumentů (videozáznamy, obrazy)
- Pomocí zavádění skupinové práce a projektové výuky vedeme žáky ke komunikaci ve skupině

Kompetence sociální a personální:

- Navozujeme dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce
- Umožňujeme žákům podílet se na utváření příjemné atmosféry týmu na základě ohleduplnosti a přispívat k upevňování mezilidských vztahů

Kompetence občanské:

- Vedeme žáky k respektu a ochraně našich tradic a kulturního a historického dědictví při návštěvách muzeí, divadel a historických památek
- Vedeme je k aktivnímu zapojování se do kulturního dění ve městě, účastí v soutěžích a na výstavách
- Vedeme žáky k pochopení základních ekologických souvislostí vyvozených z historie

Kompetence pracovní:

- Vedeme žáky k využití znalostí a zkušeností z historického vývoje v zájmu svého rozvoje a přípravy na budoucnost

1. ročník ● šestileté studium. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřez. témata, mezipředmětové vztahy**
Počátky 17. století		
Žák: ● charakterizuje obecně nové typy státního zřízení: absolutní monarchie, konstituční monarchie, parlamentarismus a pojem občanská revoluce.	● Změny státních zřízení v 17. století	**ZSV:** Politické systémy
Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti		
● vyzdvihne význam nových myšlenkových postupů a jejich přesah do evropské ekonomiky a hospodářství. Na příkladech konkrétních evropských států formuluje absolutismus, konstituční monarchie a parlamentarismus.	● Evropa v 17. století ● Ekonomické, buržoazní revoluce a politické proměny v 17. století v Nizozemí, Anglii, Francii, rakouské monarchii a Rusku	**VMGES:** Žijeme v Evropě **VDO:** Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování **ZSV:** Ideologie, Vývoj novověké filozofie; Ústavní
● vymezí podstatné ekonomické, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují nastupující modernizaci myšlenkovou proměnu společnosti.	● Osvícenství a osvícenský způsob vládnutí v rakouské monarchii a Rusku	

● rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů (tj. dřívějších v porovnání s barokním) a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.	● Kultura 17. a 18. století ● Baroko a rokoko	právo; Právo a spravedlnost **Vv:** Baroko, rokoko **Hv:** Dějiny hudby – baroko **Čj:** Baroko
● charakterizuje zásadní geopolitické rozdělení světa a Evropy, poukáže na propojení světové politiky a příčiny konkrétních konfliktů v Evropě na pozadí kulturních a společenských proměn.	● Vznik USA na pozadí sedmileté války a války o rakouské dědictví v Evropě	
● popíše souvislosti mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě. Objasní příčiny a důsledky konkrétních dějů na pozadí jednání a činů významných postav.	● Velká francouzská revoluce a napoleonské války	
● ilustruje proměny mapy Evropy a definuje důsledky, které směřují k dalším nepokojům a bouřím v Evropě. Poukáže na politické snahy zastavit počínající národní revoluce hned v zárodku.	● Vídeňský kongres a první pokusy o národní revoluce ve 20. a 30. letech v Evropě	
● charakterizuje příčiny celého procesu, jednotlivé objevy a jejich funkčnost či budoucí využití a objasní proměnu celosvětové společnosti na pozadí pozitivních i negativních důsledků procesu.	● Průmyslová revoluce	
● objasní politické souvislosti, které vedly k jednotlivým občanským konfliktům ve Francii, Rusku, Řecku a Osmanské říši. Charakterizuje důvody, které vedly ke snaze vymanit se z nadvlády jiného národa nebo změnit politický systém dané země.	● Západní a východní Evropa před rokem 1848. Revoluce ve Francii. Povstání v Rusku a na Balkánském poloostrově	

● rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů (tj. dřívějších v porovnání s romantismem) a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.	● Kultura první poloviny 19. století ● Romantismus a Biedermeier	**Vv:** Romantismus **Čj:** Romantismus
● porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů. Charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin.	● Rok 1848 v Evropě a u nás	
● obecně charakterizuje nové hnutí a technické a vědecké vynálezy. Vysvětlí proces emancipace žen ve světě a u nás.	● Společnost mezi revolucí 1848 a první světovou válkou	
● na pozadí evropských konfliktů a třecích ploch objasní příčiny sjednocení Itálie a Německa. Nastíní myšlenkovou strukturu jednotlivých významných aktérů a definuje důsledky a politické směřování do budoucna.	● Sjednocení Itálie a Německa	
● charakterizuje povahu a budoucí přesahy izolacionizmu Spojených států, definuje charakter jednotlivých stran v občanské válce, nastíní otázku rasismu a její budoucí vývoj.	● Izolacionizmus a občanská válka v USA	
● objasní proměny v politickém uspořádání Rakouské monarchie, definuje dualismus a nastíní význam monarchie pro budoucí světový konflikt v rámci národnostní otázky a soupeření o národnostně politickou autonomii konkrétních oblastí.	● Vývoj rakouské monarchie v druhé polovině 19. století	

● ilustruje otázku kolonialismu na mapě světa, charakterizuje zájmy a politické směřování jednotlivých koloniálních mocností ve světě. Poukáže na třecí plochy a význam balkánského prostoru. Propojí národnostně emancipační konflikty s konflikty mocensko koloniálními.	● Kolonialismus a Evropské mocnosti v předvečer první světové války	
● rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů. Secese, ipresionismus a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.	● Kultura druhé poloviny 19. století a počátku 20. století	
Moderní doba I. – Situace v letech 1914–1920		
● shrne jednotlivé příčiny, nastíní průběh konfliktu na jednotlivých frontách a definuje zneužití procesu průmyslové revoluce a mocensko politických ambicí konkrétních států k manipulaci se společností. Vyjádří hlavní důsledky konfliktu a nastíní jejich budoucí rozměr.	● První světová válka.	**Vv:** Secese, impresionismus
● charakterizuje roli Čechů a Slováků v první světové válce. Pojem „legie“ a jejich význam pro budoucí ČSR. Uvede jména představitelů prvního čs. odboje. Vysvětlí vznik Československa na pozadí evropských událostí.	● Češi a Slováci v době první světové války ● Vznik Československa.	**Čj:** Válečná próza, legionářská próza **ZSV:** Politický vývoj ČSR

2. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Moderní doba I. – Situace mezi světovými válkami		
Žák: ● Vyjádří hlavní důsledky konfliktu a nastíní jejich budoucí rozměr. ● Porovná charakter a význam dvacátých a třicátých let. Objasní hlavní motivy a příčiny hospodářské konjunktury ve dvacátých letech a následně hospodářské krize let třicátých. Porovná vývoj jednotlivých evropských států a poukáže na význam demokratického Československa ve střední Evropě. ● Objasní hlavní příčiny nástupu A. Hitlera, B. Mussoliniho a J. V. Stalina k moci a vysvětlí charakter, rozdíly a podobnosti jednotlivých diktatur. Ilustruje na příkladu Mnichovské dohody z roku 1938 Evropskou a světovou situaci před vypuknutím druhé světové války.	● Pařížská mírová konference ● Mírové smlouvy ● Společnost národů ● Totalitní režimy ● Charakteristika totalitních režimů ● Komunismus v Sovětském svazu ● Fašismus v Itálii ● Nacismus v Německu ● Československá republika mezi válkami ● Formování republiky ● Hospodářství v Československu ● Zahraniční politika ● Rozbití Československa, Mnichov 1938 ● Kultura a věda mezi válkami	**Vv:** Hledání I. – Zrod moderního umění **ZSV:** Ideologie **Čj:** Kultura v první polovině 20. stol
Moderní doba I. – Druhá světová válka		
● charakterizuje vývojové etapy druhé světové války, poukáže na význam roku 1942 a definuje holocaust a lidské ztráty v průběhu jednotlivých válečných operací. Poukáže na tragédii lidské humanity a objasní hlavní koncepce, které chtějí podobným konfliktům zabránit v budoucnu	● Průběh druhé světové války ● Válka v Evropě ● Válka v Tichomoří ● Důsledky druhé světové války ● Zločiny proti lidskosti za druhé světové války	**Čj:** Literatura ve druhé polovině 20. století

	● Koncentrační tábory ● Šoa – vyvražďování Židů nacisty ● Vyvražďování Romů nacisty ● Bolševická genocida v Pobaltí ● Československo za druhé světové války ● Protektorát Čechy a Morava ● Domácí odboj ● Zahraniční odboj ● Osvobozování území ČSR ● Židé v protektorátu	
Poválečné dějiny		
Žák: ● charakterizuje vojenská, politická a hospodářská uskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty po druhé světové válce ● vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku, zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA a SSSR a na situaci ve střední Evropě a v naší zemi ● porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demokraciích ● objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních zemí, objasní význam islámské, židovské a další neevropské kultury v moderním světě ● charakterizuje rozpad bipolárního světa, popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, rozlišuje základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování	● Poválečné uspořádání ● Postupimská konference ● Vznik OSN ● Studená válka ● Vznik studené války ● Fáze studené války ● Evropská integrace ● Dekolonizace ● Východní blok ● Státy a organizace východního bloku ● Dění uvnitř východního bloku ● Československo po druhé světové válce ● Československo v letech 1945–1948 ● Komunistický převrat a upevňování moci komunismu ● Život v komunistickém Československu ● Pokus o změnu v roce 1968 ● Období normalizace ● Sametová revoluce v roce 1989	**ZSV:** Globální a lokální problémy současného světa **Z:** Rozpad koloniálního systému a změny na mapě světa **Vv:** Kultura v druhé polovině 20. století

	● Kultura a věda v poválečném období	

3. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Úvod do studia historie, pravěk		
Žák: ● charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého ● rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace ● objasní hlavní mezníky v periodizaci dějin ● objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku; charakterizuje pojem archeologická kultura ● vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné činnosti ● zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury pravěku	● Význam historického poznání pro současnost ● Práce historika, historické informace, jejich typy, účel, možnosti využití ● Periodizace dějin **Pravěk:** ● Doba kamenná – paleolit, mezolit, neolit, eneolit ● Doba bronzová ● Doba železná	**Z:** Lidé a lidská síla **Vv:** Pravěké a starověké umění **Bi:** Biologie člověka (hominizace, sapientace a evoluce rodu homo)
Starověk		
Žák: ● zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společenství, antiky a křesťanství jako základních fenoménů, z nichž vyrůstá evropská civilizace ● objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské a kulturní systémy	**Staroorientální státy :** ● Mezopotámie ● Egypt ● Indie ● Čína	**Čj:** Počátky psané literatury, mimoevropské kultury

● popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti starověkých dějin	**Antika:** ● Antické Řecko ● Antický Řím ● Naše země a ostatní Evropa v době římské ● Civilizovanost a barbarství, limes romanus jako civilizační hranice	**Z:** Evropa, Asie **ZSV:** Stát, znaky a funkce státu **VV:** Pravěké a starověké umění **ZSV:** Antická filozofie
Středověk		
Žák: ● objasní proces christianizace a její vliv na ● konstituování raně středověkých států v Evropě; ● vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní ● mocí v západním a východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké ● společnosti ● definuje proměny hospodářského a politického uspořádání ● středověké společnosti v 5.–11. století a jeho specifické ● projevy ve vybraných státních celcích ● charakterizuje základní rysy vývoje na našem území ● vymezí specifika islámské oblasti	**Raný středověk**: ● Křesťanství jako nové kulturní a společenské pojítko, vnitřní nejednota křesťanství ● Křesťanství, papežství a císařství ● Utváření středověké Evropy (byzantsko-slovanská oblast, franská říše a oblast západní, východní a střední Evropy ● Křížové výpravy ● Počátky státních útvarů na našem území ● Český přemyslovský stát ● Islám a arabská říše; Al-Andalus ● Reconquista ● Vzdělanost a umění raného středověku	**VMEGS:** Globalizační a rozvojové procesy **ZSV:** Podstata křesťanství **Bi:** Strunatci

4. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Žák: ● definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 11.–15. stol. a jeho specifické projevy v jednotlivých zemích ● charakterizuje základní rysy vývoje na našem území ● objasní důsledky tatarských a tureckých nájezdů pro vývoj Evropy a zánik Byzantské říše	**Vrcholný středověk** ● Změny v zemědělství, vesnická kolonizace ● Rozvoj měst (urbanizace); rozvoj řemesel a obchodu ● Evropa ve 12.–15. stol. ● Vznik jednotných států v západní Evropě ● Vývoj na Pyrenejském poloostrově ● Stoletá válka, její příčiny a důsledky ● Český stát (období přemyslovského státu, lucemburská epocha, doba jagellonská) ● Kacířství, husitství ● Mongolská expanze. Zánik Byzantské říše ● Vzdělanost a umění vrcholného a pozdního středověku	**VMEGS:** Globalizační a rozvojové procesy **Vv:** Románská a gotická kultura
● umí vysvětlit nové filozofické a vědecké myšlenky, které byly zformulovány ve 14.–17. století a zhodnotí jejich dopad ● porozumí důsledkům zámořských objevů, jež vedly k podstatným hospodářským i mocensko-politickým změnám	**Počátky novověku** ● Renesance a humanismus; reformace ● Zámořské plavby; příčiny a význam ● Vznik španělského státu ● Předkolumbovské civilizace	**VMEGS:** Globalizační a rozvojové procesy; Žijeme v Evropě **Vv:** Důvěra ve smysly a rozum, renesance

● popíše základní rysy reformace a protireformace, vysvětlí důsledky pro další evropský i světový vývoj ● vymezí základní znaky stavovství a absolutismu; uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích a příklady střetů ● posoudí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí a analyzuje jeho vnitřní sociální, politické a kulturní poměry	● Západní Evropa v 16. století ● Nástup Habsburků ve Španělsku ● České země v předbělohorském období ● Rivalita a kooperace evropských velmocí ● Třicetiletá válka ● Absolutismus a stavovství; absolutistické monarchie v Evropě ● Barokní kultura, politika a náboženství	**ZSV:** Renesanční filozofie **Čj:** Renesance a humanismus **ZSV:** Stát – znaky a funkce **Vv:** Baroko **Hv:** Dějiny hudby – Baroko
Osvícenství, revoluce a idea sobody, modernizace společnosti		
Žák: ● určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství, rozpozná jejich uplatnění v revolucích 18. a 19. století	● Osvícenství: myšlenky, principy, osobnosti ● Osvícenský absolutismus ● Evropa v 2. polovině 17. a počátku 18. století	**ZSV:** Vývoj novověké filozofie

5. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Osvícenství, revoluce a idea sobody, modernizace společnosti		
Žák: ● posoudí význam ústavy a novou organizaci státu, uvede základní typy parlamentních státních systémů ● na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení ● charakterizuje proces modernizace, vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky; rozpozná její ekologická rizika ● určí základní příčiny asymetrického vývoje Evropy a světa v důsledku rozdílného tempa modernizace ● vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev ● vymezí místo utváření českého novodobého národa v tomto procesu, včetně jeho specifických rysů	● Anglická revoluce; parlamentarismus ● Vznik USA ● Francouzská revoluce ● Evropa za napoleonských válek a po Vídeňském kongresu ● Rozvoj výroby a vědy ● Proměna agrární společnosti ve společnost průmyslovou ● Změny v sociální struktuře ● Utváření novodobých národních společností ● Rok 1848 ● Německo, Itálie, české země, Slovensko; emancipační hnutí sociálních skupin ● Proměny životního styl ● Vzdělanost a umění „belle epoque“ přelomu 19. a 20. století	**ZSV:** Právo a spravedlnost; Ústavní právo **VDO:** Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování **VMEGS:** Žijeme v Evropě **Aj:** Reálie USA **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů **VMEGS:** Žijeme v Evropě **Z:** Evropa

		Vv: Klasicismus, romantismus, realismus
● vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou četných střetů a konfliktů daného období	● Předpoklady a projevy imperiální (mocenské a koloniální) politiky velmocí ● Nástup Ruska jako evropské velmoci ● USA ● Vnitřní vývoj a mezinárodní postavení do I. světové války ● Mimoevropská ohniska koloniálních konfliktů ● Vzájemné střetávání velmocí ● Diplomatické a vojenské aktivity v předvečer I. světové války	**ZSV:** Globální a lokální problémy současného světa
Moderní doba I (1914–1920)		
Žák: ● charakterizuje první světovou válku, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky ● uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku	● První světová válka ● České země v době 1. světové války, první odboj ● Revoluce v Rusku, upevňování bolševické moci ● Vznik Československa	**VMEGS**: Žijeme v Evropě **ZSV:** Právo a spravedlnost; Evropská integrace
● popíše a zhodnotí způsob života ve vznikající moderní evropské společnosti	● Versailleský systém a jeho vnitřní rozpory ● Kultura na počátku 20. století ● Zrod moderního umění	**Vv:** Hledání I. – Zrod moderního umění **Vv:** Dějiny hudby – populární hudba

6. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Moderní doba I (1920 – 1945)		
Žák: ● vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů, které byly provázeny radikalizací pravicových i levicových protidemokratických sil ● vymezí základní znaky totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie	● Evropa a svět ve 20. a 30. letech ● Československo v meziválečném období Světová hospodářská krize ve světě a v Československu ● Totalitní režimy v Evropě (fašismus, nacismus, stalinismus) ● 30. léta ve Španělsku ● Španělská občanská válka	**ZSV:** stát – znaky a funkce, politické ideologie, lidská práva
● objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potencionálních obětí jí čelit, charakterizuje období tzv. 2. republiky	● Růst mezinárodního napětí, rozpad versailleského systému ● Mnichovská krize a její důsledky ● Druhá republika	
● popíše a zhodnotí způsob života v moderní evropské společnosti, zhodnotí význam masové kultury	● Kultura a věda v meziválečném období	**Vv:** Hledání I. – Zrod moderního umění **Hv:** Dějiny hudby – populární hudba
● charakterizuje 2. světovou válku, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky	● Druhá světová válka a její charakter ● Protektorát Čechy a Morava ● Holocaust ● Druhý odboj	

Moderní doba II – soudobé dějiny		
Žák: ● charakterizuje vznik, vývoj bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská uskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty ● vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku, zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA a SSSR a na situaci ve střední Evropě a v naší zemi	● Evropa a svět po válce (OSN, princip sociálního státu) ● Vznik supervelmocí ● Studená válka ● Vznik východního bloku, jeho politický, hospodářský a sociální vývoj ● SSSR jako světová velmoc ● RVHP, Varšavská smlouva ● Euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie ● USA jako světová velmoc ● Vývoj v ČSR 1945 - 1969	**VMEGS:** Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce **ZSV:** Globální a lokální problémy současného světa
● porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demokraciích	● Životní podmínky na obou stranách železné opony ● Krize východního bloku ● ČSR v období normalizace ● Španělsko v období frankismu ● Španělsko: přechod k demokracii	**Hv:** Populární hudba
● objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí ● objasní význam islámské, židovské a další neevropské kultury v moderním světě	● Konflikty na Blízkém východě, vznik státu Izrael ● Dekolonizace, vznik třetího světa, modernizační procesy v něm (ekonomické, demografické a politické postavení v globálním světě) ● Hlavní ohniska konfliktů	**VMEGS:** Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce; Globální problémy, jejich příčiny a důsledky

		ZSV: Globální a lokální problémy současného světa **Z:** Rozpad koloniálního systému a změny na mapě světa
● charakterizuje rozpad bipolárního světa ● popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech ● vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí ● zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování	● Pád komunistických režimů a jeho důsledky ● Obnovení demokracie a vznik ČSR ● Sjednocující se Evropa a její místo v globálním světě	**VMEGS:** Žijeme v Evropě **ZSV:** Evropská integrace
● vymezí základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje	● Globální problémy moderní společnosti	**VMEGS:** Globální problémy, jejich příčiny a důsledky **ZSV:** Globální a lokální problémy současného světa

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA

Obsah předmětu

V rámci hudební výchovy je realizován obsah vzdělávacího oboru daného RVP DG.
Do výuky hudební výchovy jsou zapojena tato průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- multikulturní výchova
- environmentální výchova
- mediální výchova

Význam předmětu hudební výchova:

- rozvoj kreativity
- formování estetického a pocitového vnímání, rozvoj emoční inteligence
- orientace v kulturním životě
- vytvoření přehledu o evropském kulturním dědictví (seznámení s významnými hudebními skladateli a jejich díly, s hudebními styly, žánry a formami)
- vytváření mezipředmětových vztahů s předměty naukového charakteru (historie – literatura – dějiny hudby)

Očekávané výstupy:

- žák je schopen chápat význam emotivních a pocitových prožitků pro život
- žák je schopen naleznout v hudbě prostředek duševní hygieny a relaxace
- žák vnímá kulturní rozdílnosti jednotlivých národů a etnických skupin
- žák je schopen vyjádřit vlastní názor a kriticky hodnotit hudební dílo
- žák chápe význam hudby v historickém kontextu
- žák je schopen spolupracovat s ostatními na daném úkolu, chápe úlohu jedince na kvalitě celkového výsledku

Časové vymezení předmětu

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník
Hodin/týden	1	1	2	2	0	0

Organizace výuky

- hudební výchova je vyučována v 1. a 2. ročníku v celé třídě 1 hodinu týdně;
  - ve 3. a 4. ročníku si žáci volí mezi hudební a výtvarnou výchovou
- výuka probíhá v odborné učebně s klavírem, audio technikou a orffovským instrumentářem
- nabídka nepovinných předmětů a zájmových kroužků: sborový zpěv, instrumentální skupina

Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučujícím jsou rozvíjeny všechny klíčové kompetence - kompetence k učení, kompetence k řešení problému, komunikativní kompetence, sociální a personální kompetence, občanská kompetence a kompetence k podnikavosti- pomocí těchto strategií:

- vyučující rozvíjí pomocí individuálního přístupu k žákovi jeho schopnosti, vede žáka k uvědomování si osobních kvalit, rozvíjí jeho sebedůvěru (kompetence komunikativní, sociální a personální)
- pomocí společných projektů a práce v týmu vede vyučující žáka k spolupráci s ostatními, k respektování názoru ostatních, podporuje tvůrčí činnosti (kompetence k podnikavosti, sociální a personální kompetence, kompetence k řešení problému)
- organizováním návštěv koncertů a divadelních představení vyučující pomáhá žákovi utvářet si kulturní rozhled a třídit vlastní postoje a názory na umění (kompetence komunikativní, sociální a personální kompetence)
- poukázáním na multikulturalitu ve světě a realizací skladeb různých kultur vede učitel žáka k chápání a respektování různých kulturních tradic (kompetence občanská, sociální a personální)
- vyučující zdůrazňuje vazbu umění a hudby k dalším oborům (kompetence k učení)

1. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
● žák tvořivě reaguje na hudbu v rámci poslechu i aktivních činností ● žák reprodukuje a interpretuje hudbu adekvátním způsobem vzhledem ke konkrétnímu hudebnímu žánru nebo jinému hudebnímu projevu ● žák si uvědomuje své estetické prožitky a diskutuje o nich, obhajuje své názory a hudební preference ● žák objasňuje význam a vznik hudebního díla, vyjadřuje se k jeho kvalitám, hodnotí, analyzuje jeho hudebně výrazové prostředky ● žák rozpoznává hudební znaky v díle, řeší vznik díla v kontextu kulturními, historickém		
● žák aplikuje zásady hlasové výchovy v každodenním životě při mluvení i zpívání ● žák uplatňuje správnou artikulaci, hlas vede zněle a přirozeně ● žák reprodukuje písní na základě nabytých zkušeností při individuálním i kolektivním zpěvu ● žák reprodukuje písně adekvátním způsobem vzhledem k danému hudebnímu žánru ● žák provádí jednoduché hudební improvizace na základě svých schopností a dovedností ● žák vytváří tonální představu dur-moll	**Hlasová výchova** ● správné dýchání, hlasová hygiena, správné tvoření tónů, artikulace, hlavový tón, rozezpívání **Zpěv** ● jednohlasý, vícehlasý, kánon, lidové a umělé písně, správné pojímání populárních žánrů ● zpěv písní různých kultur (anglické, španělské, balkánské, židovské aj.) ● intonace, imitační a intonační cvičení ● vokální hry	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace; Spolupráce a soutěž **VMEGS:** Žijeme v Evropě **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů

		MEV: Média a mediální produkce **ENV**: Člověk a životní prostředí **Bi:** dýchací soustava **Čj:** Nauka o zvukové stránce jazyka; Řečnická cvičení
● žák používá rytmické nástroje k samostatné hře i k doprovodům písní ● žák aplikuje zásady doprovodné hry při vlastní tvůrčí činnosti ● žák je veden k rytmické vnímavosti, pulzaci světa, který ho obklopuje ● žák se orientuje v jednoduchém rytmickém zápisu ● žák užívá nástroje v rámci vlastních improvizací vzhledem k jeho osobnostním schopnostem a dovednostem ● žák se orientuje v barevné zvukovosti jednotlivých hudebních nástrojů a rozpoznává je	**Instrumentální výchova** ● hra na tělo, Orffovy nástroje, klavír, flétny ● rytmický výcvik na základě rytmických her ● instrumentální aranžmá písní, tvorba jednoduchých doprovodů ● nauka o hudebních nástrojích ● rytmický notový zápis, partitura, notace	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace; Spolupráce a soutěž **VMEGS**: Žijeme v Evropě **MUV:** Základní problémy sociokulturních rozdílů **MEV**: Média a mediální produkce
● žák reaguje na hudbu pohybem úměrně svých schopnostem a dovednostem	**Pohybová výchova** ● pohybové reakce na hudbu ● spojení rytmizace hudby s pohybovými kreacemi	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace; Morálka

		všedního dne; Spolupráce a soutěž **VMEGS**: Žijeme v Evropě
● žák rozpoznává hudební znaky v hudebním díle, vyjadřuje hudebně výrazové prostředky, uvědomuje si formu díla, hodnotí funkčnost skladby nebo hudebního žánru ● žák se s dějinami hudby seznamuje interaktivně prostřednictvím hudebních aktivit ● žák hodnostní estetické kvality díla, seznamuje se sociokulturními pozadími hudebních děl, je veden k vnímání komerčnosti a samoúčelovosti v hudbě ● žák rozlišuje rozdílné historické, společenské a kulturní kontexty ve vývoji doby	**Hudebně-historický vývoj – vybrané kapitoly** ● vývoj vokální hudby (středověk, renesance až 20. století) ● vznik hlasu, realizace vokálního projevu v hudbě ● komorní hudba (Smetana, Dvořák, Mozart) ● folklórní a folková hudba (Martinů, Nohavica) ● scénické provedení hudba: opera a balet (Stravinskij, Verdi, Puccini, Smetana)	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace; Morálka všedního dne; Spolupráce a soutěž **VMEGS**: Žijeme v Evropě **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů **MEV**: Média a mediální produkce; Mediální produkty a jejich významy; Uživatelé; Účinky mediální produkce a vliv médií **Čj:** literatura starověku, antiky, středověku, renesance, baroka, klasicismu, romantismu, přelom 19. a 20. století, literatura 20. Století

		D: starověk, středověk, novověk, osvícenství, moderní doba I, II **Vv:** středověk, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, realismus, Hledání I,II
● žák na konkrétních příkladech vytyčuje význam tvůrce hudebního díla a interpreta, přínos skladatele a umění performance v rámci interpreta	**Tvůrce hudby a interpret** ● profilace významných skladatelů v kontextu dějin hudby ● profilace zajímavých interpretů v kontextu artificiální i populární hudby	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace; Morálka všedního dne; Spolupráce a soutěž **VMEGS**: Žijeme v Evropě **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů **MEV**: Média a mediální produkce **Čj:** autobiografie
● žák rozpoznává zákonitosti jednotlivých hudebních forem a určuje jejich funkčnost ve skladbě	● Hudební formy (mše, madrigal, kánon, sonáta, opera aj.)	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení

		problémů, Sociální komunikace
● žák interpretuje, analyzuje, komparuje, hodnotí hudbu, vytváří vlastní preference, které v rámci diskuse obhajuje	● estetická a umělecká hodnota díla, hudba jako identifikace, sebeprezentace, generační výpověď ● osobní reflexe hudebních děl	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace; Morálka všedního dne; Spolupráce a soutěž **VMEGS**: Globalizační a rozvojové procesy; Žijeme v Evropě **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů; Psychosociální aspekty interkulturality; Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezilidmi z různého kulturního prostředí **MEV**: Mediální produkty a jejich významy; Účinky mediální produkce a vliv médií **ZSV:** psychologie, sociologie

2. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
● žák tvořivě reaguje na hudbu v rámci poslechu i aktivních činností ● žák reprodukuje a interpretuje hudbu adekvátním způsobem vzhledem ke konkrétnímu hudebnímu žánru nebo jinému hudebnímu projevu ● žák si uvědomuje své estetické prožitky a diskutuje o nich, obhajuje své názory a hudební preference ● žák objasňuje význam a vznik hudebního díla, vyjadřuje se k jeho kvalitám, hodnotí, analyzuje jeho hudebně výrazové prostředky ● žák rozpoznává hudební znaky v díle, řeší vznik díla v kontextu kulturními, historickém		
● žák aplikuje zásady hlasové výchovy v každodenním životě při mluvení i zpívání ● žák uplatňuje správnou artikulaci, hlas vede zněle a přirozeně ● žák reprodukuje písní na základě nabytých zkušeností při individuálním i kolektivním zpěvu ● žák reprodukuje písně adekvátním způsobem vzhledem k danému hudebnímu žánru ● žák provádí jednoduché hudební improvizace na základě svých schopností a dovedností ● žák vytváří tonální představu dur-moll	**Hlasová výchova** ● správné dýchání, hlasová hygiena, správné tvoření tónů, artikulace, hlavový tón, rozezpívání **Zpěv** ● jednohlasý, vícehlasý, kánon, lidové a umělé písně, správné pojímání populárních žánrů ● zpěv písní různých kultur (anglické, španělské, balkánské, židovské aj.) **Intonace** ● imitační a intonační cvičení **Vokální hry**	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace; Spolupráce a soutěž **VMEGS**: Žijeme v Evropě

		MUV: Základní problémy sociokulturních rozdílů **MEV**: Média a mediální produkce **ENV**: Člověk a životní prostředí **Bi:** dýchací soustava **Čj:** Nauka o zvukové stránce jazyka, Řečnická cvičení
● žák používá rytmické nástroje k samostatné hře i k doprovodům písní ● žák aplikuje zásady doprovodné hry při vlastní tvůrčí činnosti ● žák je veden k rytmické vnímavosti, pulzaci světa, který ho obklopuje ● žák se orientuje v jednoduchém rytmickém zápisu ● žák užívá nástroje v rámci vlastních improvizací vzhledem k jeho osobnostním schopnostem a dovednostem ● žák se orientuje v barevné zvukovosti jednotlivých hudebních nástrojů a rozpoznává je	**Instrumentální výchova** ● hra na tělo, Orffovy nástroje, klavír, kytaru, flétny ● rytmický výcvik na základě rytmických her ● instrumentální aranžmá písní, tvorba jednoduchých doprovodů ● nauka o hudebních nástrojích ● rytmický notový zápis, partitura, notace	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace; Spolupráce a soutěž **VMEGS:** Žijeme v Evropě **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů

		MEV: Média a mediální produkce
● žák reaguje na hudbu pohybem úměrně svých schopnostem a dovednostem	**Pohybová výchova** ● pohybové reakce na hudbu ● spojení rytmizace hudby s pohybovými kreacemi ● taneční hudba	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace; Morálka všedního dne; Spolupráce a soutěž **VMEGS**: Žijeme v Evropě
● žák rozpoznává hudební znaky v hudebním díle, vyjadřuje hudebně výrazové prostředky, uvědomuje si formu díla, hodnotí funkčnost skladby nebo hudebního žánru ● žák se s dějinami hudby seznamuje interaktivně prostřednictvím hudebních aktivit ● žák hodností estetické kvality díla, seznamuje se sociokulturními pozadími hudebních děl, je veden k vnímání komerčnosti a samoúčelovosti v hudbě ● žák rozlišuje rozdílné historické, společenské a kulturní kontexty ve vývoji doby	**Hudebně-historický vývoj – vybrané kapitoly** ● výtvarně-architektonicko-literární kontexty umění ● impresionismus, 20. století – zmatení hudebních jazyků, hudební experiment ● populární hudba – jazz, rock ● muzikálová hudba	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace; Morálka všedního dne; Spolupráce a soutěž **VMEGS**: Žijeme v Evropě **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů **MEV**: Média a mediální produkce; Mediální

		produkty a jejich významy; Uživatelé; Účinky mediální produkce a vliv médií; Role médií v moderních dějinách **Čj:** Světová literatura 20. století **D:** moderní doba I, II **Vv**: Hledání I, Hledání II
● žák na konkrétních příkladech vytyčuje význam tvůrce hudebního díla a interpreta, přínos skladatele a umění performance v rámci interpreta	**Tvůrce hudby a interpret** ● profilace významných skladatelů a zajímavých interpretů	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace; Morálka všedního dne; Spolupráce a soutěž **VMEGS**: Žijeme v Evropě **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů **MEV**: Média a mediální produkce

		Čj: autobiografie
● žák dešifruje poselství, jež populární hudba předává, řeší ji jako rozdílný sociokulturní artefakt s vlastní funkcí a hodnotovou kvalitou, posuzuje tyto aspekty v díle ● žák rozpoznává hodnoty v díle a popisuje je ● žák se vyjadřuje k hudebně výrazovým prostředkům, k interpretaci, k formě skladby	**Populární hudba a její posluchač** ● jazz, rock, pop music, folk (v rámci poslechových i vokálních činností)	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace; Morálka všedního dne **VMEGS**: Globalizační a rozvojové procesy; Žijeme v Evropě **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů; Psychosociální aspekty interkulturality **ENV**: Člověk a životní prostředí **MEV**: Média a mediální produkce; Mediální produkty a jejich významy; Uživatelé; Účinky mediální produkce a vliv médií; Role médií v moderních dějinách

		Čj: Světová literatura 20. století **D:** moderní doba I, II **Vv**: Hledání I, Hledání II
● žák interpretuje, analyzuje, komparuje, hodnotí hudbu, vytváří vlastní preference, které v rámci diskuse obhajuje	● estetická a umělecká hodnota díla, hudba jako identifikace, sebeprezentace, generační výpověď ● osobní reflexe hudebních děl	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace; Morálka všedního dne; Spolupráce a soutěž **VMEGS:** Globalizační a rozvojové procesy; Žijeme v Evropě **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů; Psychosociální aspekty interkulturality; Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

		MEV: Mediální produkty a jejich významy, Účinky mediální produkce a vliv médií **ZSV**: psychologie, sociologie

3. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
● žák tvořivě reaguje na hudbu v rámci poslechu i aktivních činností ● žák získává zkušenost s improvizačními a imitačními technikami ● žák reprodukuje a interpretuje hudbu adekvátním způsobem vzhledem ke konkrétnímu hudebnímu žánru, slohu nebo jinému hudebnímu projevu ● žák si uvědomuje své estetické prožitky a diskutuje o nich, obhajuje své názory a hudební preference ● žák objasňuje význam a vznik hudebního díla v kulturně-historickém kontextu, zařazuje skladbu na základě jejích hudebně výrazových prostředků, formy, celkového vyznění, což komentuje, analyzuje adekvátně jeho hudebním zkušenostem ● žák řeší estetické hodnoty díla, identifikuje se s dílem a vyjadřuje osobní reflexi		Vazba Hv na další předměty: Vv, Čj, D, Bi
● Žák uplatňuje metody správného rozezpívání a tvoření tónu, dbá na hlasovou hygienu a uplatňuje její principy nejen při zpěvu, ale i při mluveném projevu. Vede hlas zněle a správně artikuluje. ● Rozvíjí své intonační schopnosti a podle individuálních možností rozšiřuje svůj hlasový rozsah. ● Na základě vlastních hudebních schopností a dovedností zpívá jednohlasé i vícehlasé skladby.	**Hlasová výchova** ● Metody rozezpívání ● Dýchání a artikulace, tvoření tónu, hlavový tón ● Hlasová hygiena ● Intonace ● Zpěv lidových a umělých písní, lidový dvojhlas, vícehlasé úpravy skladeb ● Zpěv písní různých kultur (písně anglické, německé, balkánské, židovské)	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Spolupráce a soutěž **VMEGS**: Žijeme v Evropě

		MUV: Základní problémy sociokulturních rozdílů **MEV**: Média a mediální produkce **ENV**: Člověk a životní prostředí **Bi:** dýchací soustava **Čj:** Nauka o zvukové stránce jazyka, Řečnická cvičení
● Žák používá rytmické a přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem i melodické nástroje k vytváření hudebních doprovodů, k individuálním i kolektivním hudebním aktivitám	**Instrumentální činnosti** ● Hra na hudební nástroje (především orffovský instrumentář) ● Tvorba instrumentálního doprovodu k písním ● Orientace v notovém zápisu, v partituře	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Spolupráce a soutěž **VMEGS**: Žijeme v Evropě **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů **MEV**: Média a mediální produkce
● Žák reaguje na hudbu pohybem (podle svých hudebních schopností a pohybových dispozic), rozpozná v hudbě vybrané rytmické modely odpovídající základním lidovým či společenským tancům	**Pohybová výchova** ● Lidové a umělé tance – rytmus, základní kroky	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení

	● Improvizace – vyjádření hudby pohybem	problémů, Sociální komunikace, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž **VMEGS**: Žijeme v Evropě
● Žák se orientuje v pojetí hudby v jednotlivých obdobích vývoje, chápe její význam a funkci; uvědomuje si vztah mezi hudebním skladatelem- dílem- interpretem a posluchačem.	**Hudební myšlení** ● Funkce hudby ● Proměna postavení hudebního skladatele a interpreta v různých obdobích vývoje – antika, středověk, renesance, baroko, klasicismus ● Hudba vokální a instrumentální, funkce textu	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Morálka všedního dne **VMEGS**: Žijeme v Evropě **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů **MEV**: Média a mediální produkce **Čj:** autobiografie, textologie
● Žák se orientuje ve vývoji hudebního umění, na základě historického, společenského a kulturního kontextu popíše okolnosti vzniku hudebního díla, chápe hudbu také jako prostředek prezentace myšlenek a idejí.	**Dějiny hudby** ● Starověké kultury (Mezopotámie, Egypt, Čína, antické Řecko a Řím) ● Středověká hudba (středověká duchovní a světská hudba, ars antiqua, ars nova, počátky polyfonie)	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Morálka

● Žák chápe rozdílnost hudebního myšlení v různých etapách, rozlišuje hudební slohy podle jejich charakteristických znaků. ● Žák se s dějinami hudby seznamuje interaktivně prostřednictvím hudebních aktivit.	● Renesance (charakteristika uměleckého slohu; evropská hudba, česká hudba) ● Baroko (charakteristika uměleckého slohu; evropské baroko, české baroko) ● Klasicismus (charakteristika uměleckého slohu; první vídeňská škola, český klasicismus)	všedního dne, Spolupráce a soutěž **VMEGS:** Žijeme v Evropě **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů **MEV**: Média a mediální produkce **Čj:** literatura starověku, antiky, středověku, renesance, baroka, klasicismu **D:** starověk, středověk, novověk, osvícenství **Vv:** středověk, renesance, baroko, klasicismus
● Žák se orientuje v notovém zápisu, rozumí základním pojmům hudebního názvosloví, rozpozná podle hlavních znaků základní hudební žánry. ● Žák si při poslechu hudby uvědomuje stavbu a formu hudebního díla a rozpozná podle zvuku jednotlivé hudební nástroje.	**Hudební teorie** ● Notopis, vývoj notace ● Orientace v notovém materiálu, značky notopisu, hudební názvosloví ● Hudební žánry (madrigal, opera, oratorium, kantáta, symfonie, sonáta, koncert) ● Hudební formy (rondo, sonátová forma) ● Hudební nástroje a jejich rozdělení	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace
● Žák při poslechu skladeb využívá svých teoretických znalostí a chápe jejich praktické uplatnění, aplikuje	**Poslechové činnosti**	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti,

poznatky na konkrétní hudební dílo, rozpozná podle základních znaků jednotlivé umělecké slohy, případně i individuální styl hudebních skladatelů. ● Žák rozpoznává při poslechu hudební výrazové prostředky a skladbu kriticky hodnotí.	● gregoriánský chorál, rytířský zpěv, Lasso, Palestrina, Bach, Vivaldi, Händel, Černohorský, Zelenka, Haydn, Mozart, Beethoven, Mysliveček ad.	Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Spolupráce a soutěž **VMEGS**: Žijeme v Evropě **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů **MEV**: Média a mediální produkce **Čj:** autobiografie
● Žák se orientuje v současné hudební produkci, tvorbě významných interpretů i v hudebních žánrech populární hudby, vytvoří si přehled o různých jevech spojených s moderní hudbou (hudba a texty jako způsob prezentace různých idejí, komerce, životní styl umělců), uvědomuje si rozdílnost přístupu jednotlivých lidí k hudbě a umělecké tvorbě a na základě vlastního kritického přístupu jednotlivé jevy odmítá, či se s nimi ztotožňuje.	**Populární hudba** ● Interpreti, představitelé různých hudebních žánrů populární hudby ● Hudební průmysl, komerce	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Morálka všedního dne **VMEGS**: Globalizační a rozvojové procesy, Žijeme v Evropě **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů, Psychosociální aspekty interkulturality

		ENV: Člověk a životní prostředí **MEV**: Média a mediální produkce, Mediální produkty a jejich významy, Uživatelé, Účinky mediální produkce a vliv médií, Role médií v moderních dějinách **Čj:** Světová literatura 20. Století **D:** moderní doba I, II **Vv:** Hledání I, Hledání II
● žák interpretuje, analyzuje, komparuje, hodnotí hudbu, vytváří vlastní preference, které v rámci diskuse obhajuje	● estetická a umělecká hodnota díla, hudba jako identifikace, sebeprezentace, generační výpověď ● osobní reflexe hudebních děl	**OSV**: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž **VMEGS**: Globalizační a rozvojové procesy, Žijeme v Evropě **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů, Psychosociální aspekty interkulturality,

		Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí **MEV**: Mediální produkty a jejich významy, Účinky mediální produkce a vliv médií **ZSV:** psychologie, sociologie

4. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
● žák tvořivě reaguje na hudbu v rámci poslechu i aktivních činností ● žák získává zkušenost s improvizačními a imitačními technikami ● žák reprodukuje a interpretuje hudbu adekvátním způsobem vzhledem ke konkrétnímu hudebnímu žánru, slohu nebo jinému hudebnímu projevu ● žák si uvědomuje své estetické prožitky a diskutuje o nich, obhajuje své názory a hudební preference ● žák objasňuje význam a vznik hudebního díla v kulturně-historickém kontextu, zařazuje skladbu na základě jejích hudebně výrazových prostředků, formy, celkového vyznění, což komentuje, analyzuje adekvátně jeho hudebním zkušenostem ● žák řeší estetické hodnoty díla, identifikuje se s dílem a vyjadřuje osobní reflexi		Vazba Hv na další předměty: Vv, Čj, D, Bi
● Žák uplatňuje metody správného rozezpívání a tvoření tónu, dbá na hlasovou hygienu a uplatňuje její principy nejen při zpěvu, ale i při mluveném projevu. Vede hlas zněle a správně artikuluje. Rozvíjí své intonační schopnosti a podle individuálních možností rozšiřuje svůj hlasový rozsah. ● Upevňuje si tonální i intervalovou představivost. ● Na základě vlastních hudebních schopností a dovedností zpívá jednohlasé i vícehlasé skladby	**Hlasová výchova** ● Hlasová hygiena ● Hlavový tón, vyrovnávání vokálů ● Rozvoj harmonického a rytmického cítění ● Rozvoj intonačních schopností ● Zpěv lidových a umělých písní, vícehlas ● Zpěv písní různých kultur (písně anglické, německé, balkánské, židovské)	**OSV:** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Spolupráce a soutěž **VMEGS:** Žijeme v Evropě

		MUV: Základní problémy sociokulturních rozdílů **MEV:** Média a mediální produkce **ENV**: Člověk a životní prostředí **Bi:** dýchací soustava **Čj:** Nauka o zvukové stránce jazyka, Řečnická cvičení
● Žák používá rytmické i melodické hudební nástroje k tvorbě vlastního doprovodu k písním i k improvizaci, orientuje se v notovém zápisu vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních skladeb a vybrané skladby individuálně či v rámci kolektivu realizuje.	**Instrumentální činnosti** ● Hra na hudební nástroje (především orffovský instrumentář, flétna, klavír) ● Tvorba doprovodu k písním, vytvoření předehry ● Improvizace	**OSV:** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Spolupráce a soutěž **VMEGS:** Žijeme v Evropě **MUV:** Základní problémy sociokulturních rozdílů **MEV:** Média a mediální produkce
● Žák pojímá pohyb ve spojení s hudbou jako způsob vyjádření vlastních pocitů.	**Pohybová výchova** ● Taneční hudba, moderní tanec	**OSV:** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační

	● Pohybová improvizace	dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž **VMEGS:** Žijeme v Evropě
● Žák charakterizuje pojetí hudby v jednotlivých obdobích vývoje, chápe její význam a funkci; uvědomuje si vztah mezi hudebním skladatelem,dílem, interpretem a posluchačem. ● Popíše znaky tvorby a interpretace díla, vysvětlí, v čem je hudební dílo originální a v čem je jeho přínos.	**Hudební myšlení** ● Postavení umělce v období romantismu (hudební skladatelé, interpreti) ● Moderna- proměny moderních uměleckých směrů 20. století ● Pojetí uměleckého díla ve 20. století (kvalita, kýč, komerce)	**OSV:** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Morálka všedního dne **VMEGS:** Žijeme v Evropě **MUV:** Základní problémy sociokulturních rozdílů **MEV:** Média a mediální produkce **Čj:** autobiografie, textologie, Světová literatura 1. pol. 20. století **Vv:** Hledání I, Hledání II
● Žák se orientuje ve vývoji hudebního umění, na základě historického, společenského a kulturního kontextu	**Dějiny hudby**	**OSV:** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti,

popíše okolnosti vzniku hudebního díla, chápe hudbu také jako prostředek prezentace myšlenek a idejí. , ● Chápe rozdílnost hudebního myšlení v různých etapách, rozlišuje hudební slohy podle jejich charakteristických znaků. ● Žák se s dějinami hudby seznamuje interaktivně prostřednictvím hudebních aktivit.	● Romantismus (charakteristika uměleckého slohu, národní umělecké školy; hudba německá, francouzská, ruská, polská, maďarská, česká, skandinávská; rozpad romantismu) ● Impresionismus (charakteristika uměleckého směru, francouzský impresionismus) ● Expresionismus (charakteristika směru, druhá vídeňská škola) ● Další směry 20. století (neoklasicismus, minimalismus, aleatorika, témbrová hudba, elektronická hudba) ● Postmoderna, OSA ● Osobnosti evropské hudby 20. století ● Česká hudba 20. století ● Jazz	Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž **VMEGS:** Žijeme v Evropě **MUV**: Základní problémy sociokulturních rozdílů **MEV:** Média a mediální produkce, Mediální produkty a jejich významy, Uživatelé, Účinky mediální produkce a vliv médií, Role médií v moderních dějinách **Čj:** Literatura 19. století, Literatura přelomu 19. a 20. stol., Literatura 20. Století **D:** Moderní doba I, II **Vv:** Hledání I,II
● Žák se orientuje v notovém zápisu, rozumí základním pojmům hudebního názvosloví, rozpozná podle hlavních znaků jednotlivé hudební žánry. Charakterizuje různé oblasti využití hudby v minulosti i v současnosti.	**Hudební teorie** ● Notopis, značky notopisu ● Využití hudby (muzikál, divadlo, nahrávací technika, masmédia)	**Vv:** Hledání II, Média a technika **Čj:** Literatura 20. století

● Žák při poslechu skladeb využívá svých teoretických znalostí a chápe jejich praktické uplatnění, aplikuje poznatky na konkrétní hudební dílo, rozpozná podle základních znaků jednotlivé umělecké slohy, případně i individuální styl hudebních skladatelů. ● Rozpoznává při poslechu hudební výrazové prostředky a skladbu na základě vlastních vědomostí kriticky hodnotí, vytváří si vlastní soudy o vybraných hudebních dílech a dokáže je obhájit v diskuzi.	**Poslechové činnosti** ● Schubert, Schumann, Weber, Wagner, Berlioz, Čajkovskij, Musorgskij, Borodin, Chopin, Liszt, Smetana, Dvořák, Grieg, Strauss, Mahler, Debussy, Ravel, Schönberg, Stravinskij, Prokofjev, Rachmaninov, Šostakovič, Suk, Janáček, Martinů ad.	**OSV:** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Spolupráce a soutěž **VMEGS:** Žijeme v Evropě **MUV:** Základní problémy sociokulturních rozdílů **MEV:** Média a mediální produkce **Čj**: autobiografie
● Žák se orientuje v současné hudební produkci, tvorbě významných interpretů i v hudebních žánrech populární hudby, vytvoří si přehled o různých jevech spojených s moderní hudbou (hudba a texty jako způsob prezentace různých idejí, komerce, životní styl umělců), uvědomuje si rozdílnost přístupu jednotlivých lidí k hudbě a umělecké tvorbě a na základě vlastního kritického přístupu jednotlivé jevy odmítá, či se s nimi ztotožňuje.	**Populární hudba** ● Pop, rock, metal, rythm and blues, folk, hip-hop, elektronická hudba …	**OSV:** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Morálka všedního dne **VMEGS:** Globalizační a rozvojové procesy, Žijeme v Evropě **MUV:** Základní problémy sociokulturních rozdílů,

		Psychosociální aspekty interkulturality **ENV:** Člověk a životní prostředí **MEV:** Média a mediální produkce, Mediální produkty a jejich významy, Uživatelé, Účinky mediální produkce a vliv médií, Role médií v moderních dějinách **Čj**: Světová literatura 20. Století **D:** moderní doba I, II **Vv:** Hledání I, Hledání II
● žák interpretuje, analyzuje, komparuje, hodnotí hudbu, vytváří vlastní preference, které v rámci diskuse obhajuje	● estetická a umělecká hodnota díla, hudba jako identifikace, sebeprezentace, generační výpověď ● osobní reflexe hudebních děl	**OSV:** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž **VMEGS:** Globalizační a rozvojové procesy, Žijeme v Evropě

		MUV: Základní problémy sociokulturních rozdílů, Psychosociální aspekty interkulturality, Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí **MEV:** Mediální produkty a jejich významy, Účinky mediální produkce a vliv médií **ZSV:** psychologie, sociologie

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Obsah předmětu

Výtvarná výchova je proces specifického vzdělání a poznávání, v němž vznikají informace o vnitřním i vnějším světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky. Výtvarná výchova usiluje o to, aby žák podle svých schopností získával hlubší náhled na okolní svět a na sebe sama a dokázal ho výtvarně vyjádřit. Předmět výtvarná výchova má velký význam pro rozvíjení estetického vnímání v kontextu s ostatními předměty (dějepis, zeměpis, cizí jazyky, český jazyk, základy společenských věd aj.).

Předmět výtvarná výchova klade důraz nejen na vlastní tvůrčí činnosti a jejich reflexi, ale i na seznámení se s historickým i současným vývojem výtvarného umění. Žáci jsou prostřednictvím výtvarné výchovy vedeni k samostatnému osobitému projevu, je podporována a dále rozvíjena jejich invence při vlastní tvorbě.

Průřezová témata, která jsou začleněna do vzdělávacího obsahu předmětu výtvarná výchova:

Osobnostní a sociální výchova

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

Výtvarná výchova – průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
  - oblast postojů a hodnot
    - uvědomit si a respektovat přirozenost a hodnotu rozmanitosti projevů života, kultury a každého jednotlivého člověka
    - uvědomit si hodnotu lidské spolupráce
  - oblast vědomostí, dovedností a schopností
    - směřovat k porozumění sobě samému, vytvářet vyvážené sebepojetí
    - rozpoznávat faktory ovlivňující duševní energii a kreativitu
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
  - oblast postojů a hodnot
    - být vnímavý ke kulturním rozdílnostem, chápat je jako obohacení života, učit se porozumět odlišnostem
    - respektovat odlišné názory a pohledy jiných lidí na svět
    - vnímat, respektovat a ochraňovat hodnoty světového a evropského kulturního dědictví
  - oblast vědomostí, dovedností a schopností
    - myslet systémově a hledat souvislosti mezi jevy a procesy
    - srovnávat odlišnosti a shodnosti kultury a životního stylu v Evropě a ve světě, využívat k tomu vlastní zkušenosti, veřejné informace a uměleckou tvorbu
    - kriticky zhodnotit a využít zkušenosti z jiného kulturního prostředí
- Multikulturní výchova
  - oblast postojů a hodnot
    - respektovat skutečnost, že každý člověk pochází z nějakého etnika a ztotožňovat se s názorem, že všechny etnické skupiny jsou rovnocenné a že všichni lidé mají právo žít společně a spolupracovat
    - uvědomit si svou vlastní kulturní identitu
    - vnímat multikulturalitu jako prostředek vzájemného obohacování různých etnik
  - oblast vědomostí, dovedností a schopností
    - rozumět základním pojmům multikulturní terminologie (kultura, kulturní pluralismus)
- Enviromentální výchova
  - oblast vědomostí, dovedností a schopností

- znát z vlastní zkušenosti přírodní a kulturní hodnoty ve svém okolí, uvažovat o nich v souvislostech a chápat příčiny a následky jejich poškozování
- propojit poznatky a dovednosti z jednotlivých vzdělávacích oblastí a využívat je při řešení environmentální problematiky

- Mediální výchova
  - oblast postojů a hodnot
    - rozeznávat společenskou a estetickou hodnotu obrazových sdělení
    - zvyšovat citlivost vůči kulturním rozdílům, chápat je jako obohacení života, učit se rozumět odlišnostem
  - oblast vědomostí, dovedností a schopností
    - osvojit si poznatky usnadňující orientaci v současném světě

Časové vymezení předmětu

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník
Hodin/týden	1	1	2	2	0	0

Organizace výuky

V rámci šestiletého česko-španělského studia je výtvarná výchova vyučována v 1. a ve 2. ročníku v celé třídě, ve 3. a 4. ročníku si žáci volí hudební výchovu, nebo výtvarnou výchovu. Žáci 1. a 2. ročníku jsou rozděleni do 2 skupin. Výuka je organizována jednou za čtrnáct dní 2 hodiny.

Výuka probíhá v učebně výtvarné výchovy, která je vybavena interaktivní tabulí, dataprojektorem, kvalitním monitorem a počítačem. Dále je k dispozici keramická pec a uzamykatelné velké skříně, kde jsou rozmanité výtvarné potřeby pro výuku. Výuka probíhá i mimo učebnu a to v plenéru a nebo přímo ve výstavních prostorách galerií. Pro studenty učitel výtvarné výchovy pořádá rozmanité exkurze s cílem za poznáním konkrétní země (umění, zeměpis, dějinné události, gastronomie, jazyk dané země…)

Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučujícím jsou rozvíjeny všechny klíčové kompetence: 1. kompetence k učení, 2. kompetence k řešení problému, 3. komunikativní kompetence, 4. sociální a personální kompetence, 5. občanská kompetence a 6. kompetence k podnikavosti.

1. kompetence k učení:

Učitel propojuje při vlastní žákově tvorbě různé oblasti poznání – výtvarné umění, hudbu, literaturu, historii a geografii, společenské vědy, užitím vhodných motivačních postupů a metod – různé výtvarné techniky, materiály a jejich kombinace, pohybové etudy, poukázáním na multikulturalitu ve světě a výtvarnými díly různých kultur vede učitel žáka k chápání a respektování různých kulturních tradic. Žák rozlišuje jednotlivé znakové systémy a volí vhodné prostředky pro vyjádření vlastních prožitků, emocí, představ i rozličných jevů, procesů a vztahů.

2. kompetence k řešení problému:

Žák při vlastní tvorbě hledá různé varianty přístupu k tématu, zvažuje vhodnost uplatněných prostředků a porovnává různé možnosti uchopení tématu. Učitel vede žáka při jeho samostatném a tvůrčím hledání řešení problémů, jež by ho mělo vést k intenzivnímu prožitku a zážitku.

3. kompetence komunikativní:

Učitel rozvíjí u žáka vizuální gramotnost a vědomosti přímými kontakty s výtvarným uměním – studiem uměleckých děl, publikací, návštěvami v muzeích, galerií, používáním netradičních výtvarných postupů. Žák užívá jazyk umění jako specifický a nezastupitelný způsob komunikace.

4. sociální a personální kompetence:

Učitel vhodně motivuje a řadou aktivačních metod probouzí u žáka zájem o výtvarný obor jako o obor otevřený různým oblastem lidského konání, podporuje v něm pocit radosti z vlastní tvorby výběrem přiměřeným úkolů; zároveň klade důraz na individualitu.

Učitel vede žáka k uvědomování si osobních kvalit, rozvíjí jeho sebedůvěru. Učitel pomocí společných projektů a práce v týmu vede žáka k spolupráci s ostatními, k respektování názoru ostatních, podporuje tvůrčí činnost.

5. občanská kompetence:
Učitel vede žáka ke schopnosti sebereflexe a zaznamenávání si svých pokroků v práci formou osobních výtvarných hodnocení. Učitel má pomoci žákovi uvědomit si a respektovat přirozenost a hodnotu rozmanitosti projevů života, kultury a každého jednotlivého člověka.

6. kompetence k podnikavosti:
Žák uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost. Učitel vede žáka k uvědomování si osobních kvalit, rozvíjí jeho sebedůvěru.

1. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
ovést žáky k náhledu na širší příčinné souvislosti historického vývoje výtvarného umění	**ějiny výtvarného umění**	
● Žáci se seznámí se společensko-historickými kořeny a filozofickými východisky umění náboženských civilizací a proměnami výtvarné interpretace skutečnosti a jejich společensko-historickými příčinami (proměny funkce umění v souvislosti se způsobem obživy, vliv společenské hierarchie na výtvarný projev. ● Žáci se seznámí se společensko-historickými kořeny a filozofickými východisky umění náboženských civilizací a proměnami výtvarné interpretace skutečnosti a jejich společensko- historickými příčinami (vliv společenské hierarchie na výtvarný projev, antická společnost a umění v kontrastu se zemědělskými civilizacemi starověku, počátky křesťanství a jeho vliv na výtvarné umění).	**Mýtus, víra a oslava – náboženské civilizace** ● pravěké umění (lovecká magie, sošky venuší, megalitické stavby) ● egyptské umění a umění Mezopotámie (polyteismus, stavby v Egyptě, sochařství a jeho úloha, malířství a egyptský kánon) **tické umění** ● řecké a římské umění (vývoj umění, počátky křesťanství a jeho vliv na proměnu výtvarného projevu).	**D:** pravěk, starověk) **ZSV:** podstata náboženství **D:** starověk **M:** Pythagorova věta **F:** mechanika tuhého tělesa **ZSV:** antická filozofie **Čj:** počátky psané literatury
	Produkce a návštěva galerií	
● Žák rozlišuje estetickou a sdělovací funkci písma.	**Písmo** ● vývoj písma, hra s písmeny	

● Žák si osvojí malířské technologie, nové způsoby práce s barvou. Žák si prakticky ověří široké spektrum kreslířských, grafických a malířských technik. ● Žák rozvíjí svou výtvarnou senzibilitu a výtvarné myšlení, pracuje s objemem světla a barvy a stylizací tvaru.	**Barva** ● experimentování s barvou, kombinované techniky, barva v životě člověka a v přírodě **Stopa linie a barvy** ● povaha čáry, její vedení, čára v přírodě, čára v dějinách umění ● kresba – lineární výtvarný projev na ploše papíru či jiného materiálu, její význam a postavení, lidské tělo, jeho detaily	
● Žák si osvojí, připomene souhrn společenských, kulturních ustálených zvyků, obyčejů a pravidel a převádí je do oblasti vizuálně obrazného vyjádření.	● Tradice, zvyky, folklór	

2. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
Dovést žáky k náhledu na širší příčinné souvislosti historického vývoje výtvarného umění	**Dějiny výtvarného umění**	
● Žáci se seznámí se společensko-historickými kořeny a filozofickými východisky umění náboženských civilizací a proměnami výtvarné interpretace skutečnosti a jejich společensko-historickými příčinami (počátky křesťanství a jeho vliv na výtvarné umění, geneze specifičnosti evropské civilizace a kultury) ● Žáci postihnou polaritu geneze nové doby (důvěra ve smysly, důvěra v rozum, důraz na přísný řád, proporční systém, harmonie).	● středověk (románská a gotická kultura) **Důvěra ve smysly a rozum** ● renesance (vliv antiky, vývoj renesance v jednotlivých evropských zemích až po manýrismus)	**D:** románská a gotická kultura **ZSV:** podstata křesťanství **M:** kružnice a kruh **Čj:** literatura ve středověku **D:** renesance a humanismus **F:** obor **ZSV:** charakteristika renesance **M:** úměrnosti **Čj:** renesance a humanismus

	Produkce a návštěva galerií	
● Charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovná výběr a způsob užití prostředků. ● Žák pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, typy kontrastů, rozvržení tvarů a hmot v ploše a prostoru, vyjádření pohybu a změn v obraze a vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání.	● Výtvarné techniky (grafika, malba, kresba) ● Práce s různými materiály ● Kompozice, barva ● Tvar, linie, bod ● Kontrast, rytmus, plocha ● Práce v exteriéru	
● Žák si osvojí, připomene souhrn společenských, kulturních ustálených zvyků, obyčejů a pravidel a převádí je do oblasti vizuálně obrazného vyjádření.	● Tradice, zvyky, folklór	

3. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
Dovést žáky k náhledu na širší příčinné souvislosti historického vývoje výtvarného umění	**Dějiny výtvarného umění.**	
● Žáci poukáží na zpochybňování renesančního přísného řádu, přechod k manýrismu, reformace a protireformace jako odraz boje dvou společenských sil: měšťanů a šlechty, baroko jako odraz společensko-historické situace ● Žáci odhalí polaritu racionálně objektivního a emocionálně subjektivního uměleckého přístupu ke skutečnosti. ● Poukážou na Velkou francouzskou revoluci a její odraz v přístupu ke světu a postavení člověka v něm. ● Žáci mluví o polaritě klasicismu a romantismu a kvalitativní změně přístupu k jevovému světu a postavení člověka v něm. ● Žák dokáže chápat vztahy předmětů a tvarů v prostoru, vnímá proměnlivost obrazu v čase, proměnlivost tvaru, princip náhod. Vnímá relativitu barevného vidění, vztahy s neevropskými kulturami, vysvětlí osvobození obrazu od zavedeného zobrazování viditelného. Seznámí se vznikem a uplatnění symbolu. ● Žák na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace.	● baroko (radikální a klasicistní), rokoko ● Nová syntéza (průmyslová revoluce) ● klasicismus, romantismus a realismus, Generace Národního divadla **Hledání I.** ● Zrod moderního umění (impresionismus, postimpresionismus, symbolismus, secese, konec 19. století v architektuře, osobnosti sochařství).	**D:** barokní kultura **Čj, Hv:** baroko **D:** klasicismus **ZSV:** novověká filozofie **Čj:** literatura 19. století **D:** moderní doba I **Čj:** literatura na přelomu 19. a 20. století

● Žák dokáže chápat vztahy předmětů a tvarů v prostoru, vnímá proměnlivost obrazu v čase, proměnlivost tvaru, princip náhod. Vnímá relativitu barevného vidění, vztahy s neevropskými kulturami, vysvětlí osvobození obrazu od zavedení zobrazování, viditelného. Seznámí se vznikem a uplatnění symbolu.		
	Produkce a návštěva galerií	
● Žák si osvojí, připomene souhrn společenských, kulturních ustálených zvyků, obyčejů a pravidel a převádí je do oblasti vizuálně obrazného vyjádření.	● Tradice, zvyky, folklór	
● Charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovná výběr a způsob užití prostředků. ● Žák si osvojí malířské technologie, nové způsoby práce s barvou.	● Výtvarné techniky (malba, kresba, kombinované techniky) ● Barva ● Experimentování s barvou, kombinované techniky, barva v životě člověka a v přírodě ● Inspirace hudbou	
● Žák si prakticky ověří široké spektrum kreslířských, grafických a malířských technik. Žák rozvíjí svou výtvarnou senzibilitu a výtvarné myšlení, pracuje s objemem světla a barvy a stylizací tvaru.	● kresba – lineární výtvarný projev na ploše papíru či jiného materiálu, lidské tělo, jeho detaily ● malba na sklo, kámen ● linoryt	
● Žák si ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích a vhodnou formou je prezentuje	● samostatná tvorba ● skupinová práce	
● Žák realizuje vizuálně obrazné systémy z hlediska poznání a komunikace.	● člověk a prostředí ● návštěvy galerií	

4. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, poznámky
Dovést žáky k náhledu na širší příčinné souvislosti historického vývoje výtvarného umění	**Dějiny výtvarného umění – 19. století**	
● Žák uvádí na příkladech příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl. Žák vnímá vztah slova a obrazu, obeznámí se stopami člověka v krajině, doplňuje si informace o vlivu reklamy, seznamuje se s masovostí a autenticitou projevu. ● Žák rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry od konce 19. století do současnosti. Žák objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl.	**Hledání II.** ● Zrod moderního umění (nástup umělecké avantgardy, fauvismus, expresionismus, Pařížská škola, naivní umění, futurismus, kubismus, abstraktní umění, dadaismus, surrealismus) ● Výtvarné umění po 2. světové válce (abstrakce, op-art, pop art, kinetické umění, nová figurace, happening, performance, konceptuální umění land-art, body-art, minimal art, graffiti, počítačové umění, video-art, vývoj architektury 20. století, město Ostrava)	**D:** moderní doba I, II **Čj:** literatura 1. poloviny 20. století **Čj:** literatura ve 2. polovině 20. Století **ZSV:** hlavní proudy moderní filozofie 20. století **IVT:** počítačová grafika v umění
	Produkce a návštěva galerií	
● Žák při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření	**Grafický znak** ● znak jako dorozumívací prostředek, uspořádaní znaků, hra znaků, výrazovost, osobní značka	
● Žák vytváří různé sochy, objekty a hledá pak optimální instalaci daných výtvarných objektů.	**Trojrozměrné objekty, plastiky**	

● Žák na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaká vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot. ● Žák propojí své poznatky a dovednosti z jednotlivých vzdělávacích oblastí a uplatní je při vytváření výtvarných prací zaměřených na člověka a jeho vztahu k prostředí.	● práce s rozmanitými materiály, konkrétní i abstraktní náměty **Tradice, zvyky, folklór** **Vztah člověka k prostředí** ● krajina, mapa, reliéf, plakát **Návštěvy galerií**	
● Žák na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století promítají do aktuální obrazové komunikace ● Své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci ● Žák využívá znalostí, aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy ● Žák vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazného vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků. ● Žák vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vizuálně obrazné vyjádření. ● Žák porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	● Vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků ● Nestandardní postupy ve výstavbě díla ● Současné výstavy v kontextu společenského dění ● Citace, parafráze, narážka ● Humor ve výtvarném umění ● Komiks ● Vliv reklamy ● Film, fotografie ● Design ● Seznámení s novými médii a technikami ● Využití malby, kresby a grafiky ● Koláž ● Dekoláž ● Hledání vlastního výrazu ● Hledání výrazových prostředků pro vyjádření nálad, pocitů, fantazie ● Osobní prostor k bytí, interiér, exteriér ● Samostatná tvorba ● Skupinová práce	

● Žák si ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích a vhodnou formou je prezentuje		

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA

Obsah předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova pro gymnázia vychází z oboru Tělesná výchova, do kterého jsou integrovány některé tematické okruhy ze vzdělávacího Oboru Výchova ke zdraví RVP DG.

Vyučovací předmět Tělesná výchova je zaměřen na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků. Žáci si vytváří dlouhodobý, kladný vztah k pohybovým činnostem ovlivňujícím zdraví. Žáci rozvíjejí své pohybové schopnosti a učí se osvojovat a uplatňovat pohybové dovednosti. Zároveň si žáci zvykají na různé sociální role vyžadující kooperaci, kreativitu, objektivnost, odvahu, organizační schopnosti i nutnou míru zodpovědnosti.

Tělesná výchova umožňuje žákům poznat své pohybové možnosti a učí se porozumět jejich působení na tělesnou zdatnost a na zdraví.

Výchova ke zdraví má v Tělesné výchově hlavně praktický charakter, ale žáci získávají i teoretické znalosti týkající se první pomoci, mimořádných událostí, fyziologie člověka a základy anatomie.

Do tělesné výchovy je z průřezových témat zařazena Osobnostní a sociální výchova, která je obsažena v učivu a táhne se celou výukou.

Časové vymezení předmětu

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník
Hodin/týden	2	2	2	2	2	2

V šestiletém studiu je tělesná výchova vyučována ve všech ročnících 2 hodiny týdně (dvě samostatné hodiny týdně). Dle zájmu je možnost zařadit ve třetím ročníku dvouhodinový blok plavání.

Dle možností školy může být zařazen do výuky týdenní lyžařský, snowboardový kurz a sportovně-turistický kurz.

Organizace výuky

Gymnázium nemá sportovní zaměření, ale sportovně nadaným studentům umožňuje individuální studium. Při výuce jsou třídy děleny dle pohlaví na dvě skupiny. Chlapce většinou vyučují tělocvikáři a děvčata tělocvikářky. Výuka probíhá současně ve dvou skupinách. Z organizačních důvodů může výjimečně dojít ke spojení skupin v rámci jednoho ročníku. Žáci se zdravotním omezením se hodin tělesné výchovy účastní s upraveným programem, který má za úkol zlepšovat a respektovat jejich zdravotní stav.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitelé: Vedou žáky k pochopení nutnosti péče o zdraví (nutnost přípravy organizmu na pohybovou aktivitu, dopomoc a záchrana…). Vedou žáky k získávání poznatků o fyziologii a anatomii člověka. Motivují žáky k učení pohybovým dovednostem (formování postavy, zdravý životní styl, zapojení se do skupiny – hry…)

Kompetence k řešení problému:

Učitelé: Vhodnou pohybovou aktivitou podněcují žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů. Zařazují velmi často činnosti ve dvojicích či týmech ve kterých si pak žáci pomáhají, respektují, společně řeší problémy a vzájemně se hodnotí. Záměrně vytvářejí situace a pohybové aktivity tak, aby vhodně usměrňovali role jednotlivých žáků ve skupinách.

Kompetence komunikativní:
Učitelé: Soutěžemi v různých skupinách podporují přátelskou komunikaci mezi žáky. Vyžadují vždy dodržování stanovených pravidel a to vše z důrazem na fair-play.

Kompetence sociální a personální:
Učitelé: Navozují příznivou atmosféru v kolektivu třídy, která povede žáky ke vzájemné toleranci a úctě, k radosti z dosažených výsledků svých i svých spolužáků. Organizují činnosti, které podporují vzájemnou pomoc žáků a vyžadují spolupráci.

Kompetence občanské:
Učitelé: Důsledně dbají na dodržování školního řádu a slušného chování. Netolerují žákům patologické projevy chování. Vedou žáky k dodržování hygienických a bezpečnostních zásad při pohybových činnostech. Vedou žáky k ochraně životního prostředí a vyžadují udržování pořádku v areálu školy a především školních sportovišť. Učí žáky chování v krizových a zdraví ohrožujících situacích a modelovými situacemi učí žáky technikám první pomoci.

1. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví		
Žák: ● Provádí pohybová cvičení zlepšující flexibilitu ● Zlepšuje výkonnost, zdatnost a dbá o své zdraví ● Seznamuje se s poskytováním první pomoci a dokáže poskytnout základní první pomoc a přivolat záchrannou službu ● Posuzuje, zda jsou podmínky vhodné pro pohybovou aktivitu ● Rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události ● Prokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel	● Testy svalové nerovnováhy ● Cvičení pro přípravu organismu na pohybovou činnost ● Zdravotní a kompenzační cviky ● Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech ● Význam pohybových aktivit pro zdravý vývoj organismu ● Vyhlášení hrozby a vzniku mimořádné události ● Živelní pohromy ● Únik nebezpečných látek do životního prostředí ● Jiné mimořádné události ● První pomoc – klasifikace poranění při hromadném zasažení obyvatel ● Sociální dovednosti potřebné při řešení mimořádných událostí – rozhodnost, pohotovost, obětavost, efektivní komunikace	**VZ:** Zdravý způsob života a péče o zdraví **VZ:** Ochrana člověka za mimořádných událostí
Pohybové dovednosti		
Žák: ● Provádí osvojované pohybové činnosti na úrovni individuálních předpokladů	**Atletika** ● Běh vytrvalostní (H – 1000 – 1500 m, D – 800 – 1000 m) ● Sprinty (60 – 400 m) ● Skok daleký – základní technika ● Hod granátem – základní technika ● Vrh koulí – základní technika	

Žák: ● Zvládá průpravná cvičení a cviky na vybraném nářadí ● Obtížnější prvky zvládá s dopomocí. ● Zvládá jednoduché sestavy ● Rozumí gymnastickému názvosloví	**Gymnastika** ● Akrobacie – základní prvky ● Hrazda – základní prvky ● Přeskok – základní prvky ● Bradla – H – základní prvky ● Šplh – H – s přírazem i bez přírazu na laně i tyči, D – s přírazem na laně i tyči	
Žák: ● Zvládá jednoduchá cvičení a průpravné cviky ● Organizuje pod dohledem zápasy a turnaje ● Chápe strategii míčových her a ovládá základní pravidla	**Sportovní hry** ● Odbíjená – základní herní činnosti jednotlivce (HČJ), hra se zjednodušenými pravidly ● Košíková – základní HČJ, kombinace a průpravné hry ● Kopaná – základní HČJ, kombinace a průpravné hry a hra ● Florbal – pravidla a hra	
Činnosti rozvíjející pohybové schopnosti		
Žák: ● Cíleně rozvíjí své pohybové schopnosti	● Všechna předešlá učiva	
Žák: ● Zná pravidla osvojovaných pohybových činností ● Uplatňuje práva a povinnosti hráče a rozhodčího ● Sleduje sportovní dění ve světě a v regionu ● Rozhoduje se správně v situacích vlastního a nebo svého ohrožení	**Činnosti podporující pohybové učení** ● Sportovní role ● Olympismus a současné sportovní dění ● Krizové situace, ohrožení osobního bezpečí ● Dovednosti sebeovlivňování, sociální dovednosti	**VZ:** Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

2. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví		
Žák: ● Zlepšuje zdatnost a dbá o své zdraví ● Dokáže předpokládat negativní důsledky jednostranného zatížení a zatížení bez dokonalé přípravy na něj ● Dokáže poskytnout první pomoc a přivolat záchrannou službu ● Dokáže posoudit, zda jsou podmínky vhodné pro pohybovou aktivitu	● Testy svalové nerovnováhy ● Cvičení pro přípravu organismu na pohybovou činnost ● Zdravotní a kompenzační cviky ● Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech ● Význam pohybových aktivit pro zdravý vývoj organismu	**VZ:** Zdravý způsob života a péče o zdraví
Pohybové dovednosti		
Žák: ● Provádí osvojované pohybové činnosti na úrovni individuálních předpokladů	**Atletika** ● Běh vytrvalostní (H – 1000 – 1500m, D – 800 – 1000m) ● Sprinty (60 – 400m) ● Skok daleký – základní technika ● Hod granátem – základní technika ● Vrh koulí – základní technika	
Žák: ● Zvládá průpravná cvičení a cviky na vybraném nářadí ● Obtížnější prvky zvládá s dopomocí. ● Zvládá jednoduché sestavy	**Gymnastika** ● Akrobacie – základní prvky ● Hrazda – základní prvky ● Přeskok – základní prvky	

● Rozumí gymnastickému názvosloví	● Bradla – H – základní prvky ● Šplh – H – s přírazem i bez přírazu na laně i tyči, D – s přírazem na laně i tyči	
Žák: ● Zvládá jednoduchá cvičení a průpravné cviky ● Organizuje pod dohledem zápasy a turnaje ● Chápe strategii míčových her a ovládá základní pravidla	**Sportovní hry** ● Odbíjená – základní herní činnosti jednotlivce (HČJ), hra se zjednodušenými pravidly ● Košíková – základní HČJ, kombinace a průpravné hry ● Kopaná – základní HČJ, kombinace a průpravné hry a hra ● Florbal – pravidla a hra	
Činnosti rozvíjející pohybové schopnosti		
Žák: ● Cíleně rozvíjí své pohybové schopnosti	● Všechna předešlá učiva	
Činnosti podporující pohybové učení		
Žák: ● Zná pravidla osvojovaných pohybových činností ● Uplatňuje práva a povinnosti hráče a rozhodčího ● Sleduje sportovní dění ve světě a v regionu ● Rozhoduje se správně v situacích vlastního a nebo svého ohrožení	● Sportovní role ● Olympismus a současné sportovní dění ● Krizové situace, ohrožení osobního bezpečí ● Dovednosti sebeovlivňování, sociální dovednosti	**VZ:** Návykové látky, osobní bezpečí

3. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví		
Žák: ● Zlepšuje zdatnost a dbá o své zdraví ● Dokáže předpokládat negativní důsledky jednostranného zatížení a zatížení bez dokonalé přípravy na něj ● Dokáže podle konkrétní situace zasáhnout při závažných poraněních a život ohrožujících stavech (poskytne první pomoc a přivolá záchrannou službu) ● Dokáže posoudit, zda jsou podmínky vhodné pro pohybovou aktivitu ● Rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události ● Prokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel	● Testy svalové nerovnováhy ● Cvičení pro přípravu organismu na pohybovou činnost ● Zdravotní a kompenzační cviky ● Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech ● Význam pohybových aktivit pro zdravý vývoj organismu ● Podpora zdraví v komunitě ● První pomoc při úrazech a náhlých zdravotních příhodách (klasifikace poranění při hromadném zasažení obyvatel) ● Vyhlášení hrozby a vznik mimořádné události ● Živelní pohromy ● Únik nebezpečných látek do životního prostředí ● Jiné mimořádné události ● Sociální dovednosti potřebné při řešení mimořádných událostí (rozhodnost, pohotovost, obětavost, efektivní komunikace)	**VZ:** Zdravý způsob života a péče o zdraví
Pohybové dovednosti		
Žák: ● Provádí osvojované pohybové činnosti na úrovni individuálních předpokladů	**Atletika** ● Běh vytrvalostní (H – 1000 – 1500m, D – 800 – 1000m) ● Sprinty (60 – 400m) ● Skok daleký – základní technika ● Hod granátem – základní technika	

	● Vrh koulí – základní technika	
Žák: ● Zvládá průpravná cvičení a cviky na vybraném nářadí ● Obtížnější prvky zvládá s dopomocí. ● Zvládá jednoduché sestavy ● Rozumí gymnastickému názvosloví	**Gymnastika** ● Akrobacie – základní prvky ● Hrazda – základní prvky ● Přeskok – základní prvky ● Bradla – H – základní prvky ● Šplh – H – s přírazem i bez přírazu na laně i tyči, D – s přírazem na laně i tyči	
Žák: ● Zvládá jednoduchá cvičení a průpravné cviky ● Organizuje pod dohledem zápasy a turnaje ● Chápe strategii míčových her a ovládá základní pravidla	**Sportovní hry** ● Odbíjená – základní herní činnosti jednotlivce (HČJ), hra se zjednodušenými pravidly ● Košíková – základní HČJ, kombinace a průpravné hry ● Kopaná – základní HČJ, kombinace a průpravné hry a hra ● Florbal – pravidla a hra	
Činnosti rozvíjející pohybové schopnosti		
Žák: ● Cíleně rozvíjí své pohybové schopnosti	● Všechna předešlá učiva	
Činnosti podporující pohybové učení		
Žák: ● Zná pravidla osvojovaných pohybových činností ● Uplatňuje práva a povinnosti hráče a rozhodčího ● Sleduje sportovní dění ve světě a v regionu ● Rozhoduje se správně v situacích vlastního a nebo svého ohrožení	● Sportovní role ● Olympismus a současné sportovní dění ● Krizové situace, ohrožení osobního bezpečí ● Dovednosti sebeovlivňování, sociální dovednosti	**VZ:** Návykové látky, osobní bezpečí

Žák: ● Rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události ● Prokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel	● Vyhlášení hrozby a vzniku mimořádné události ● Živelní pohromy ● Únik nebezpečných látek do životního prostředí ● Jiné mimořádné události ● První pomoc – klasifikace poranění při hromadném zasažení obyvatel ● Sociální dovednosti potřebné při řešení mimořádných událostí – rozhodnost, pohotovost, obětavost, efektivní komunikace	**VZ:** Ochrana člověka za mimořádných událostí

4. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví		
Žák: ● Usiluje o optimální rozvoj pohybových schopností ● Vybere vhodný soubor vyrovnávacích a kompenzačních cvičení ● Organizuje svůj pohybový režim v souladu se svými předpoklady a zdravotními potřebami	● Svalová nerovnováha, testy svalové disbalance ● Zorganizuje si svůj individuální pohybový režim ● Zdravotně zaměřená cvičení	
Pohybové dovednosti		
Žák: ● Zvládá základní postupy rozvoje pohybových dovedností ● Respektuje pohybové rozdíly a těm přizpůsobuje svou pohybovou činnost	**Atletika** ● Běh vytrvalostní, sprinty skok daleký, hod granátem a vrh koulí (vše jako v ročníku prvním, ale pracovat na vylepšování techniky a dbát nejen na základy techniky, ale i na detaily) **Gymnastika** ● Akrobacie, hrazda, bradla, kruhy, přeskok a kůň (osvojené prvky zdokonalovat a spojovat do sestav a dle možností se pokoušet o prvky pokročilejší	Hodnoty, postoje, spolupráce, praktická etika a soutěživost
Žák: ● Posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní postupy vedoucí k potřebné změně	**Sportovní hry** ● Odbíjená – HČJ, modifikovaná hra ● Košíková – HČJ, kombinace a průpravné hry ● Házená – HČJ, hra ● Kopaná a florbal – hra	Hodnoty, postoje, spolupráce, praktická etika a soutěživost

● Organizuje zápasy a turnaje v osvojených hrách na úrovni školy a spolurozhoduje je ● Odmítá drogy a jiné škodlivé látky, které se neslučují se sportem a zdravím ● Vybraní žáci se účastní reprezentace školy v mezi školních soutěžích ● Sleduje sportovní dění v regionu a ve světě		
Činnost podporující pohybové učení		
Žák: ● Používá vhodnou výzbroj a výstroj pro osvojované pohybová činnosti ● Aktivně naplňuje olympijské myšlenky – projev obecné kulturnosti člověka	● Sportovní výzbroj a výstroj – účelnost, funkčnost a bezpečnost ● Olympismus v současném světě (fair-play jednání, pomoc soupeři, spolupráce v týmu, pomoc pohybově znevýhodněným, sport a ochrana přírody, odmítání podpůrných látek ve sportu i mimo něj)	

5. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví		
Žák: ● Svůj pohybový režim využívá ve shodě s vlastními pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami ● Uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách ● Využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci ● Při tělovýchovných aktivitách je schopen předvídat možná nebezpečí a svou činnost jím přizpůsobovat ● Rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události ● Prokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel	● Individuální pohybový režim ● Testy svalové nerovnováhy ● Vyrovnávací cvičení, průpravná a kompenzační cvičení, správné držení těla ● Rizikové faktory, zásady jednání a chování v různém prostředí ● Úprava pohybových činností dle aktuálních podmínek ● Význam pohybu pro zdraví ● Hygiena a bezpečnost, závažná poranění a život ohrožující stavy ● Transport raněných ● Vyhlášení hrozby a vzniku mimořádné události ● Živelní pohromy ● Únik nebezpečných látek do životního prostředí ● Jiné mimořádné události ● První pomoc – klasifikace poranění při hromadném zasažení obyvatel ● Sociální dovednosti potřebné při řešení mimořádných událostí – rozhodnost, pohotovost, obětavost, efektivní komunikace	VZ: Ochrana člověka za mimořádných událostí
Pohybové dovednosti		

Žák: ● Posoudí kvalitu nejdůležitějších částí pohybu, určí chyby a dokáže vybrat cvičení vedoucí k nápravě ● Respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí jim svoji činnost ● Zvládá obtížný prvek s dopomocí žáka a nebo učitele ● Při cvičení uplatňuje svůj fyzický fond	**Gymnastika** ● Akrobacie, hrazda, kruhy, přeskok, šplh – opakování zvládnutých prvků a jejich spojování do sestav, dle pohybových schopností zařazování pokročilejších a náročnějších prvků v sestavách	
Žák: ● Spojuje pravidelnou sportovní činnost se zdravím	**Sportovní hry** ● Odbíjená, košíková, házená, kopaná a florbal (herní kombinace, opakování průpravných her a hra)	
Činnosti podporující pohybové učení		
Žák: ● Sleduje pohybové výkony, sportovní výsledky a vyhodnocuje je ● Respektuje pravidla osvojovaných sportů a rozhoduje a organizuje školní zápasy a turnaje	● Měřitelné a hodnotitelé údaje v tělesné výchově a ve sportu ● Pravidla osvojovaných pohybových činností a sportů	
Žák: ● Uplatňuje osvojené způsoby relaxace a regenerace v zátěžových situacích	**Sportovně-turistický kurz** ● Příprava na pobyt v neznámém prostředí, orientace v málo známé krajině a v jiných klimatických podmínkách ● Sportovní aktivity, turnaje ● Sportovní výzbroj a výstroj ● Improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností	
Žák: ● Podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech	● První pomoc při úrazech a náhlých zdravotních příhodách	VZ – zdravý způsob života a péče o zdraví

6. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví		
● Zlepšuje tělesnou zdatnost a dbá o své zdraví ● Dokáže posoudit negativní důsledky jednostranného zatížení ● Vybere vhodný pohybový program pro svůj tělesný rozvoj a pro zdraví ● Poskytne první pomoc při různých sportovních činnostech	● Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí ● Zdravotně zaměřená cvičení ● Individuální pohybový režim ● Zásady jednání a chování v různém prostředí	
Pohybové dovednosti		
● Zvládá základní postupy rozvoje pohybových dovedností a usiluje o své sebezdokonalování ● Respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí jim svoji činnost ● Zvládá obtížný prvek s dopomocí žáka a nebo učitele ● Při cvičení uplatňuje svůj fyzický fond	Vybrané sporty ● Kopaná, košíková, házená, odbíjená, florbal – (hra, průpravné hry)	
Činnosti podporující pohybové učení		
● Sleduje pohybové výkony, sportovní výsledky a vyhodnocuje je ● Respektuje pravidla osvojovaných sportů a rozhoduje a organizuje školní zápasy a turnaje	● Měřitelné a hodnotitelé údaje v tělesné výchově a ve sportu ● Pravidla osvojovaných pohybových činností a sportů	

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU INFORMATIKA

Obsah předmětu

Předmět pokrývá oblast Informatika podle požadavků uvedených v RVP DG.

Žáci pracují aktivně s informacemi, vyhledávají informace a zpracovávají je do patřičné podoby. Žáci získají základní znalosti a dovednosti nezbytné k využití digitálních technologií. Tyto pak uplatní nejen v tematickém celku Média a mediální produkce průřezového tématu Mediální výchova, ale i ve všech oblastech dalšího vzdělávání.

Časové vymezení předmětu

V šestiletém studiu je předmět zařazen do druhého, třetího a čtvrtého ročníku. Výuka probíhá v počítačových učebnách.

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník
Hodin/týden	0	2	2	2	0	0

Organizace výuky

Výuka IVT probíhá v odborné učebně vybavené počítači. Počítače jsou připojeny do školní sítě, všechny počítače jsou připojeny na internet. Žáci dané třídy jsou rozděleni do dvou skupin, každý pracuje na počítači samostatně. Výuka umožňuje spolupráci mezi žáky a skupinové řešení úloh.

Metody a formy výuky IVT:

- výklad, vysvětlování, instruktáž
- rozhovor, diskuse, heuristická metoda
- referáty žáků
- samostatné práce a projekty žáků

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Vedeme žáky k systematickému pojetí procesu zpracovávání a vyhodnocování informací, k uvědomění si významového jádra sdělení.

Kompetence k řešení problémů:

Podněcujeme u žáků snahu o samostatné nalezení řešení problémů a to s podporou výpočetní techniky, k analýze chyb zvoleného postupu a jeho vylepšování

Kompetence komunikativní:

Připravujeme žáky k využívání PC při řešení problémů individuálně i ve skupině, k využití komunikace prostřednictvím sítě, k efektivní spolupráci, ověřování na simulacích a výběru optimálního řešení.

Představujeme komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumějí i stroje

Kompetence sociální a personální:

Na příkladech žákům ukazujeme práci s informacemi, jejich zdroji, seznamujeme je s obecnými pravidly práce s daty.

Kompetence občanské:

Vedeme žáky k dodržování právních a etických norem, k šetrnému zacházení s majetkem a zodpovědnosti za majetek.

Kompetence k podnikavosti:

Podporujeme práci s technickými pomůckami – PC, scanner, 3D tiskárna, digitální fotoaparát, které žákům v budoucím profesním zaměření umožní efektivnější práci

2. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy – žák:	Učivo	Průřez. témata, poznámky
Seznámení s prostředím		
● ovládá a využívá techniku a prostředky školních počítačů, služby sítě a ostatní dostupné vybavení v souladu se školním řádem a obecně závaznými normami	● přihlašování, popis systému a sítě, školní účty, e-mail, web, kvóty ● rozvrhy a suplování, další školní technika a služby v oblasti ICT	
Digitální technologie		
● na základě znalosti fungování počítače vysvětlí funkci a význam operačního systému a ukáže rozdíly v ovládání aktuálně nejpoužívanějších systémů ● identifikuje a řeší hardwarové a softwarové problémy vznikající při práci s digitálními zařízeními	● hardware počítače a jeho parametry ● zpracování dat v počítači ● software – operační systém	Referáty žáků o HW
Hromadné zpracování dat, grafika		

● vytvoří textový dokument s dodržením typografických pravidel ● vyřeší problém použitím vzorce nebo funkce pro hromadné výpočty s daty včetně funkcí zpracovávajících text ● zvolí správnou vizualizaci dat grafem s ohledem na jeho vypovídací schopnost ● prezentuje vybrané téma pomocí vybraného prezentačního software ● zvládne úpravu fotografií a tvorbu jednoduchých vektorových obrázků	● způsoby publikování dokumentů, základní typografická pravidla ● práce v prostředí textového editoru, hromadná korespondence ● zpracování dat pomocí textových funkcí tabulkového procesoru, vzorce ● vizualizace dat, vypovídací schopnost grafu ● rozpoznávání vzorů a trendů v datech, kontingenční tabulky. ● prezentační software ● základy práce s bitmapovou a vektorovou grafikou	Využití znalostí prostředí textových editorů při tvorbě seminárních prací v jednotlivých vyučovacích předmětech Tvorba přehledných prezentací v rámci další výuky v jiných předmětech

3. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
Digitální technologie		
Žák: - nakreslí strukturu LAN a Internetu, vysvětlí paketový přenos dat a popíše komunikaci zařízení z lokální sítě do Internetu včetně WiFi a GSM sítí - vysvětlí, jak jsou digitalizována data různého typu - popíše fungování webu a cloudových služeb, vysvětlí vzdálené ukládání dat - z principu fungování sítí a cloudu vyvodí bezpečnostní rizika jejich využívání, popíše nejčastější způsoby útoků a s využitím systémového přístupu navrhne řešení zabezpečení počítače a dat - popíše vědomou a nevědomou digitální stopu a jejich důsledky na soukromí	- lokální počítačové sítě a internet - web a cloudové služby - bezpečné využívání cloudu - bezpečnost počítačových zařízení a dat - bezpečné digitální prostředí - umělá inteligence - zlomové události vývoje počítačů - nové počítačové technologie	Referáty žáků o jednotlivých službách internetu s příklady.
Informace		
Žák: ● porovná zprávy podle množství obsažené informace ● sestavuje dotazovací a rozhodovací stromy, hodnotí jejich úspornost ● na základě dat vyslovuje tvrzení, posuzuje jejich správnost ● formuluje dotazy s odpovědí ano nebo ne tak, aby odpovědi poskytly co nejvíce informací ● používá metodu půlení intervalů ● spočítá, kolik možností lze rozlišit pomocí daného počtu otázek a naopak ● používá bit, byte a násobné jednotky k odhadování potřebných datových a přenosových kapacit	● přenos dat, kódování a dekódování zprávy, komunikační kanál ● pojem informace ● data a jejich význam ● získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači ● kódování dat v počítačích obecně ● binární soustava, bity a bajty ● kódování čísel ● vztah počtu bitů a počtu rozlišovaných hodnot ● kódování textů, kódování obrazu, zvuku, videa ● principy bezeztrátové a ztrátové komprese, kontrolní součty	

● podle potřeby a kontextu rozliší data od informací ● porovnává různé způsoby reprezentace čísel, textu, obrazu i zvuku, vhodně volí formáty souborů ● používá různé metody komprese dat		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
Algoritmus		
Žák: ● využívá různé způsoby zápisu pracovních procesů (např. přirozený jazyk, diagram, program) ● různé zápisy mezi sebou převádí ● hodnotí různé zápisy z hlediska přehlednosti, srozumitelnosti, jednoznačnosti ● charakterizuje vstupy, pro něž daný algoritmus funguje ● rozpozná problematická místa postupu nebo jeho zápisu (např. nekonečné opakování, nejednoznačné pokračování)	● zadání úlohy, vstup, výstup, podmínky řešení ● pojem algoritmus, vlastnosti algoritmu ● přirozené a formální jazyky, různé zápisy algoritmů	
Programování		
Žák: ● na základě analýzy problému sestaví algoritmus k jeho řešení ● zapíše program pro vyřešení konkrétního problému ● používá proměnné vhodných datových typů ● využívá různé vstupy a výstupy ● používá podprogram s parametry ● používá větvení programu a cyklus se složenou podmínkou pro jeho ukončení ● ověřuje správné fungování vytvářených programů ● nalezne chybu ve svém i cizím programu a opraví ji ● optimalizuje program - čitelnější kód, rychlejší, bez duplicitních činností ● upraví hotový program podle dodatečných požadavků ● zobecní program pro širší množinu vstupních dat	● výstup dat ● vstup dat ● syntaktické, běhové a logické chyby ● proměnné, datové typy ● návaznost příkazů a dat ● podprogramy bez parametrů a s parametry ● cyklus s pevným počtem opakování ● náhodný prvek ze seznamu ● podmínky ● větvení programu a vnořené větvení ● ladění program ● rozdělení problému na části	

4. ročník ● šestileté studium

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Poznámky
Modelování		
Žák: ● Jmenuje a zhodnotí příklady různých druhů modelů z informatiky i mimo ni ● Rozpozná příklady použití grafů ● Podle potřeby přechází mezi úrovněmi zjednodušení, případně dále abstrahuje od nepodstatného, či naopak modely rozšiřuje ● Hodnotí, nakolik výsledek z modelu platí i v realitě ● Pomocí editoru vytvoří graf a využije jej pro řešení problému ● Reprezentuje graf nákresem, seznamem hran a maticí sousednosti; posuzuje výhody a nevýhody těchto zápisů v různých situacích ● Vytvoří stavový prostor, najde v něm řešení problému	● model jako zjednodušení reality ● schéma, diagram, graf, vrcholy, hrany, orientovaný graf, ohodnocený graf, kritická cesta ● myšlenkové a pojmové mapy ● kvalita informačního zdroje, kritické myšlení a kognitivní zkreslení	Využití v matematice a fyzice a při tvorbě seminárních prací
Informační systémy a databáze		
Žák: ● popíše příklady informačních systémů a různé důsledky jejich využívání ● rozliší různé součásti informačních systémů a jejich úlohu ● zjišťuje potřeby budoucích uživatelů a jejich požadavky na řešení, metodicky vybírá, které skutečně realizuje ● práci na vývoji informačního systému naplánuje do fází, podle situace plán upravuje ● navrhuje několik možností řešení ● hodnotí návrhy řešení z různých hledisek, vybírá nejvhodnější	● veřejné informační systémy ● data, jejich struktura a vazby ● definované procesy, role uživatelů, technické řešení informačních procesů ● vývoj informačního systému: postup tvorby informačního systému ● návrh uživatelského rozhraní, datového modelu a procesů ● hromadné zpracování dat: tabulka, její struktura – data, hlavička a legenda ● dotazy, filtrování, řazení	

● specifikuje a vytvoří potřebné tabulky, jejich sloupce, propojení a další nastavení ● specifikuje a vytvoří uživatelské rozhraní (celkovou strukturu, různě filtrované, řazené, agregované, formátované a vizualizované pohledy na data, interaktivní prvky, popisky pro uživatele) ● navrhne a odladí automatizované procesy zpracování dat, zejména pomocí vzorců a interaktivních prvků	● návrh databázové tabulky, atributy polí, primární klíč,více tabulek, jejich propojení, relace	
Robotika - Micro:bit		
Žák: ● vytvoří program pro desku, nahraje jej a otestuje funkčnost ● najde chybu v programu a opraví ji ● ovládá světelné a zvukové výstupy ● vytvoří program, který zpracuje informace z okolního světa (teplota, osvětlení, magnetické pole, azimut) ● použije proměnné pro uchování a zpracování dat ze senzoru ● vyřeší problém vytvořením programu, zpracovávajícího data ze senzorů k výstupům ● řeší úlohy vyžadující spolupráci dvou desek	● vývoj programu, nahrání programu do Micro:bitu, testování programu ● ladění programu ● programové konstrukce - cykly, podmínky ● grafické výstupy ● zvukové výstupy ● reakce na podněty od uživatele ● reakce na podněty od okolního prostředí ● vzájemná komunikace destiček ● skupinové projekty s Micro:bitem	
Vlastní projekt		
Žák: ● aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů ● prokáže tvůrčího přístupu k řešení problémů a schopnost projektovat svoji činnost a pracovat v týmu	● vývoj programu ● volba nástroje podle zadání projektu ● rozdělení problému na části ● návrh přehledného uživatelského rozhraní ● testování programu a jeho optimalizace - ladění ● nápověda a dokumentace k programu ● autorství a licence k programu ● etika programátora	Alokované hodiny lze využít na projekt pro interdisciplinární a mimoškolní aplikaci informatiky, např. vytváření digitálních modelů jevů, programování robota, aplikace v chytré domácnosti, 3D tisk, …

VI. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

Hodnocení a klasifikace žáků je součástí jejich výchovy a vzdělávání. Výsledky hodnocení a klasifikace uvádí škola na vysvědčení. Hodnocení a klasifikace se řídí především ustanoveními zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhlášky MŠMT ČR č. 13/2005.

Zákonný zástupce žáka je informován o prospěchu žáka:

- na třídních schůzkách konaných nejméně dvakrát ročně
- na informačních schůzkách pro rodiče – konzultacích – konaných nejméně dvakrát ročně
- třídním učitelem nebo vyučujícím příslušného předmětu, pokud o to zákonný zástupce požádá
- třídním učitelem v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování, a to bezprostředně a prokazatelným způsobem.

PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

6. Při vyučování se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková. Průběžná klasifikace se uskutečňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech. Celková klasifikace žáka v jednotlivých předmětech se uskutečňuje na konci prvního a na konci druhého pololetí.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků žáka získává učitel zejména těmito metodami a prostředky:

- soustavným sledováním výkonu žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické) a testy.

Vyučující oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na nedostatky hodnocených projevů, výkonů a výtvorů. Po ústním zkoušení oznámí učitel žákovi hodnocení okamžitě, klasifikace písemného zkoušení, protokolů a slohových prací zpravidla do jednoho týdne, nejpozději však do 14 dnů od okamžiku písemného zkoušení. Pouze u rozsáhlých prací, které mají charakter seminární práce, závěrečné maturitní práce, apod., je termín hodnocení dán konkrétním datem.

U předepsaných písemných prací musí být provedena písemná oprava.

7. Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován těmito stupni:

1 – výborný
2 – chvalitebný
3 – dobrý
4 – dostatečný
5 – nedostatečný

8. Stupeň prospěchu určuje učitel, který vyučuje příslušnému vyučovacímu předmětu. Ve vyučovacím předmětu, v němž vyučuje více učitelů, je stupeň prospěchu za klasifikační období stanoven po vzájemné dohodě.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých vyučovacích předmětech na konci klasifikačního období se stupeň prospěchu neurčuje na základě průměru z průběžné klasifikace za příslušné období. Přihlíží se i k práci žáka při vyučování a při domácí přípravě.

9. O klasifikaci si učitel vede soustavný a přehledný záznam.

10. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel gymnázia, nejpozději však 24 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíší vyučující jednotlivých předmětů výsledky celkové klasifikace do klasifikačního programu (Bakalář).

11. Žák musí být z vyučovacího předmětu klasifikován za jedno klasifikační období alespoň tolikrát, kolik je dvojnásobek počtu týdenních hodin vyučovaných v daném předmětu.

12. Vyučující hodnotí průběh vzdělávání průběžně a prokazatelně s ním seznamuje žáka nejméně v každém čtvrtletí školního roku. Uzavření klasifikace za dané pololetí proběhne nejpozději dva dny před termínem klasifikační porady. Výsledný klasifikační stupeň z předmětu oznámí žákovi nejpozději v den konání klasifikační porady (viz § 52, odst. 4 a § 69, odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., a § 6 vyhlášky č. 13/2005 a o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři).

13. Počet kontrolních prací je určen osnovami vyučovacích předmětů, vyučující má právo zadat i další písemné práce. Pokud se žák na takovou písemnou práci nedostaví, je jeho povinností se s vyučujícím domluvit na náhradním termínu.

14. Náročné písemné zkoušení (zaměřené na procvičování delších pasáží učiva) koordinují vyučující tak, aby v daný den byla realizována pouze jedna písemná práce. Termín čtvrtletní písemné práce z matematiky a jazyka českého je žákům oznámen nejméně týden předem. Termíny ostatních písemných prací se žákům nemusí sdělovat.

Absence ve vyučovacím předmětu

15. Zkouška na doplnění klasifikace:

Pokud absence žáka v předmětu v průběhu pololetí přesáhne 20 %, může vyučující tohoto předmětu požádat ředitele školy, aby nařídil zkoušku pro doplnění klasifikačních podkladů – dodatečnou zkoušku.

Dodatečná zkouška probíhá vždy za přítomnosti svědků, a to buď před třídou, nebo za přítomnosti jiného pedagoga. Známka z této zkoušky je jedním z klasifikačních podkladů, do celkového hodnocení pololetí se započítávají i všechny ostatní známky z daného předmětu.

16. Jestliže má žák v jednom klasifikačním období v některém předmětu absenci vyšší než 30 %, dodatečnou zkoušku z tohoto předmětu musí vykonat z učiva celého klasifikačního období, nebo nebude klasifikován.

Dodatečná zkouška probíhá vždy za přítomnosti svědků, a to buď před třídou, nebo za přítomnosti jiného pedagoga. Známka z této zkoušky je jedním z klasifikačních podkladů, do celkového hodnocení pololetí se započítávají i všechny ostatní známky z daného předmětu.

17. Uvolnění z předmětu tělesná výchova: ředitel školy uvolní žáka z vyučování na základě písemného doporučení registrujícího praktického lékaře nebo odborného lékaře. Zletilý žák či zákonný zástupce nezletilého žáka odevzdá do termínu stanoveného školou třídnímu učiteli písemnou žádost o uvolnění z výuky tělesné výchovy doplněnou o doporučení lékaře. V dalších případech podává žák či zákonný zástupce žádost s doporučením ihned po vzniku důvodu pro uvolnění.
18. Pokud nelze žáka v daném předmětu klasifikovat, postupuje se v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) § 52 odst. 2-6 a § 69 ods. 5-6 a v souladu s dalšími provádějícími předpisy.

Způsoby a kritéria hodnocení

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do dvou skupin:

- předměty s převahou výchovného zaměření
- předměty s převahou teoretického zaměření

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Do této skupiny patří výtvarná, hudební a tělesná výchova po celou dobu studia a občanská výchova v nižších ročnících.

Při klasifikaci se v souladu s učebními osnovami hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- kvalita projevu
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a estetice ostatní realitě
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu a stupni tělesného rozvoje žáka, všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle této stupnice:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá svých osobních předpokladů a velmi úspěšně je podle požadavků učebních osnov rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené dovednosti, vědomosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný, využívá svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky hlediska požadavků učebních osnov. Žák převážně tvořivě aplikuje osvojené dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nepoužívá dostatečně svých schopností v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý a dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti, dovednosti a návyky mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Své minimální vědomosti a dovednosti aplikuje jen s velkou pomocí. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o činnosti a nevyvíjí potřebné úsilí rozvíjet svůj estetický vkus.

Klasifikace v předmětech s převahou teoretického zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá učebními osnovami požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti pro řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá učebními osnovami vymezené poznatky, fakty, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Žák je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Požadované intelektuální a motorické činnosti nevykonává vždy přesně. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomocí učitele korigovat. Osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů s chybami. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, není vždy tvořivé. Ústní a písemný projev není vždy správný, přesný a výstižný, grafický projev je méně estetický. Častější nedostatky se projevují v kvalitě výsledků jeho činnosti. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný.

V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení je zpravidla málo tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má zpravidla vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Výsledky jeho činnosti nejsou kvalitní, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev jsou na nízké úrovni. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně pracovat.

AUTOEVALUACE ŠKOLY

Škola provádí systematicky vlastní hodnocení činnosti školy a výsledky slouží jako zpětná vazba ke korekci činnosti školy a jako východisko pro další práci a činnost školy.

Na základě výsledků vzdělávání a výchovy žáků a práce školy zpracovává za každý školní rok Výroční zprávu o činnosti školy.

Vedení školy a učitelé provádí autoevaluaci prostřednictvím:

- Předmětových komisí
- Třídních učitelů
- Osobních portfólií učitelů (učitel si vede své porfólio, ve kterém se může vyjádřit k organizaci a řízení školy, na konci školního roku odevzdává řediteli školy).
- Hospitační činnost
- Dotazníková šetření
- Pohovory s žáky 1. ročníků
- Schránka důvěry

V oblasti vzdělávání žáků jsou vyhodnocovány výsledky žáků:

- Výsledky přijímacích zkoušek
- Testování žáků 1. a 3. ročníků v rámci projektu KVALITA MSK (pro bilingvní studium – 3. a 5. ročník)
- Výsledky státní maturitní zkoušky
- Pohovory s žáky 1. ročníků

Cíle, kritéria a nástroje autoevaluace

Oblast	Cíle	Kritéria	Nástroje

Vize školy	Prestižní škola poskytující kvalitní jazykové a odborné vzdělávání na základě moderních výukových trendů a metod.	Dostatečný zájem uchazečů o studium. Spokojení žáci i rodiče, úspěšní absolventi.	Široká a kvalitní nabídka výuky cizích jazyků a volitelných předmětů, možnost nabídky jazykových kurzů a dalších aktivit. Mediální propagace, webové stránky.
Podmínky ke vzdělávání	Kvalitní pedagogický sbor. Zlepšit technický stav budovy, areálu a materiální vybavení školy.	100% odborná způsobilost učitelů. Nabídka vzdělávacích aktivit pro žáky. Zabezpečit stanovené dílčí kroky k modernizaci školy.	Další vzdělávání pedagogických zaměstnanců. Zapojení do projektů EU, zvýšení příjmů vlastních zdrojů, zefektivnit hospodaření provozních prostředků.
Školní vzdělávací program	100% naplnění a dodržení ustanovení RVP pro gymnázia.	Naplnění optimálního rozvoje klíčových kompetencí u žáků dle ŠVP.	Dodržení stanovených metod výuky a vytváření nových.
Průběh vzdělávání	Efektivní, tvůrčí a pestrá výuka. Rozvíjet klíčové kompetence žáků (především komunikativní). Motivovat žáka k učení.	Plošné využívaní výukových metod a nových výukových produktů. Zlepšit průměrný prospěch žáků, snížit absenci žáků.	Dotazníky, hospitace, spolupráce učitelů v předmětové komisi, důslednost práce třídních učitelů.
Kultura školy	Přátelská, motivující a bezpečná škola. Vytvářet dobré vztahy mezi žáky, učiteli a žáky, učiteli a rodiči. Zkvalitnit komunikaci mezi školou a rodiči a dalšími subjekty.	Minimalizovat sociálně patologické jevy, maximální počet spokojených učitelů, žáků, rodičů s klimatem školy. Konzultační hodiny pro žáky a rodiče. Více informací na webových stránkách.	Dotazníky, rozbor připomínek ze schránky důvěry, třídní schůzky, Školní poradenské pracoviště (preventivní program školy).
Řízení školy	Nastavit, udržet systémové a koncepční řízení školy. Vstřícná komunikace mezi učiteli a vedením školy. Podpora a motivace pedagogů pro tvůrčí práci.	Pravidelná a včasná informovanost a komunikace ze strany vedení vůči zaměstnancům školy. 100% plnění pracovních povinností zaměstnanců školy. Vhodně stanovený plán DVPP. Zapojení zaměstnanců do nových aktivit, inovací,	Hospitace, kontrola plnění pracovních povinností zaměstnanců, rozbor dokumentů, portfólio učitele, dotazníky, zapojení do projektů.

		tvorby nových výukových produktů, apod.	
Výsledky vzdělávání	Dosáhnout výsledky odpovídající očekávaným výstupům.	Maximální úspěšnost žáků u maturitní zkoušky i v dalším studiu.	Rozbor dokumentů, kontrolní testy a práce, srovnávací testy.
Výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	Rozbor vztahů mezi zaměstnanci, učiteli, žáky, mezi učiteli a žáky, mezi školou a rodiči. Vyhodnotit účast učitelů na dalším vzdělávání. Rozbor a optimalizace rozpočtu. Vyhodnocení účasti žáků na soutěžích.	90 % spokojených učitelů, žáků, rodičů. Účast učitelů min. na 2 odborných přenáškách za školní rok. Max. shoda s návrhem rozpočtu.	Přihlášky na semináře, inventarizace majetku, rozpočet, výsledkové listiny.

Časové rozvržení evaluačních činností

V tabulce jsou uvedeny nástroje evaluace, které pokládáme za nejúčinnější. Již ve stávajícím výchovně vzdělávacím procesu však existuje celá řada dalších. V následujícím časovém harmonogramu uvádíme, jak jsou nástroje rozloženy během školního roku.

Září:
- zahajovací pedagogická porada – nastavení a schválení struktury evaluačních činností
- schůzka Rady školy

Říjen:
- testování žáků 1. ročníků

Listopad:
- kontrolní písemné práce
- čtvrtletní pedagogická klasifikační porada
- rodičovské třídní schůzky

Prosinec:
- schůzky předmětových komisí
- den otevřených dveří

Leden:
- kontrola plnění tematických plánů
- pololetní pedagogická porada
- vyhodnocení prospěchu a chování žáků

Únor:
- den otevřených dveří

- rada školy

Březen:
- kontrolní písemné práce
- schůzky předmětových komisí
- dotazníky (evaluace výchovně vzdělávacího procesu žáky)

Duben:
- písemné maturitní zkoušky
- přijímací řízení
- rodičovské třídní schůzky
- čtvrtletní pedagogická klasifikační porada

Květen:
- maturita
- srovnávací testy žáků 3. ročníků

Červen:
- závěrečná pedagogická klasifikační porada
- vyhodnocení prospěchu a chování žáků
- portfólio učitele

Srpen:
- vyhodnocení evaluace školy

Průběžně:
- hospitační činnost
- vyhodnocení schránky důvěry
- vzdělávací kurzy pro učitele